สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๔

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน
เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช ๒๕๖๔

งานราชการนั้น เป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิถีชีวิต ของประชาชน ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นปรกติ ตามสถานการณ์ และกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป. ข้าราชการทุกคนจึงต้องทำความเข้าใจ งานในหน้าที่ของตนให้กระจ่างชัด และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น แล้วปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องเหมาะสม โดยยึดมั่นแน่วแน่ อยู่ในเป้าหมายของการปฏิบัติราชการ คือประโยชน์สุขของประชาชน และความเจริญมั่นคงของประเทศชาติ.

พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต
วันที่ ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

สารบัญ

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๑

สารจากเลขาธิการ กปร. ๔

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ๕

แผนปฏิบัติราชการสำนักงาน กปร. ๖

- แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ๖
- แผนปฏิบัติราชการด้านการเผยแพร่และขับเคลื่อนองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๗
- แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาระบบและสมรรถนะในการประสานความร่วมมือเพื่อสนองพระราชดำริ ๗

คณะผู้บริหาร ๘

อัตรากำลัง สำนักงาน กปร. ๑๓

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ๑๔

การดำเนินงานตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ๑๖

ผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมและการต่อต้านการทุจริต ๑๗

ผลการดำเนินงานการตามเสด็จและพระราชดำริ ๒๐

- การตามเสด็จและพระราชดำริ : พื้นที่ภาคกลาง ๒๐
- การตามเสด็จและพระราชดำริ : พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๙
- การตามเสด็จและพระราชดำริ : พื้นที่ภาคเหนือ ๓๙
- การตามเสด็จและพระราชดำริ : พื้นที่ภาคใต้ ๔๔

งานฎีกา ๔๙

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๕๑

ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๕๓

ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๕๖

ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๖๐

ตำบลห้วยยาง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๖๒

ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๖๗

ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ ๗๑

ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

สารบัญ

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๗๓

ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๗๕

ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

โครงการทหารพันธุ์ดี พื้นที่กองพลทหารราบที่ ๙ “เพื่อนช่วยเพื่อน” พื้นที่ภาคตะวันตก ๗๗

ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

โครงการพัฒนาป่าชุมชนบ้านหนองกลางดงวัดเขาถ้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๗๙

ตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยวังเงียงพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๘๑

ตำบลห้วยสีเสียด อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย

โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ๘๒

ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

โครงการก่อสร้างระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เลียบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๘๔

บ้านสันสามัคคี หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่เปา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าและการส่งเสริมอาชีพราษฎร บริเวณศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหลังอ้ายหมี่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ตามแนวพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ๘๕

ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

การติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๘๗

ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

การติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยองคมนตรีในพื้นที่ต่าง ๆ ๙๒

- *ภาคกลาง* ๙๒
- *ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* ๑๐๑
- *ภาคเหนือ* ๑๐๔
- *ภาคใต้* ๑๑๐

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๑๕

ผลการดำเนินงานด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ๑๑๘

ผลการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ๑๒๐

ผลการดำเนินงานด้านการศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๑๒๕

ผลการดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์ ๑๓๑

ผลการดำเนินงานด้านสารสนเทศ ๑๓๔

สารจาก

เลขาธิการ กปร.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานสนองพระราชดำริเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ในปี ๒๕๖๔ ได้ดำเนินภารกิจหลักในการติดตามเสด็จเพื่อรับพระราชทานพระราชดำริ การติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร การต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจากพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการ **“สืบสาน รักษา ต่อยอด”** ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาคและการตรวจสอบข้อเท็จจริง การติดตามฎีกาที่ราษฎรขอพระราชทานความช่วยเหลือทั้งในปัจจุบัน และที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ รับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยการประสานงานและสนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนองพระราชดำริ

นอกจากนี้ สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินงานประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสู่การร่วมคิด ร่วมทำ ตลอดจนขยายผลพัฒนา โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ควบคู่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ประชาชน

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และบุคลากรของสำนักงาน กปร. ที่ได้ร่วมมือผนึกพลังขับเคลื่อนงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริให้เป็นไปตามพระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ความว่า **“เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป”**

นายดนุชา สินธวานนท์
เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑
ด้านความมั่นคง

ประเด็นที่ ๑.๑
การรักษาความสงบภายในประเทศ

ประเด็นย่อยที่ ๑.๑.๒
การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ประเด็นที่ ๔.๔
การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเอง

ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๑
ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖
ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นที่ ๖.๖
ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็นย่อยที่ ๖.๖.๒
บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณภาพจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านพลังทางสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนปฏิบัติราชการ สำนักงาน กปร. (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)
ดำเนินการระยะ ๓ ปี (ปี๒๕๖๓-๒๕๖๕)

ด้านที่ ๑
การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานสนองพระราชดำริ

ด้านที่ ๒
การเผยแพร่และขับเคลื่อนองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

ด้านที่ ๓
การพัฒนาระบบและสมรรถนะในการประสานความร่วมมือเพื่อสนองพระราชดำริ

แผนปฏิบัติราชการสำนักงาน กปร.

ประกอบด้วยแผน ๓ ด้าน ได้แก่

๑. แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานสนองพระราชดำริ

๒. แผนปฏิบัติราชการด้านการเผยแพร่และขับเคลื่อนองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

๓. แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาระบบและสมรรถนะในการประสานความร่วมมือเพื่อสนองพระราชดำริ

๑. แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานสนองพระราชดำริ

๑.๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการและการประเมินผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- การติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของคณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- การประเมินผลแผนแม่บทศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)
- การประเมินโครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยทรายขมิ้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- การประเมินผลการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บริเวณเหนือเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

๑.๒ ความร่วมมือทุกภาคส่วน

- โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม บริเวณเหมืองสังกะสี ฯ จังหวัดตาก (เหมืองผาแดง)
- โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการเกษตรเลโซโท ฯ
- โครงการความร่วมมือไทย-ตองกา เพื่อการพัฒนาแปลงเกษตรกรรมในพื้นที่ของสำนักพระราชวังตองกา
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ แห่ง

๑.๓ ส่งเสริมโอกาสและคุณภาพชีวิตให้คนไทย

- โครงการราษฎรชาวไทยภูเขา
- โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง ๑๗ แห่ง
- โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนในพื้นที่อนุรักษ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ชุนแจ) จังหวัดเชียงราย
- โครงการจัดการน้ำดื่มสะอาดในโรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน
- โครงการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินอุดหนุน สำหรับการบริหารจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนงานฎีกาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒. แผนปฏิบัติราชการด้านการเผยแพร่และขับเคลื่อนองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

๒.๑ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและสร้างความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์

- โครงการผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- โครงการจัดทำสารคดีเฉลิมพระเกียรติ ชุด “ร้อยไทยด้วยดวงใจ” ทางสื่อโทรทัศน์

๒.๒ คนไทยมีหลักคิด มีหลักปฏิบัติในการใช้ชีวิต มีเหตุมีผล สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

- การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาตามเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการพี่นำน้องรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ ของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

๓. แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาระบบและสมรรถนะในการประสานความร่วมมือเพื่อสนองพระราชดำริ

๓.๑ บริหารจัดการระบบข้อมูล

- โครงการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฐานข้อมูลกลาง)
- ระบบงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (e-Project)
- โครงการจัดทำข้อมูลตามระบบติดตามความก้าวหน้าฎีกา (e-Petition)
- ฐานข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในระบบ Knowledge Management : KM

๓.๒ สร้างพื้นที่เรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- การบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตของสำนักงาน กปร. : กรณี COVID-19
- โครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ
- ระบบบริหารจัดการเมล็ดพันธุ์เพื่อพระราชทานและปัจจัยการผลิตของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓.๓ พัฒนาบุคลากร

- โครงการจิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ
- โครงการอบรมหลักสูตร “การใช้งานระบบบริหารงานวิชาการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (การศึกษา ทดลอง และวิจัย)”
- โครงการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานผ่านสื่อออนไลน์
- โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ “สร้างองค์ความรู้ให้พลัง บวร เพื่อขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการป้องกันการทุจริต”
- โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “จริยธรรมและธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ สำนักงาน กปร.”

คณะผู้บริหาร

นายดนุชา สินธวานนท์
เลขาธิการ กปร.

นายลลิต กนอมสิงห์
รองเลขาธิการ กปร.

นายปวัตร์ นวะมะรัตน
รองเลขาธิการ กปร.

นางสาวอุศณีย์ ธูปทอง
รองเลขาธิการ กปร.

ที่ปรึกษาสำนักงาน กปร.

นางสาววัชรี วัฒนไกร
ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาฯ

นางสาวกลวรรณ ไกรสรกุล
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ

นายสมศักดิ์ เพิ่มเกษร
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ

ผู้อำนวยการกอง

นางศศิพร ปาณิกบุตร
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๑

นายหทัย วสุนันต์
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

นายวิกรม คัยนันทน์
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓

นายศุภรัชต์ อินทราวุธ
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๔

นางพิชญดา หัศภาค
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

นางสุพร ตรีนรินทร์
ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิเทศสัมพันธ์

นางกมลินี สุขศรีวงศ์
ผู้อำนวยการกองศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

นางอรอนันต์ วุฒิเสน
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์

นายภัทกะพงศ์ เทียนศรี
ผู้อำนวยการกองพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

นายวัชระ หัศภาค
ผู้อำนวยการกองติดตามประเมินผล

นางศิริลักษณ์ ทัสนารมย์
อำนวยการสูง

นางสาวทิพย์กมล ศุภกุลจิตติพัฒน์
ผู้อำนวยการกองกิจกรรมพิเศษ

กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๑

นางสาวณัฐดา ศุภสินธุ์
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๑๑

นางธัญวรัตน์ สิบสาย
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๑๒

นายเอกชัย เพ็งสว่าง
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๑๓

กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

นางสาวจินจะนะ แก้วไทรแย้ม
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๒๑

นายธนฤทธิ์ รัชตะประกร
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๒๒

กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓

นายดำรงค์ หินโม
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๓๑

นายปริญญวัฒน์ วัชรอากาศ
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๓๒

กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๔

นายธเนศ มณีกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๔๑

นายอภิศักดิ์ สรวิสูตร
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๔๒

กองศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

นายสุทัศน์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนา

นางสาวสุดารัตน์ คุสินธุ์
ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง

กองแผนงานและวิเทศสัมพันธ์

นายนรินทร์ ภาณจนฤกษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนา

นางสาวศิตังกร ตันกำแหง
ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน

นางสาวธัญกิตตา นาครทรรพ
ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์

กองติดตามประเมินผล

นางเสาวลักษณ์ ควรพินิจ
ผู้อำนวยการกลุ่มติดตาม

นางสาวกาญจนา กำเนิดพันธ์
ผู้อำนวยการกลุ่มประเมินผล

ศูนย์สารสนเทศ

นางสาวสมลักษณ์ บุนนาค
ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

นางสาวจุไรรัตน์ อินทร์ไต
ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล

นายดนัยณัฐ สืบสาย
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล

สำนักงานเลขาธิการ

นางสาวสุธัญญา ลีแวง
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารการเงินการคลังและพัสดุ

นางอรสา สุวรรณประกีป
ผู้อำนวยการกลุ่มช่วยอำนวยการและบริหารทั่วไป

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นายนพปฏล มกุลกาญจน์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

กลุ่มตรวจสอบภายใน

นางสาวเกสร บุญยกิจสมบัติ
ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

กลุ่มนโยบายพิเศษ

นายศรีวิทย์ วินิชสำเภากิพย์
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายพิเศษ

กลุ่มประสานงานโครงการพิเศษ

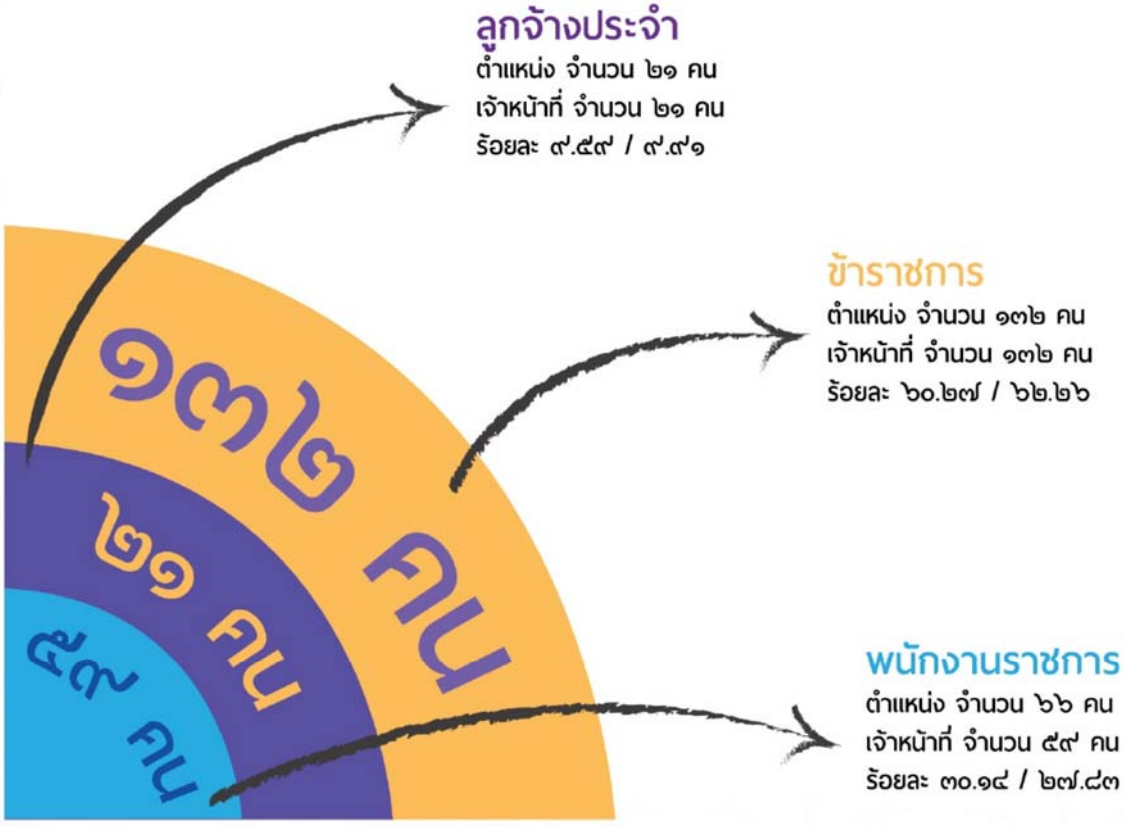

นางสาวศิริพันธ์ กาญจนเรขา
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพิเศษ

อัตรากำลัง สำนักงาน กปร.

กรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ปี ๒๕๖๔ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๒๐ ตำแหน่ง

ข้าราชการ	ตำแหน่ง	จำนวน	๑๓๒	คน	คิดเป็นร้อยละ	๖๐.๒๗	ของกรอบอัตรากำลังทั้งหมด
	เจ้าหน้าที่	จำนวน	๑๓๒	คน	คิดเป็นร้อยละ	๖๒.๒๖	ของบุคลากรทั้งหมด
ลูกจ้างประจำ	ตำแหน่ง	จำนวน	๒๑	คน	คิดเป็นร้อยละ	๙.๕๙	ของกรอบอัตรากำลังทั้งหมด
	เจ้าหน้าที่	จำนวน	๒๑	คน	คิดเป็นร้อยละ	๙.๙๑	ของบุคลากรทั้งหมด
พนักงานราชการ	ตำแหน่ง	จำนวน	๖๖	คน	คิดเป็นร้อยละ	๓๐.๑๔	ของกรอบอัตรากำลังทั้งหมด
	เจ้าหน้าที่	จำนวน	๕๙	คน	คิดเป็นร้อยละ	๒๗.๘๓	ของบุคลากรทั้งหมด

การสรรหาและเลือกสรร

- ดำเนินการเรียกบรรจุข้าราชการเข้ารับราชการในตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ ลำดับที่ ๘ ๑๓ และ ๑๕ (๓ อัตรา) จากบัญชีผู้สอบแข่งได้ของสำนักงาน กปร. ลงวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
- ดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการทั่วไป ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สารสนเทศ (๑ อัตรา)
- ดำเนินการจัดจ้างพนักงานราชการทั่วไป ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ลำดับที่ ๕ (๑ อัตรา) จากบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการเลือกสรรเพื่อจัดจ้างเป็นพนักงานราชการทั่วไปของสำนักงาน กปร. ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

งบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักงาน กปร. ได้รับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๙๖๔,๘๑๐,๕๐๐ บาท โดยเป็นงบบริหารสำนักงาน กปร. และจัดตั้งงบประมาณให้มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย มูลนิธิโครงการหลวง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิทันตนวัตกรรมในพระบรมราชูปถัมภ์ และมูลนิธิคืนช้างสู่ธรรมชาติ แยกตามงบรายจ่ายได้ ดังนี้

โดยมีผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๙๖๓,๗๐๐,๘๓๗.๓๑ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๒ ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

ตารางที่ ๑ สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (งบปกติ)

ประเภทรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับตาม พรบ.	งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง	ผลการใช้จ่าย	คงเหลือ
๑. งบบุคลากร	๘๔,๐๕๗,๑๐๐.๐๐	๘๖,๕๙๒,๒๒๖.๐๕	๘๖,๕๙๒,๒๒๖.๐๕	-
๒. งบดำเนินงาน	๓๙,๙๖๗,๐๐๐.๐๐	๓๕,๓๐๖,๔๙๐.๕๒	๓๑,๘๑๑,๗๐๑.๗๘	๓,๔๙๔,๗๘๘.๗๔
๓. งบลงทุน	๑,๔๒๖,๔๐๐.๐๐	๖,๐๙๕,๙๐๙.๔๘	๖,๐๙๕,๙๐๙.๔๘	-
๔. งบเงินอุดหนุน	๘๓๙,๒๐๑,๐๐๐.๐๐	๘๓๙,๒๐๑,๐๐๐.๐๐	๘๓๙,๒๐๑,๐๐๐.๐๐	-
๕. งบรายจ่ายอื่น	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	-	๑๕๐,๐๐๐.๐๐
ยอดรวม	๙๖๔,๘๑๐,๕๐๐.๐๐	๙๖๗,๓๔๕,๖๒๖.๐๕	๙๖๓,๗๐๐,๘๓๗.๓๑	๓,๖๔๔,๗๘๘.๗๔

หมายเหตุ :

๑. ได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมงบรายจ่ายประจำ ในส่วนของงบบุคลากร จากสำนักงบประมาณ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๔๓๐,๐๐๐ บาท

๒.ได้รับโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ เข้างบบุคลากร จากกรมบัญชีกลาง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๑๐๕,๑๒๖.๐๕ บาท

งบกลาง : ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักงาน กปร. ได้รับจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ งบกลาง ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๖ โครงการ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๖๓,๗๓๓,๖๑๑ บาท แยกตามโครงการ ได้ดังนี้

โดยมีผลการใช้จ่ายงบกลาง ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นจำนวนเงิน ๔๙,๖๕๗,๓๑๓.๐๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๙๑ ส่งคืนสำนักงบประมาณ เป็นจำนวนเงิน ๑๔,๐๗๖,๒๙๗.๙๑ บาทคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๐๙

ตารางที่ ๒ สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (งบกลาง)

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการใช้จ่าย	ส่งคืนสำนักงบประมาณ
๑.โครงการอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	๑๘,๔๙๐,๖๒๗.๐๐	๑๘,๔๙๐,๖๒๗.๐๐	-
๒.โครงการกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ***งวดที่ ๑***	๒๓,๐๙๕,๙๗๐.๐๐	๒๒,๙๔๓,๙๕๔.๒๖	๔,๑๕๒,๐๑๕.๗๔
๓.โครงการกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ***งวดที่ ๒***	๔,๙๑๘,๘๐๐.๐๐	๒,๗๒๙,๑๔๙.๐๐	๒,๑๘๙,๖๕๑.๐๐
๔.โครงการกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ***งวดที่ ๓***	๘,๔๕๗,๑๓๐.๐๐	๑,๑๙๐,๕๔๙.๗๙	๗,๒๖๖,๕๘๐.๒๑
๕.โครงการกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ***งวดที่ ๔***	๘๓๐,๙๘๔.๐๐	๓๖๒,๙๓๓.๐๔	๔๖๘,๐๕๐.๙๖
๖.โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน)	๓,๙๔๐,๑๐๐.๐๐	๓,๙๔๐,๑๐๐.๐๐	-
รวมทั้งสิ้น	๖๓,๗๓๓,๖๑๑.๐๐	๔๙,๖๕๗,๓๑๓.๐๙	๑๔,๐๗๖,๒๙๗.๙๑

การดำเนินงานตัวชี้วัด

ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี ๒๕๖๔

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดแนวทางการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๕

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ เห็นชอบไม่นำผลการดำเนินงานของส่วนราชการมาประเมินตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้รายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ได้ดำเนินการ เพื่อใช้ในการติดตามผล (Monitoring) ซึ่งการปฏิบัติงานของสำนักงาน กปร. ตามตัวชี้วัดในการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) มีผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรายละเอียดปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตัวชี้วัด	องค์ประกอบการประเมิน		เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
	Performance Base	Potential Base		
๑. การพัฒนานวัตกรรม เรื่อง "ระบบสารสนเทศเพื่อบูรณาการติดตาม การใช้ประโยชน์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ"	●		ร้อยละ ๑๐๐ ๒,๒๕๑ โครงการ	ร้อยละ ๑๐๐ ๒,๒๘๕ โครงการ
๒. ร้อยละของผลการดำเนินการเป็นไปตามแผนเฉพาะโครงการที่ได้รับอนุมัติโดย กปร. หรือประธาน กปร. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔	●		ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๑๐๐
๓. ความสำเร็จของการเผยแพร่องค์ความรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	●		ร้อยละ ๑๐๐ รวบรวม สังเคราะห์ ถอดบทเรียน ผลิตสื่อและเผยแพร่ จำนวน ๗ ด้าน และรายงานเชิงคุณภาพการติดตามผลการเผยแพร่โครงการ	ร้อยละ ๗๕ รวบรวม สังเคราะห์ ถอดบทเรียน ผลิตสื่อและเผยแพร่ จำนวน ๗ ด้าน
๔. การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล: ระบบบริหารงานวิชาการ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (การศึกษา ทดลอง และวิจัย)		●	ร้อยละ ๑๐๐ มีระบบยื่นเรื่อง/คำขอออนไลน์และแนบเอกสารประกอบการพิจารณาได้	ร้อยละ ๑๐๐
๕. การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ ๔.๐		●	๔๒๕.๔๖ คะแนน	๓๙๒.๓๔ คะแนน (ค่าเฉลี่ยของหน่วยงานที่ประเมินทั้งหมดเท่ากับ ๓๗๙.๕๔ คะแนน)

ผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม และการต่อต้านการทุจริต

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) สำนักงาน กปร. มีหน้าที่หลักในการบูรณาการและขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรมในสำนักงาน กปร. สำหรับผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๔ ที่สำคัญ คือ

การดำเนินงานด้านส่งเสริมจริยธรรม

- **การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยดำเนินกิจกรรม** ดังนี้

๑) กิจกรรมเสียงตามสาย เผยแพร่สัปดาห์ละ ๓ ครั้ง

๒) กิจกรรมธรรมะ Delivery เผยแพร่ธรรมะผ่านเสียงตามสาย ทุกวันที่ ๑ และ ๑๖ ของเดือน

๓) กิจกรรมการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ จำนวน ๖ เรื่อง

๔) กิจกรรมข้อความรณรงค์ทางหน้าจอ Desktop เดือนละ ๑ เรื่อง

ผลลัพธ์ที่ได้: บุคลากรสำนักงาน กปร. ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและสาระที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันปราบปรามการทุจริต

- **การสำรวจประเมินด้านส่งเสริมจริยธรรมและการต่อต้านการทุจริต ประจำปี ๒๕๖๔ ของสำนักงาน กปร.**

ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี

ศปท. ได้สรุปผลสำรวจด้านส่งเสริมจริยธรรมและการต่อต้านการทุจริต ประจำปี ๒๕๖๔ ของสำนักงาน กปร. ดังนี้

๑) ความเห็นต่อหัวหน้าส่วนราชการ ผู้ตอบส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ เห็นว่าผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญต่อเรื่องการส่งเสริมจริยธรรมและการป้องกันการทุจริต มีการบังคับใช้มาตรฐานทางจริยธรรม มีการจัดสรรงบประมาณ มีการคุ้มครองกลุ่มงานจริยธรรมให้ทำงานเป็นอิสระและเที่ยงธรรม รวมถึงมีการติดตามสอดส่องให้ผู้ใช้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

๒) ความเห็นต่อกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ผู้ตอบส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ เห็นว่า ศปท. ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม

๓) การสำรวจจริยธรรมของบุคลากรในสำนักงาน กปร. จำนวน ๑๐ ประเด็น สรุปโดยรวมแล้วบุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นสำคัญ ปฏิบัติงานด้วยความเป็นกลางตามกฎ ระเบียบของสำนักงาน และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

๔) การดำเนินงานด้านส่งเสริมจริยธรรมและการต่อต้านการทุจริต ผู้ตอบส่วนใหญ่มีคะแนนความเห็นสูงสุดเท่ากัน ๒ เรื่อง ที่สำคัญที่สุดคือ ๑) ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี และ ๒) การเปิดเผยข้อมูลให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ รองลงมาคือ รณรงค์ปลูกจิตสำนึกและจัดฝึกอบรมให้บุคลากร พร้อมทั้งควรเปิดโอกาสให้คนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม

๕) ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หรือการต่อต้านการทุจริตของสำนักงาน กปร. มีข้อเสนอที่น่าสนใจ เช่น ควรเพิ่มน้ำหนักงานด้านการป้องกันการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ หรือมีการถอดองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและการป้องกันการทุจริตของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในรูปแบบที่น่าสนใจ เช่น การ์ตูนอนิเมชั่น เป็นต้น

การดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริต

- **โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ “สร้างองค์ความรู้ให้กับพลังบวร เพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการป้องกันการทุจริต” ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔**

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริหลักการ “บวร” ให้นำบ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย ที่เป็นสายใยยึดเหนี่ยวชุมชนมาแต่อดีต มาใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาในระดับชุมชนในลักษณะ ๓ ประสาน เพื่อพัฒนาและบริหารจัดการชุมชนในฐานะที่ตนเป็นเจ้าของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

ศปท. จัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การสร้างองค์ความรู้ให้กับพลังบวร เพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการป้องกันการทุจริต” ขึ้น วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในลักษณะ บวร เพื่อประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในการดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง เป็นภูมิคุ้มกันกาย / ใจให้ห่างไกลจากการทุจริต คอร์รัปชั่น เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ณ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผู้เข้าร่วมโครงการ ฯ ประกอบไปด้วย พระสงฆ์ หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำท้องถิ่น ผู้แทน

จากโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเกษตรกรรอบโครงการ ฯ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๕๖ คน ลักษณะโครงการ ประกอบด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และการเสวนาในหัวข้อเรื่อง "พลังบวรกับการขับเคลื่อนชุมชนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" โดยมีพระสงฆ์ ผู้แทนจากวัฒนธรรมจังหวัด ผู้แทนจากโรงเรียนต้นแบบและผู้นำชุมชนต้นแบบ จังหวัดราชบุรี ร่วมเสวนา ตลอดจนการบรรยาย เรื่อง "การสร้างภูมิคุ้มกันชีวิตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" พร้อมทำกิจกรรม

ผลลัพธ์ที่ได้จากการอบรม: ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจเรื่อง บวร และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาปรับใช้ในครอบครัว ชุมชน เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการป้องกันการทุจริตได้

- **การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ**

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มีวัตถุประสงค์ ในการประเมินผลระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง/พัฒนาด้านคุณธรรมและความโปร่งใสและเพื่อให้มีการจัดทำมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งในระดับนโยบายและในระดับปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ โดยประเมินใน ๓ มิติ คือ ๑) การรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT) ๒) การรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment: EIT) ๓) การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT)

สำนักงาน กปร. เป็นหนึ่งในหน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน ITA ในปี ๒๕๖๔ โดยมีผลคะแนนอยู่ที่ ๙๑.๔๓ คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในผลการประเมินเกณฑ์ระดับ A (รายละเอียดปรากฏตามตาราง)

คะแนน ITA = ๙๑.๔๓ (A)		คะแนน ITA = ๙๑.๔๓ (A)	
ตัวชี้วัดการประเมิน	คะแนน	ตัวชี้วัดการประเมิน	คะแนน
๑. การเปิดเผยข้อมูล	๑๐๐.๐๐	๖. ประสิทธิภาพการสื่อสาร	๘๖.๐๕
๒. การป้องกันการทุจริต	๑๐๐.๐๐	๗. การใช้อำนาจ	๘๕.๗๒
๓. การปฏิบัติหน้าที่	๘๙.๗๖	๘. การปรับปรุงการทำงาน	๘๔.๕๔
๔. คุณภาพการดำเนินงาน	๘๖.๙๓	๙. การใช้งบประมาณ	๘๓.๖๔
๕. การแก้ไขปัญหาการทุจริต	๘๖.๔๗	๑๐. การใช้ทรัพย์สินของราชการ	๘๒.๓๑

ผลการดำเนินงาน

การตามเสด็จและพระราชดำริ
พื้นที่ภาคกลาง จำนวน ๑๔ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ *วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง ได้แก่

- ศูนย์เรียนรู้เกษตรนวัต สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง มีพระราชดำริสรุปได้ดังนี้

๑. ในการขยายพันธุ์ไม้ ควรพิจารณาให้นักเรียนได้เรียนรู้ และฝึกการปฏิบัติในขั้นพื้นฐานก่อน เช่น การตอนกิ่ง การต่อกิ่ง การติดตา หากสามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้อย่างดีแล้ว จึงสอนการเพาะเนื้อเยื่อต่อไป

๒. ให้มูลนิธิชัยพัฒนาพิจารณาจัดหาพันธุ์สัตว์ โดยเฉพาะพันธุ์ปลานิล ปลาดุก พันธุ์หมู ให้แก่ราษฎรที่เข้าร่วมโครงการวังจันทร์รวมรัก ปลูกผักแบ่งปัน ตำบลป่ายุบใน อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง เพิ่มเติม

- โรงเรียนวังจันทร์วิทยา ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้พิจารณานำหลักสูตรการสอนวิชาการชลประทาน หรือยุวชลกรเรียนรู้งานชลประทาน ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวังจันทร์วิทยาด้วย เพื่อให้นักเรียนมีองค์ความรู้ในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำและเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้น้ำ***

ครั้งที่ ๒ *วันที่ ๑๖ – ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรีและเพชรบุรี*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรีและเพชรบุรี ได้แก่

- โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- โครงการทหารพันธุ์ดี ณ กรมการทหารช่าง ค่ายบุรฉัตร อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
- โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบผสมผสานตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ครั้งที่ ๓ *วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี*

สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปยังค่ายนเรศวร กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ครั้งที่ ๔ *วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครนายก*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี โครงการเกษตรรวมใจ โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก จังหวัดนครนายก มีพระราชดำริสรุปความว่า

- ***ควรจัดทำให้เกิดประโยชน์ต่อทหารและประชาชน ในด้านการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรเบ็ดเสร็จ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาถิ่นฐานของตน อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติสืบไป***

ครั้งที่ ๕ *วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี*

สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ครั้งที่ ๖ *วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรี*

สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๗ *วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครนายก*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการเกี่ยวข้าว ณ แปลงสาธิตการเกษตร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

ครั้งที่ ๘ *วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี*

สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในโครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ครั้งที่ ๙ *วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครนายก*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ได้แก่

- โรงเรียนวัดเกาะกระชาย ตำบลเขาพระ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

ครั้งที่ ๑๐ *วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครนายก*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริพื้นที่จังหวัดนครนายก ได้แก่

- โรงเรียนปิยชาติพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ ฯ ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
- โรงเรียนนครนายกวิทยาคม ตำบลนครนายก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

โดยเสด็จพระราชดำเนินไปยังโดมอเนกประสงค์ ทรงทอดพระเนตรนิทรรศการโรงเรียนมัธยมเครือข่าย จำนวน ๙ โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนนวมราชานุสรณ์ โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” โรงเรียนเมืองนครนายก โรงเรียนเลขธรรมกิตติ์วิทยาคม โรงเรียนปากพลีวิทยาคาร โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย โรงเรียนเขาเพิ่มนารีผลวิทยา โรงเรียนภัทรพิทยาจารย์ และโรงเรียนองครักษ์

โอกาสนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีรับสั่งว่า ***“ฝากเรื่องทักษะทางช่าง ถ้านักเรียนคนไหนมีทักษะทางช่างจะดีมาก ๆ ”***

ครั้งที่ ๑๑ *วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี*

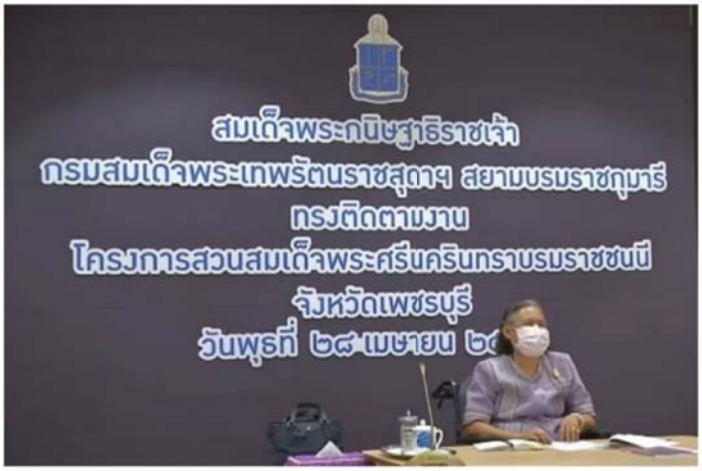

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุมวังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงาน “โครงการทหารพันธุ์ดี” ณ กองพลทหารราบที่ ๙ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) โดย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ***มีพระราชานุญาต พระราชทานงบประมาณการจัดตั้งศูนย์เพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” ของมณฑลทหารบกที่ ๓๘ จังหวัดน่าน และศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์ปีกพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” ของกองพลทหารราบที่ ๗ จังหวัดเชียงใหม่ จากสำนักงาน กปร.*** เพื่อให้การดำเนินการก่อสร้างได้เสร็จทันในเดือนกันยายน ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๑๒ *วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุมวังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๒ โครงการ ได้แก่

- โครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีพระราชดำรัสความว่า *"การปลูกบัว ทำพันธุ์ได้ การปลูกหน่อไม้ฝรั่งที่หุบกะพงเคยทำในอดีต แต่ตอนนี้มีปลูกน้อยลง ให้โครงการ ฯ ทดลองปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ส่วนการปลูกผักชีในหน้าฝนทำบนแคร่ ได้ดีกว่าไม่ทำแคร่ เพราะไม่เน่า ลองทำดู"*

- โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้นำความรู้จากงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะเอามาประกอบอาชีพ เช่น เกษตร จะเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติ ข้อยุ่งยากที่เกิดระหว่างการทำงานโครงการ ฯ ต้องทำการแก้ไขทีละอย่าง

๒. ปัจจุบันงานที่ทำไว้ มีความก้าวหน้าดีมาก ต้องขอชื่นชมโครงการ ฯ สำหรับงานในอนาคตต้องค่อย ๆ ทำไป และสำหรับเรื่องเชื่อมระบบน้ำเสียให้ นายสุเมธ ตันติเวชกุล กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ไปร่วมเจรจาในฐานะคนพื้นที่

๓. ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ดำเนินโครงการ ฯ นี้ และเป็นสถานที่ทรงคัดเลือกเอง ตลอดระยะเวลา ๓๐ ปีที่ผ่านมา หน่วยงานได้ดำเนินการสนองพระราชดำริจนมีความก้าวหน้าเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่ง ก็ขอให้ทุกท่านได้ทำต่อไป ประสบความสำเร็จ และได้ส่งผ่านความรู้ให้แก่บุคคลรุ่นหลัง ทำให้สร้างความก้าวหน้าให้แก่ประเทศของเรา และเกิดความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อโลก และส่วนรวมต่อไป ขอบคุณทุกท่าน

ครั้งที่ ๑๓ *วันที่ ๑๓ – ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พื้นที่จังหวัดสระแก้วและฉะเชิงเทรา*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุม วังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๕ โครงการ ได้แก่

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวังศรีทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว
- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งกบินทร์ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว
- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพีระยานุเคราะห์ ฯ ๑ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว
- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนายาว อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริในโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก ไก่ไข่จำนวน ๑๐๐ ตัว ซึ่งไม่เพียงต่อความต้องการบริโภคของนักเรียน ดังนั้น ควรเพิ่มไก่ไข่อีก ๒๐๐ ตัว เพื่อให้นักเรียนได้บริโภคไข่ได้เพียงพอ และให้ความรู้เกี่ยวกับวัคซีน การรักษาความสะอาด

๒. ให้หาสมาชิกเพิ่ม สมาชิกบางคนมีความสามารถทำงานหัตถกรรมทำได้หลายอย่าง หากปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ตามยุคสมัยและหาช่องทางการจัดจำหน่ายทางออนไลน์จะสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกมากขึ้น

ครั้งที่ ๑๔ *วันที่ ๑ - ๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเพชรบุรี*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุม วังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๕ โครงการ ได้แก่

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าหมาก ตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้สำนักงาน กปร. ทำหน้าที่ประสานงานและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการช่วยเหลือโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าหมากและราษฎรบ้านป่าหมากที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรี***

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนเรศวรป่าละอู ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ขอให้ขยายผลการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน โดยให้ชมรมศิษย์เก่ากลับมาช่วยกันพัฒนาชุมชนให้มีความก้าวหน้า ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่น ๆ ให้การสนับสนุนช่วยเหลือต่อไป***

- ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคีรีล้อม ตำบลช้างแรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตรวจสอบและสนับสนุนการใช้กระแสไฟฟ้าภายในศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคีรีล้อมให้เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อไป***

- ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านปาเกอะญอ) ตำบลป่าเด็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการตรวจสอบสภาพการใช้ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ภายในศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านปาเกอะญอ) ให้สามารถใช้งานได้เต็มศักยภาพต่อไป***

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาจัดหาน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรช่วยเหลือแก่ราษฎรในพื้นที่อำเภอแม่วงก์ อำเภอชุมตาบง และอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เพื่อบรรเทาปัญหาขาดแคลนน้ำเบื้องต้นไปพลางก่อน ในระหว่างที่อ่างเก็บน้ำแม่วงก์ยังไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้***

การตามเสด็จและพระราชดำริ
พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๑๑ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ *วันที่ ๑๕ – ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร*

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ณ หอประชุมมหาวชิราลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยสำนักงาน กปร. มีการจัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติในชื่อ *"สืบสาน ต่อยอด พัฒนา เพราะชีวิตเริ่มต้นที่ ศูนย์"* โดยสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการจัดแสดงนิทรรศการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการนี้ได้มีพระราชดำริ สรุปความว่า ***ผ้าไหมย้อมคราม ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน ฯ ทำได้ดีย้อมสีผ้าครามได้สวยงามมาก***

ครั้งที่ ๒ *วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี*

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ประจำปี ๒๕๖๓ ณ วัดหนองป่าพง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสำนักงาน กปร. นำมาจัดแสดง มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. กฎหมายมีไว้เพื่อใช้งาน สำหรับให้ส่วนราชการไว้ตกลงกัน

๒. ทรงพระกรุณาทราบเกี่ยวกับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำสองฝั่งลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กราบบังคมทูล

๓. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ รับโครงการที่ราษฎรทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือ จำนวน ๑๐ โครงการ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. ขอให้ทุกภาคส่วนและประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อสร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชนมากที่สุด

ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชกระแสกับองคมนตรีและเลขาธิการ กปร. ความว่า *"ขอขอบใจและขอชื่นชมการทำงาน กปร. ขยันทำงาน องคมนตรี ขยันทำงาน"*

ครั้งที่ ๓ *วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ได้แก่

- โรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
- โรงเรียนกุดเรือคำพิทยาคาร อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้ามาดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและขยายผลด้านการเกษตรให้แก่นักเรียน ได้มีทักษะ องค์ความรู้ ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมถึงการอบรมการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีฟาร์ม ทั้งนี้ให้รายงานผลการดำเนินงานให้ทราบเป็นระยะ ๆ

๒. ให้กรมชลประทานเข้ามาดำเนินการสำรวจความต้องการการใช้น้ำ และร่วมบริหารจัดการน้ำระหว่างโรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคมและโรงเรียนอนุบาลบ้านม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ให้มีน้ำใช้ในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเพียงพอ

๓. ให้กรมป่าไม้เข้าดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต เรื่องสร้างป่าสร้างรายได้ ในเขตพื้นที่ของโรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม และจัดทำสื่อการเรียนการสอน เรื่องการปลูกป่า ๕ ระดับ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

ครั้งที่ ๔ *วันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุม วังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตสามเณร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

- โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตสามเณร โรงเรียนปรางค์กู่วิทยา อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ
- โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตสามเณร โรงเรียนกันทรลักษ์ธรรมวิทย์ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ครั้งที่ ๕ *วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่

- โครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายประเสริฐสงคราม มณฑลทหารบกที่ ๒๗ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
- โครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช กองพลทหารราบที่ ๖ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ในการนี้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับโครงการทหารพันธุ์ดี สรุปความว่า

๑. ความต้องการพันธุ์ปลาน้ำจืดของชาวบ้านยังคงมีมาก เนื่องจากปลาเป็นแหล่งโปรตีนที่สำคัญ มีราคาถูก ชาวบ้านส่วนใหญ่นิยมบริโภคในครัวเรือน เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดโปรตีนที่ดีที่สุด และเป็นการดำเนินงานตามพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงริเริ่มในเรื่องการเลี้ยงปลานิล นอกจากนี้ ไก่พื้นบ้านก็เป็นแหล่งโปรตีนที่ดีเช่นกัน

๒. โภชนาการเป็นเรื่องที่สำคัญ ควรบริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ตรงกับวัตถุประสงค์ที่เน้น คือ ผักของโครงการที่ปลอดสาร มีประโยชน์ และปลูกง่าย

๓. โครงการทหารพันธุ์ดีที่ได้ดำเนินการนี้ ทั้งการเลี้ยงสัตว์และปลูกพืช เป็นประโยชน์กับกำลังพล สามารถใช้บริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้เสริม อีกทั้งยังขยายผลความรู้ไปสู่คนในชุมชนได้ด้วย ให้เรียนด้วยการปฏิบัติ ให้เมล็ดพันธุ์ และฝึกอบรม เช่น การขยายผลไปสู่เยาวชนที่ท่านผู้พิพากษาได้ทำ มีประโยชน์ทั้งในด้านการฝึกจิตใจให้มีความอ่อนโยน ฝึกตนเอง เรื่องอาชีพ และบันทึกเรื่องราวในสมุดฝึกเขียนได้อย่างน่าสนใจ

๔. พยายามให้การแนะนำและปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันโรคระบาด ให้แก่เด็ก ๆ และทุกคน ทั้งในเรื่องการระมัดระวังตัว การฉีดวัคซีน รวมไปถึงแนะนำเรื่องอาชีพ ให้มีการสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นในการทำงาน (Reskill) และการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น (Upskill) เพื่อให้มีแนวทางการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น และพยายามให้ความรู้ในเรื่องการเพาะปลูก เพราะสามารถสร้างอาชีพได้ ให้พยายามใช้ประโยชน์จากความรู้ที่มีทุกอย่าง เพื่อสร้างอาชีพ รักษาตัวให้ปลอดภัย และทำจิตใจให้สบาย

ครั้งที่ ๖ *วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ได้แก่

- โครงการทหารพันธุ์ดี ของกองพลทหารม้าที่ ๓ ค่ายเปรมติณสูลานนท์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

• โครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ค่ายศรีพัชรินทร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในการนี้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับโครงการทหารพันธุ์ดี สรุปความว่า

๑. ขอให้คณะทำงานโครงการทหารพันธุ์ดีฝึกฝน ค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อจะได้เผยแพร่ให้กับกำลังพล และประชาชนทั่วไป

๒. รวบรวมความรู้จากบุคคลต่าง ๆ เพื่อมาฝึกฝน เพราะแต่ละคนก็จะมีความรู้พิเศษเฉพาะ อย่างเช่นท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น สามารถเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปที่เข้ามาเรียนเรียนรู้

๓. ชีวิตเราในปัจจุบันนี้ จะศึกษาสิ่งที่ชำนาญเพียงอย่างสองอย่างก็ไม่พอแล้ว ถ้ารู้หลาย ๆ เรื่อง หลาย ๆ อย่าง หากได้พบสถานการณ์อย่างไร ก็สามารถใช้ความรู้ หรือว่าการสังเกต สติ ปัญญาของเรา เอาไปทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะเลี้ยงตัวเองได้ แต่ละคนแต่ละท่านจะอยู่ในทหารจนเกษียณ ก็มีกิจการต่าง ๆ ที่เราเรียนรู้ระหว่างรับราชการเอาไปปฏิบัติหลังรับราชการก็ยังได้ หรือว่าไปให้ความรู้กับคนอื่นก็ได้

ครั้งที่ ๗ *วันที่ ๑๖ - ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและอำนาจเจริญ*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุม วังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๕ โครงการ ได้แก่

• โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตาเอ็ม ตำบลตาเกา อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี มีพระราชดำริสรุปความว่า *ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำปราชญ์ชาวบ้านมาสอนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และสาวไหม ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ซึ่งเป็นทายาทหม่อนไหม รุ่นที่ ๕ และให้ชาวบ้านรับเส้นไหมจากโรงเรียนไปทอผ้า แล้วส่งให้โรงเรียนนำไปจำหน่าย รวมทั้งสอนการทำผลิตภัณฑ์จากรังไหม*

• โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านท่าแสนคูณ ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กศน. จังหวัดอุบลราชธานี ติดตามเด็กที่ไม่ได้ศึกษาต่อมาสมัครเรียนในระบบกับ กศน. โดยให้เรียนแบบค่อยเป็นค่อยไป*

• โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคำสะอาด ตำบลยางใหญ่ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคำสะอาดร่วมกับกรมปศุสัตว์พิจารณาจัดสรรพื้นที่สำหรับเลี้ยงเป็ดไข่และนำไข่เป็ดมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม เพื่อเป็นการฝึกฝนอาชีพให้กับนักเรียนอีกทางหนึ่ง***

• โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยม้อง ตำบลป่าก่อ อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้ขยายกลุ่มสมาชิกอาชีพเสริมที่ดำเนินการประสบผลสำเร็จให้เพิ่มขึ้น***

• โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านภูดานกอย ตำบลคำโพน อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้พิจารณาจัดหาน้ำให้แก่ราษฎรบริเวณใกล้เคียงศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านภูดานกอย ตำบลโพนคำ อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ให้มีน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค และช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรอย่างเพียงพอ***

ครั้งที่ ๘ *วันที่ ๗ – ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุม วังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๖ โครงการ ได้แก่

• โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพีระยานุเคราะห์มูลนิธิ ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๒ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐ ตำบลปรือ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้แนะนำและส่งเสริมการเลี้ยงโคกระบือ และการเลี้ยงปลาในบ่อดินหรือบ่อซีเมนต์ในครัวเรือน ถ้าเป็นอาชีพเสริมควรจัดตั้งเป็นกลุ่ม เช่น การเพาะเห็ด ที่สำคัญต้องวางแผนเรื่องตลาดให้กับชุมชนด้วย***

• โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโคกแสลง ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตาแตรว ตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตาตุม ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านรุน ตำบลอาโพน อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้จังหวัดสุรินทร์พิจารณาหาแนวทางแก้ไขเรื่องสภาพถนนที่ชำรุด เพื่อให้ราษฎรและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านรุน ตำบลอาโพน อำเภอบัวเชด และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตาตุม ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ สัญจรได้สะดวกมากขึ้น***

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านชำปะโต ตำบลอาโพน อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์

ครั้งที่ ๙ *วันที่ ๒๑ – ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม สกลนคร และมุกดาหาร*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุม วังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๕ โครงการ ได้แก่

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๘ อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตจากปลา เช่น ปลาตากแห้ง ปลาส้ม เพื่อเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง และให้ส่งเสริมการปลูกผักโดยใช้น้ำจากแม่น้ำโขง***

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้นำพืชสมุนไพรที่สามารถปลูกในสวนยางพาราได้มาปลูกเพื่อเป็นรายได้เสริม และขอให้ประชาสัมพันธ์กับเกษตรกรที่เพาะเห็ดทั่วประเทศ โดยให้เกษตรอำเภอใช้เอกสาร หรือแผ่นผับ แนะนำวิธีการเพาะเห็ดที่ถูกต้องให้แก่เกษตรกร***

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนค๊อกนิสไทย ฯ ตำบลแมดนาท่ม อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเค็ล ตำบลนาใน อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม มีพระราชดำริสรุปความว่า ***การส่งเสริมเรื่องการสหกรณ์เป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนที่เรียนจบจะได้นำความรู้ไปเผยแพร่ ทำให้องค์ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์แพร่หลายอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นผลดีที่นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกคิดเลข ฝึกการบันทึกรายงานการประชุม อันจะส่งผลให้มีทักษะมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์แก่นักเรียน***

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู่ ตำบลโพนบก อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม

ครั้งที่ ๑๐ *วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุมวังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตสามเณร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

- โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามเณร โรงเรียนโพธิ์ศรีวิทยา วัดบ้านโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้หาแนวทางส่งเสริมการเรียน การสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - ๑๙ ทดลองใช้สมาร์ททีวีและเทคโนโลยีที่จำเป็น ให้สามเณรนักเรียนและเด็กในชุมชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน จะได้เป็นประโยชน์ ต่อไป***
- โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามเณร โรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญวัดบ้านโนนคูณวิทยา วัดหนองสำราญ อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

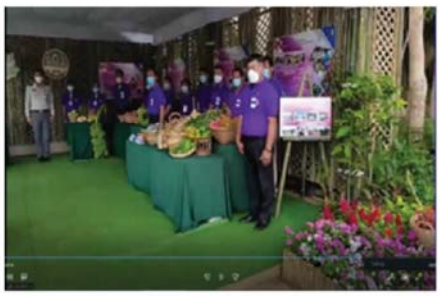
ครั้งที่ ๑๑ *วันจันทร์ที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุม วังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๒ โครงการ ได้แก่

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนฮิลมาร์พาเบิล ตำบลเชียงกลม อำเภอปากชม จังหวัดเลย

- โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนานกปีด ตำบลห้วยบ่อซืน อำเภอปากชม จังหวัดเลย

การตามเสด็จและพระราชดำริ
พื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๕ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ *วันที่ ๒๖ – ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

- กองพลทหารราบที่ ๗ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้โรงเรียนปายวิทยาคาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการอาหารชุมชนโรงเรียนต้นแบบตามพระราชดำริ โดยโรงเรียนควรมีโรงเรือนเกษตรให้นักเรียนได้ศึกษาร่วมกันทำให้มั่นคงถาวร ลงสู่ผู้เรียนโดยตรงและขยายผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

๒. ให้จัดตั้งศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชและกิ่งพันธุ์ไม้ผลพระราชทาน "เพื่อนช่วยเพื่อน" พื้นที่อีสานเหนือ ศูนย์ผลิตสัตว์ปีกพระราชทาน "เพื่อนช่วยเพื่อน" พื้นที่อีสานเหนือ และศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดพระราชทาน "เพื่อนช่วยเพื่อน" ในพื้นที่อีสานเหนือและพื้นที่อีสานใต้

- โรงพยาบาลวัดจันทร์เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้จัดหาน้ำให้แก่โรงพยาบาลวัดจันทร์เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ให้มีน้ำสำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงพยาบาลได้อย่างเพียงพอ รวมถึงจัดหาน้ำให้ราษฎรบริเวณใกล้เคียง ให้มีน้ำสำหรับอุปโภค - บริโภค และการเกษตรเพียงพอตลอดทั้งปี***

- โรงเรียนแม่ออนวิทยาลัย ตำบลออนกลาง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้โรงเรียนนำนักเรียนไปศึกษาดูงาน สหกรณ์โคนม เพื่อศึกษาการเลี้ยงโคนมจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมโดยตรง***

- น้ำพุร้อนสันกำแพง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้มูลนิธิชัยพัฒนาดำเนินการขยายพันธุ์แพะพันธุ์แบล็คเบงกอล เพื่อแจกจ่ายแก่เกษตรกรผู้สนใจ***

- โรงเรียนพัฒนาต้นน้ำที่ ๕ ขุนวาง บ้านโป่งลมแรง ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้จัดหาน้ำให้แก่โรงเรียนพัฒนาต้นน้ำที่ ๕ ขุนวาง และราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียง โดยดำเนินการก่อสร้างฝายต้นน้ำห้วยปางเก้า ๑ และฝายต้นน้ำห้วยปางเก้า ๒ พร้อมระบบส่งน้ำ และบ่อเก็บน้ำ

๒. ให้กรมวิชาการเกษตร ผลิตต้นพันธุ์มะคาเดเมียพันธุ์ดี ให้กับเกษตรกรบนที่สูง เนื่องจากตลาดทั้งในและต่างประเทศมีความต้องการปริมาณมาก โดยในปัจจุบันผลผลิตภายในประเทศยังไม่เพียงพอ

๓. ให้กรมวิชาการเกษตรผลิตต้นพันธุ์กาแฟอาราบิกา ให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร เนื่องจากผลผลิตกาแฟอาราบิกาในประเทศมีความต้องการมากขึ้นทุกปี

๔. ให้กรมวิชาการเกษตรผลิตต้นพันธุ์บ๊วย ซึ่งอาจจะศึกษาการขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อให้ได้ปริมาณมาก เนื่องจากปัจจุบันทางประเทศจีนมีความต้องการในปริมาณที่สูงมาก

๕. ให้กรมวิชาการเกษตร ส่งเสริมการวิจัยชาน้ำมัน เนื่องจากมีคุณภาพใกล้เคียงกับมะกอกน้ำมัน เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้พันธุ์ดี ให้ผลผลิตสูง ก่อให้เกิดรายได้ ทำให้เกษตรกรและชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ครั้งที่ ๒ *วันที่ ๑ – ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนและเชียงใหม่*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนและเชียงใหม่ ได้แก่

- โรงเรียนบ้านผาเยอ ตำบลกองก๋อย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และกรมป่าไม้ ร่วมกันจัดหาแหล่งน้ำให้แก่โรงเรียนบ้านผาเยอ โรงเรียนบ้านผาเยอ (สาขาผาเยอน้อย) และราษฎรบริเวณใกล้เคียง โดยการก่อสร้างฝายต้นน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ จำนวน ๔ แห่ง บ่อเก็บน้ำ และระบบกรองน้ำตามความเหมาะสม และพิจารณาจัดหาน้ำเพิ่มเติมให้แก่ราษฎรบ้านผาเยอ และบ้านผาเยอน้อย เพื่อมีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร โดยให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่มีอย่างจำกัด และเหมาะสมพันธุ์พืชในพื้นที่*

- โรงเรียนบ้านแม่แคะ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน กรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาจัดหาน้ำให้แก่โรงเรียนบ้านแม่แคะ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการก่อสร้างฝายต้นน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ และบ่อเก็บน้ำตามความเหมาะสม ให้มีน้ำสำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเพียงพอ รวมถึงจัดหาน้ำให้ราษฎรบริเวณใกล้เคียง ให้มีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และกิจกรรมต่าง ๆ เพียงพอตลอดทั้งปี เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าให้กลับมาสมบูรณ์ตลอดจนเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์ต่าง ๆ*

- โรงเรียนบ้านขุนแม่หยอด ตำบลแม่ศึก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้สำนักงาน กปร. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอนามัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาปรับปรุงระบบน้ำบาดาลพร้อมระบบส่งน้ำ เพื่อการบริโภคให้แก่โรงเรียนบ้านขุนแม่หยอด และบำรุงดูแลรักษาระบบกรองน้ำให้ได้น้ำที่มีคุณภาพสามารถบริโภคได้ พร้อมทั้งให้ความรู้แก่โรงเรียน นักเรียน ในเรื่องการบำรุงดูแลรักษาระบบกรองน้ำและคุณภาพน้ำด้วย

๒. ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน กรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดหาน้ำให้แก่โรงเรียนบ้านขุนแม่หยอด โดยการก่อสร้างฝายทดน้ำพร้อมระบบส่งน้ำและบ่อเก็บน้ำตามความเหมาะสม ให้มีน้ำสำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเพียงพอ รวมถึงจัดหาน้ำให้ราษฎรบริเวณใกล้เคียง ให้มีน้ำสำหรับอุปโภค - บริโภค และกิจกรรมต่าง ๆ เพียงพอตลอดทั้งปี

๓. ให้สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขปัญหาการปลูกสตรอเบอร์รี่ให้แก่โรงเรียนรับปาปอร์ต (ตำรวจตระเวนชายแดนบำรุงที่ ๙๒) ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

๔. ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เข้ามาสอนและให้ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ครั้งที่ ๓ *วันที่ ๒๑ – ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในเขตพื้นที่จังหวัดตาก*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดตาก ได้แก่

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเลตองคุ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้สำนักงาน กปร. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานร่วมกันพิจารณาสนับสนุนแหล่งพลังงานไฟฟ้า อาทิ ไฟฟ้าพลังน้ำ ไฟฟ้าโซลาเซลล์ ให้ครอบคลุมพื้นที่โรงเรียน และพื้นที่ราษฎรบ้านเลตองคุ เพื่อให้ราษฎรมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการในการดำรงชีวิตและสนับสนุนโอกาสการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน

๒. ให้สำนักงาน กปร. จังหวัดตาก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทางหลวงชนบท พิจารณาปรับปรุงถนนเดิมระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร ของบ้านเลตองคุ เพื่อให้ราษฎรบ้านเลตองคุสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยทุกฤดูกาล โดยให้ดำเนินการในลักษณะโครงการร่วม

๓. ให้กรมประมง และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาเรื่องการปล่อยปลาในธรรมชาติ และการปล่อยสัตว์ใหญ่คืนสู่ผืนป่าอย่างเหมาะสม เพื่อรักษาระบบนิเวศ

๔. ให้สภากาชาดไทยพิจารณาหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเลตองคุ โดยเฉพาะด้านทักษะการเขียนให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้และสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

๕. ให้กรมประมงพิจารณาสำรวจพันธุ์ปลาดั้งเดิมว่ามีชนิดพันธุ์อะไรบ้างแล้วและให้เพาะขยายพันธุ์เพื่อปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติให้เป็นแหล่งโปรตีนสำหรับราษฎรในพื้นที่

- โครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายวชิรปราการ ตำบลน้ำรึม อำเภอเมือง จังหวัดตาก มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กปร. สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดภายในโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ ๓๑๐ ค่ายวชิรปราการ เพื่อเพาะพันธุ์และผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดต่อไป*

- โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้รวบรวมพรรณไม้ผืนป่าตะวันตกและพันธุ์ไม้หายากไว้ให้มากที่สุด

๒. ให้สำนักงาน กปร. จังหวัดตาก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ และกรมทางหลวงชนบท พิจารณาปรับปรุงเส้นทางคมนาคมบริเวณทางเข้าสู่โรงเรียนของบ้านเลตองคุ บ้านหม่องก๊ัวะ บ้านแม่จันทะ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง และ บ้านทีวะเบยทะ ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด เพื่อให้ราษฎรสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกและปลอดภัยทุกฤดูกาล โดยให้ดำเนินการในลักษณะโครงการร่วม

๓. ให้อนุรักษ์กล้วยไม้รองเท้านารีเวศย์วรุตม์ (Paphiopedilum vejvarutianum) และเลียงผาในพื้นที่

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา (บ้านหม่องก๊ัวะ) ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กปร. จังหวัดตาก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทางหลวงชนบท พิจารณาปรับปรุงถนนเดิมระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร บริเวณเส้นทางเข้าสู่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา (บ้านหม่องก๊ัวะ) เพื่อให้ราษฎรบ้านหม่องก๊ัวะสามารถสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยทุกฤดูกาล โดยให้ดำเนินการในลักษณะโครงการร่วม*

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่จันทะ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงท่อส่งน้ำ และก่อสร้างถังเก็บน้ำตามความเหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และเพื่อการอุปโภค บริโภคของราษฎรบ้านแม่จันทะให้เพียงพอตลอดทั้งปี

๒. ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกันพิจารณาจัดหาน้ำเพื่อการบริโภคให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเลตองคุ โดยการเพิ่มแนวท่อให้แก่หมู่บ้านเลตองคุ หมู่ที่ ๘

๓. ให้สำนักงาน กปร. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทางหลวงชนบท พิจารณาปรับปรุงเส้นทางสัญจรเข้าสู่บ้านเลตองคุ บ้านหม่องก๊ัวะ บ้านจันทะ จัดทำในลักษณะโครงการร่วม ให้สามารถสัญจรได้ทุกฤดู พอเหมาะพอควร ไม่ใหญ่โต ไม่กระทบต่อสภาพป่า

- ศูนย์การเรียนตำรวจตะเวนชายแดนบ้านทีวะเบยทะ ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้มูลนิธิชัยพัฒนาสนับสนุนให้สตรีมีครรภ์ในชุมชนและนักเรียนมีการบริโภคไข่และไก่

๒. พระราชทานชื่อพันธุ์ไก่เนื้อของมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๒ สายพันธุ์ ได้แก่ ไก่เหลืองชัยพัฒนาด่านซ้าย (อูติง) และ ไก่ดำชัยพัฒนาด่านซ้าย (อูติง)

ครั้งที่ ๔ *วันที่ ๒๑ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดน่าน*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดตาก ได้แก่

- โครงการทหารพันธุ์ดี (ฐานปฏิบัติการแสงเพ็ญ) ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้จัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์กบพระราชทาน จำนวน ๒ แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์ผลิตพันธุ์กบพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” พื้นที่ภาคเหนือตอนบน ในพื้นที่โครงการทหารพันธุ์ดีน่าน และศูนย์ผลิตพันธุ์กบพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ในพื้นที่ค่ายพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก***

- โครงการตำรวจพันธุ์ดี สถานีตำรวจภูธรงอบ ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้กรมชลประทาน สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันหาแนวทางการบริหารจัดการน้ำระหว่างโรงเรียนมัธยมเฉลิมพระเกียรติและโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ อำเภอปัว จังหวัดน่าน***

ครั้งที่ ๕ *วันที่ ๒๑ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิษณุโลก และอุตรดิตถ์*

การตามเสด็จและพระราชดำริ
พื้นที่ภาคใต้ จำนวน ๒ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ *วันที่ ๒๐ - ๒๒ กันยายน ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และสงขลา*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุม วังสระปทุม ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) จำนวน ๖ โครงการ ได้แก่

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตีองอช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๑๓ ตำบลศรีบรรพต อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนราธิวาส และสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กรมส่งเสริมการเกษตร ประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพิจารณาแนวทางการกระจายผลผลิตทางเกษตรให้แก่ราษฎร

๒. ให้จังหวัดนราธิวาส กรมชลประทาน และกรมส่งเสริมการเกษตร พูดคุยหารือกันว่า ปริมาณน้ำในพื้นที่มีจำนวนเท่าไร และควรส่งเสริมการเพาะปลูกพืชชนิดใด ให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีอยู่

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านละโอ ตำบลศรีบรรพต อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส มีพระราชดำริสรุปความว่า ***ให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนราธิวาส และสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส ร่วมพิจารณาจัดหาเพิ่มช่องทางการตลาดในการกระจายผลผลิตของราษฎร โดยอาจเป็นในลักษณะตลาดออนไลน์ด้วยก็ได้***

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านสำนักเอาะ ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมหาราช ๑ ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านประกอบออก ตำบลประกอบออก อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเชิญ พิศลยบุตร ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้
  ๑. ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาช่วยเหลือราษฎรเรื่องเอกสารสิทธิ์ที่ดินสำหรับที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ตามความเหมาะสมและเป็นไปตามกฎหมาย
  ๒. ให้ครูช่วยประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนมาใช้ห้องสมุด และคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือที่จัดหามาให้เพื่อเพิ่มองค์ความรู้
  ๓. ให้กรมปศุสัตว์พิจารณาส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่ภายในโรงเรียนเพิ่มเติม รวมถึงการขยายผลการเลี้ยงไก่ไข่ไปยังชุมชน

ครั้งที่ ๒ *วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส*

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ ฯ ณ ห้องประชุมวังสระปทุม ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) มีพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ฯ ติดตามและแนะนำวิธีการเก็บเมล็ดพันธุ์พืชที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งทดลองเพื่อศึกษาว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บได้ในปีที่ ๑ ปีที่ ๒ และปีที่ ๓ มีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

๒. ขอให้พิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนไก่ไข่พระราชทานและเป็ดไข่พระราชทานให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านควนตะแบก อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง รวมทั้งโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดพัทลุง จังหวัดตรัง จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา เพิ่มเติม

๓. พันธุ์กล้วยพื้นเมืองภายในแปลง ขอให้ปลูกแต่ละพันธุ์จำนวนหลาย ๆ ต้น เพราะบางส่วนเป็นพันธุ์กล้วยที่หายาก ควรมีต้นสำรองภายในแปลง

๔. การเลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียน ต้องสอนเรื่องการปฏิบัติตัวให้ถูกสุขอนามัยสัตว์ โดยเฉพาะเรื่องความสะอาด เพราะนักเรียน ครู หรือภารโรงบางส่วน มีการเลี้ยงไก่ไข่ที่บ้านด้วย แล้วกลับมาเลี้ยงไก่ไข่ที่โรงเรียน อาจจะทำให้ไก่ติดโรคได้ ควรเน้นย้ำการใส่รองเท้าบูทและแช่น้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าพื้นที่เลี้ยงไก่ไข่

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

สำนักงาน กปร. ได้พิจารณากลั่นกรองวิเคราะห์แผนงาน/โครงการเสนอ กปร. อนุมัติงบประมาณให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานสนองพระราชดำริ รวมทั้งสิ้น ๑๖๕ โครงการ/กิจกรรม โดยกระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ และประเภทการพัฒนา ดังนี้

ภาค	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
ภาคกลาง	๓๘	๖๔๘,๗๑๙,๙๕๙
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๓	๔๑๐,๔๘๖,๑๑๗
ภาคเหนือ	๗๐	๗๘๗,๘๔๐,๐๘๑
ภาคใต้	๑๗	๒๒๐,๕๗๔,๐๘๒
ไม่ระบุภาค	๗	๔๑๖,๕๘๕,๘๘๖
รวม	**๑๖๕**	**๒,๔๘๔,๒๐๖,๑๒๕**

ประเภท	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
๑. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	๕๕	๘๗๖,๐๑๕,๗๗๓
๒. ด้านสิ่งแวดล้อม	๔๓	๑๖๓,๓๖๑,๗๕๘
๓. ด้านส่งเสริมอาชีพ	๕	๓๒๙,๑๓๔,๗๕๔
๔. ด้านคมนาคม/สื่อสาร	๑	๑๐,๗๖๐,๐๐๐
๕. ด้านบูรณาการ/อื่นๆ	๖๑	๘๗๖,๐๑๕,๗๗๓
รวม	**๑๖๕**	**๒,๔๘๔,๒๐๖,๑๒๕**

งานฎีกา

ฎีกา หมายถึง คำร้องทุกข์ที่ราษฎรทูลเกล้า ฯ ถวายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ เพื่อขอพระราชทานพระมหากรุณาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ขาดแคลนน้ำ ไฟฟ้า ถนน ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องที่ดินทำกิน ความต้องการด้านอาชีพ ฯลฯ

รูปแบบและวิธีการทูลเกล้า ฯ

การถวายฎีกา มี ๒ ลักษณะ คือ การทูลเกล้า ฯ ถวายอย่างเป็นทางการผ่านสำนักพระราชวัง และการทูลเกล้า ฯ ถวายในเวลาเสด็จพระราชดำเนินผ่านหรือเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรในภูมิภาคต่าง ๆ

กรอบระยะเวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสำนักงาน กปร. กรณีราษฎรทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา

จากการประชุมร่วมกันระหว่างสำนักพระราชวัง สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เกิน ๑ ปี โดยนับตั้งแต่สำนักงาน กปร. ได้รับเรื่องจากสำนักพระราชวัง จนถึงขั้นตอนการสรุปข้อมูลเสนอสำนักพระราชวัง

ขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสำนักงาน กปร.

ขั้นตอนที่ ๑ : เมื่อได้รับหนังสือจากสำนักพระราชวังแล้ว สำนักงาน กปร. จะแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ภายใน ๘ วันทำการ) พิจารณาและเสนอแนะข้อคิดเห็นพร้อมเสนอแนะแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ

ขั้นตอนที่ ๒ : ประมาณ ๑ เดือน หลังจากส่งหนังสือแล้ว จะจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๓ : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมแนวทางในการให้ความช่วยเหลือตอบกลับมายังสำนักงาน กปร. ภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

๑. กรมชลประทาน	๙๐	วัน
๒. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๖๐	วัน
๓. กระทรวงมหาดไทย	๑๕	วัน
๔. หน่วยงานอื่น ๆ	๓๐	วัน

ขั้นตอนที่ ๔ : เมื่อได้รับข้อมูลจากหน่วยงานครบถ้วนแล้ว สำนักงาน กปร. จะจัดทำสรุปข้อมูลเสนอสำนักพระราชวัง โดยมีกรอบระยะเวลา ๔๐ วัน นับจากที่ได้รับหนังสือฉบับสุดท้ายของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อขอพระราชทานพระมหากรุณาต่อไป

นอกจากนี้ในปี ๒๕๕๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้อัญเชิญพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่องฎีกา สรุปได้ดังนี้

๑. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มาจากฎีกา

๑.๑. โครงการขนาดใหญ่มีงบประมาณในการดำเนินงานสูง มอบหมายให้สำนักงาน กปร. รับดำเนินการ

๑.๒. โครงการขนาดเล็ก และเป็นโครงการที่มีกิจกรรมดำเนินงานครบวงจร มีความจำเป็นเร่งด่วนและใช้งบประมาณไม่สูงมาก มอบหมายให้มูลนิธิชัยพัฒนารับดำเนินการ

๑.๓. โครงการที่สามารถใช้งบปกติของส่วนราชการดำเนินการได้ให้ประสานแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับดำเนินการ

๒. การทำโครงการแก้ปัญหาของผู้ร้องฎีกา ควรพิจารณาประโยชน์ที่เกิดจากโครงการว่า ต้องสร้างประโยชน์ให้เกิดกับชุมชนหมู่บ้านในส่วนรวมมากกว่าแก้ปัญหาเฉพาะผู้ร้อง

๓. ทรงให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับผู้ร้อง ชุมชน ในระหว่างการดำเนินการโครงการ โดยควรประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรที่เดือดร้อน ทั้งนี้สามารถใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุของส่วนราชการในพื้นที่ เช่น วิทยุทหาร สถาบันการศึกษา หรือทางเว็บไซต์ต่าง ๆ

การดำเนินการด้านฎีกาของสำนักงาน กปร. ในรอบปีที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

พื้นที่ภาค	ฎีกาเข้า (เรื่อง)	สำนักงาน กปร. ตอบสำนักพระราชวัง (เรื่อง)*	รับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการ)*	ช่วยเหลือด้วยแนวทางอื่น (เรื่อง)*
ภาคกลาง	๑๑	๑๐	๑	๕
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๓	๖	๖	๓
ภาคเหนือ	๒๑	๕	๑๑	๒
ภาคใต้	๔	๙	๒	๗
รวม	**๔๙**	**๓๐**	**๒๐**	**๑๗**

หมายเหตุ : **เป็นฎีกาที่ไม่ใช่เฉพาะของปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยมีฎีกาสะสมมาจากปีงบประมาณก่อนหน้า*

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๖ ความโดยสรุปว่า "... ให้พัฒนาพื้นที่เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านการเกษตรกรรม โดยเน้นการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้กลับอุดมสมบูรณ์ดังเดิม สามารถทำการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการปลูกป่า จัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนการปลูกป่าและการเพาะปลูกพืช จัดระเบียบให้ราษฎรในพื้นที่โครงการให้เข้าอยู่อาศัย และทำกินอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและสอดคล้องกับธรรมชาติ ให้ราษฎรเข้าร่วมดูแลรักษา ตลอดจนได้อาศัยผลผลิตจากป่าและเพาะปลูกพืชต่าง ๆ โดยไม่ต้องเข้าไปบุกรุกทำลายป่าไม้อีกต่อไป..."

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรและทรงติดตามผลการดำเนินงาน จำนวน ๑๑ ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ รวมถึงเครือข่ายอ่างเก็บน้ำ (อ่างพวง) การฟื้นฟูสภาพป่าไม้โดยใช้ระบบป่าเปียกและภูเขาป่า การปลูกไม้โตเร็วเพื่อใช้ในการเผาถ่าน การปรับปรุงดินเสื่อมสภาพ การทำเกษตรในรูปแบบทฤษฎีใหม่ การทดลองปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการพังทลายของดิน การผสมพันธุ์พืชลูกผสมสองชั้นในพืชผักที่รับประทานผล การอนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ การพัฒนาพลังงานทดแทน และการพัฒนาอาชีพ เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน

๑. ด้านการศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนา

ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัย ตามแนวพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้ รวมถึงแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๘๗ เรื่อง ทำเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน ๘๖ เรื่อง โดยมีงานวิจัยที่อยู่ระหว่างการขอขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์ จำนวน ๑ เรื่อง คือ พันธุ์แท้ไก่เขียวห้วยทราย และงานวิจัยที่อยู่ระหว่างดำเนินการโครงการ จำนวน ๑ เรื่อง คือ ลักษณะเชื้อเพลิงและพฤติกรรมไฟ และการปลูกต้นไม้เพื่อการสร้างแนวกันไฟเปียก ระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕)

๒. ด้านการขยายผลการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้

ดำเนินการนำองค์ความรู้จากการศึกษา ทดลอง วิจัย มาขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้โดยการจัดทำแปลงสาธิต ตัวชี้วัด และการฝึกอบรม จำนวน ๓๑ โครงการ เช่น โครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ ฝึกอบรมหลักสูตรการเพาะและขยายพันธุ์ไม้ผล โครงการศึกษาทดลองการใช้หญ้าแฝกปรับปรุงดินที่แข็งเป็นดานเพื่อการปลูกพืช จัดทำแปลงสาธิตและจัดนิทรรศการขยายผลองค์ความรู้ด้านการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก โครงการตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดิน น้ำ ป่าไม้ และการเกษตร โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแปลงสาธิตและฝึกอบรมโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ฝึกอบรมการเลี้ยงสัตว์ปีกและแพะ โครงการส่งเสริมด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และโครงการถ่านชีวภาพ ฝึกอบรมการผลิตและการใช้ประโยชน์จากถ่านชีวภาพ เป็นต้น

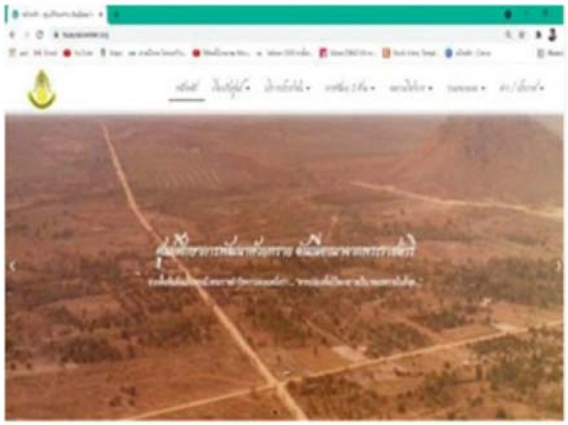
ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย ฯ

ทรงเปิดอาคารศูนย์แสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้าของเกษตรกร

๓. ด้านการบริหารจัดการองค์กร

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เช่น การเผยแพร่ผ่านทางสื่อวิทยุชุมชน ทางศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนห้วยทราย ความถี่ ๙๑.๗๕ MHz. รายการ “ศูนย์ฯ ห้วยทราย....ห่วงใยประชาชน” การจัดทำเผยแพร่ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ผ่านเอกสาร/แผ่นพับ และทาง Social Network (เพจ Facebook “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” และเว็บไซต์ www.huaysaicenter.org) รวมถึงจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์และสื่อความหมายในแปลงงานสาธิตต่าง ๆ และจัดทำสารคดีเพื่อถ่ายทอดการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของศูนย์ ฯ ผ่านทางช่องยูทูป “HuaiSai Center”

ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Social Network

ประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย ฯ มีประชาชนในพื้นที่เป้าหมายได้รับประโยชน์โดยตรง จำนวน ๒๙ หมู่บ้าน ๗,๕๙๘ ครัวเรือน โดยการดำเนินงานจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และขยายผลองค์ความรู้รวมถึงเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกรและประชาชนที่สนใจ รวมถึงเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย ฯ ประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่ง จะเห็นได้จากจำนวนผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานและเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยห้วยทราย ฯ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีจำนวน ๕๕ คณะ ๓๙,๗๒๒ คน และมีความหลากหลายทั้งเกษตรกร เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป และชาวต่างประเทศ

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๒๔ ความโดยสรุปว่า “ให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสม จัดทำโครงการพัฒนาด้านอาชีพการประมงและการเกษตรในเขตพื้นที่ดินชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรี”

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขึ้นที่ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยมีกรมประมงเป็นหน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาจากยอดเขาสู่ท้องทะเล นอกจากนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๔ ความโดยสรุปว่า “ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรมหรือพื้นที่สาธารณประโยชน์เพื่อจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนา เช่นเดียวกับโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ให้เป็นศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล” และวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๑ ความโดยสรุปว่า “คุ้งกระเบนเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชายทะเล ต้นไม้ต่าง ๆ ชายทะเล ปลา และการประมง”

ผลการดำเนินงาน

เนื่องจากในปี ๒๕๖๔ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ในประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดจันทบุรี มีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น จังหวัดจันทบุรี ได้มีมาตรการป้องการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อดังกล่าว ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน ฯ จึงได้ปรับมาตรการแนวทางการดำเนินงาน เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่ปกติและสอดรับกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) สรุปได้ ดังนี้

๑. งานศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนา ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัยด้านการพัฒนา การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การพัฒนาการเกษตร และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มุ่งแก้ไขความเดือดร้อนในชีวิตความเป็นอยู่ราษฎรในพื้นที่ จากยอดเขา สู่ท้องทะเล รวมทั้งเป็นการศึกษาวิจัยที่คำนึงถึงพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทรงงาน ภูมิสังคม ยกตัวอย่างเช่น การศึกษาความหลากหลายของแมลงศัตรูพืชและแมลงศัตรูธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ศูนย์ศึกษา ฯ การเลี้ยงกุ้งขาวในบ่อพีอี ขนาด ๑๔๒ ตารางเมตร การเลี้ยงกุ้งขาวในบ่อดิน ขนาด ๒ ไร่ การเลี้ยงปลากะพงขาวในบ่อ เป็นต้น ทั้งนี้ ผลการศึกษาวิจัยจะนำไปขยายผลสู่เกษตรกรและผู้สนใจ และยังมีส่วนช่วยในการบริหารจัดการ รวมถึงอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนต่อไป

๒. การบริการถ่ายทอดเทคโนโลยีและศึกษาดูงานการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยฝึกอบรมพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกร ในรูปแบบ New Normal ด้วยวิธี Onsite และ Online จำนวน ๑๓ หลักสูตร รวม ๓,๙๗๒ คน อาทิ การปรับดินเลนนากุ้งเป็นปุ๋ยเปลี่ยนของเสียให้เป็นของดี จำนวน ๓,๓๐๐ คน การผลิตปุ๋ยหมักเติมอากาศ จำนวน ๑๘๑ คน การผลิตผักผลไม้ในระบบอินทรีย์ จำนวน ๗๕ คน เป็นต้น

๓. งานขยายผลการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน ฯ ประสบความสำเร็จในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำชายฝั่งและฟื้นฟูทรัพยากร ป่าชายเลน ป่าบก และทรัพยากรประมง ผ่านการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ดำเนินการผลิตและสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่งแก่ชุมชนเพื่อปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ เพิ่มทรัพยากรสัตว์น้ำ จำนวน ๑๕,๘๗๓,๐๕๗ ตัว ส่งผลให้ทรัพยากรชายฝั่งบริเวณอ่าวคุ้งกระเบนพลิกฟื้นกลับสู่สภาพอุดมสมบูรณ์

๓.๒ ส่งเสริมการทำธนาคารปูเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรปูม้าและปูทะเล โดยจัดทำธนาคารปูม้าและปูทะเล จำนวน ๑๐ แห่ง เพื่อเพิ่มทรัพยากรปูม้าและปูทะเล รวมทั้ง เป็นการปลูกจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ส่งผลให้ชาวประมงพื้นบ้านสามารถทำการประมงปูได้

๓.๓ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ป่าชายเลน และหญ้าทะเลในอ่าวคุ้งกระเบน ฯ โดยดำเนินการอนุรักษ์ป่าบก จำนวน ๑๑,๓๗๐ ไร่ อนุรักษ์ป่าชายเลนอ่าวคุ้งกระเบน ฯ ๑,๓๐๐ ไร่ ส่งเสริมการอนุรักษ์หญ้าทะเลในอ่าวคุ้งกระเบน ฯ จำนวน ๑,๒๔๕ ไร่

๔. การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งทะเลรอบอ่าวคุ้งกระเบน ฯ ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ และกุ้งขาวแก่สมาชิกในโครงการ จำนวน ๒๐๘ ครัวเรือน ๒,๔๑๒ ไร่ มีผลผลิตสัตว์น้ำระหว่างปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓ จำนวน ๒,๐๒๗.๕๘ ตัน มูลค่า ๓๓๗.๓๖ ล้านบาท นอกจากนี้ ยังดำเนินการเพาะอนุบาลและสนับสนุนสัตว์น้ำพันธุ์ดีแก่เกษตรกรที่ประสบปัญหาขาดทุนจากการเลี้ยงสัตว์น้ำปีละ ๓๐ ราย ๆ ละ ๕๐,๐๐๐ ตัว พร้อมสนับสนุนจุลินทรีย์ ปม.๑ และโปรไบโอติกเพื่อการเลี้ยงกุ้งทะเลที่ยั่งยืน จำนวน ๑,๓๒๙ คน รวม ๑๕,๓๘๙ ขวด

๕. การส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและปศุสัตว์ ได้แก่ การจัดทำแปลงสาธิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ พื้นที่ ๑๗ ไร่ การผลิตปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืช จำนวน ๔ กลุ่ม โดยสนับสนุนมูลไก่แกลบ ๑๒ – ๒๔ ตัน / กลุ่ม ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตแหนแดง จำนวน ๑,๑๒๐ กล่อง (กิโลกรัม) ซึ่งเกษตรกรสามารถนำไปประกอบอาชีพ จำนวน ๔๕ คน (กลุ่มผลิตแหนแดงบ้านทุ่งเกวียน) ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงไก่ไข่ โดยส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อบริโภคไข่ จำนวน ๓๐ คน และสนับสนุนกล้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์น้ำและดิน จำนวน ๓๐,๐๐๐ กล้า ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒๐๐ ไร่ รวมทั้ง ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสนับสนุนชุดพร้อมปลูกผักสวนครัว “กล้า อิ่ม สุข” จำนวน ๙๙๖ คน

นอกจากนี้ ยังดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เยาวชนโรงเรียนรอบศูนย์ ฯ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด โดยดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตร ปศุสัตว์ และประมงแก่โรงเรียนรอบศูนย์ ฯ จำนวน ๑๐ โรงเรียนและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๗ โรงเรียน เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันแก่โรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้สนองพระราชดำริในการเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร นับตั้งแต่ก่อตั้งในปี ๒๕๒๔ โดยทำการศึกษาวิจัยหารูปแบบการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้กลับคืนสู่สภาพที่อุดมสมบูรณ์ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป อีกทั้งปัจจุบันยังมีบทบาทเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ให้ความรู้ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งแก่ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. การส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงกุ้งขาวและกุ้งกุลาดำอย่างยั่งยืนด้วยระบบชลประทานน้ำเค็ม ซึ่งเป็นระบบที่มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. การฟื้นฟูทรัพยากรปูม้าและปูทะเลร่วมกับชาวประมงพื้นบ้าน โดยจัดทำธนาคารปูม้าและปูทะเลเพิ่มอีกจำนวน ๑๐ แห่ง เพื่อเพิ่มทรัพยากรปูม้าและปูทะเล รวมทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

๓. การพัฒนาการเกษตร ได้มีการเตรียมการจัดทำแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน ฯ ในเนื้อที่ประมาณ ๑๗ ไร่ เพื่อให้เป็นแนวทางที่เกษตรกรและผู้สนใจสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง โดยคำนึงถึงต้นทุนและผลกำไร นอกจากนี้ ยังได้มีการส่งเสริมการเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเพื่อลดต้นทุน ช่วยเหลือและฟื้นฟูอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน ฯ และพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งนี้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ จำนวน ๑๒ ศูนย์ และจุดเรียนรู้ จำนวน ๑๐ แห่ง ปัจจุบันผลิตภัณฑ์แปรรูปของกลุ่มเกษตรกรมีหลายชนิด อาทิ กะปิคุณภาพดี ข้าวเกรียบหอยนางรม น้ำผึ้งชันโรง น้ำมังคุด ระกำผง เป็นต้น โดยผลิตภัณฑ์มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ จึงสามารถนำไปจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และอื่น ๆ รวมถึงกรุงเทพมหานคร

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๒ ให้พิจารณาพัฒนาพื้นที่ที่ราษฎรน้อมเกล้า ฯ ถวายที่ดินตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยให้ดำเนินการสำรวจพื้นที่อย่างละเอียด เพื่อจัดแบ่งส่วนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจได้มาศึกษาเรียนรู้ ในด้านชลประทาน เกษตรกรรม ปศุสัตว์ ประมง ตลอดจนการสาธิตอุตสาหกรรมในครัวเรือน และดำเนินการเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาการเกษตรที่สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งจะเป็นสถานที่ให้เกษตรกร และผู้สนใจได้เข้าชมศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ และนำไปปฏิบัติตาม พร้อมส่งเสริมงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน รวมทั้ง พัฒนาพื้นที่รอบศูนย์ศึกษา ฯ บริเวณลุ่มน้ำโจนให้มีความเจริญเป็นตัวอย่างแก่การพัฒนาพื้นที่อื่นต่อไป

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริแก่ นายจุลนภ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา องคมนตรี (ในขณะนั้น) ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

- พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาแหล่งน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน ฟื้นฟูสภาพป่าไม้ ปรับแผนการผลิตของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ รวมถึงการทำบัญชีขั้นพื้นฐานให้มากขึ้น และส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์
- ให้นำวิธีการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวจัดที่ได้ผลแล้ว มาใช้กับพื้นที่ดินเปรี้ยวในพื้นที่โครงการพัฒนาส่วนพระองค์บางคล้า แปลงสาธิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ และพื้นที่การเกษตรในอำเภอบางคล้า
- ให้ศูนย์ศึกษา ฯ เป็นสถานที่ศึกษาการผสมพันธุ์พืชเพื่อสร้างพันธุ์พืชชนิดใหม่ที่มีคุณภาพดี ให้เป็นที่แพร่หลายสืบไป
- ให้มีศูนย์ศิลปาชีพฝึกหัดการจักสาน ทอผ้า และศิลปหัตถกรรม

ผลการดำเนินงาน

๑. งานศึกษาวิจัย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัยและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของศูนย์ ฯ แล้วเสร็จ จำนวน ๑๓๐ เรื่อง อยู่ระหว่างการดำเนินงาน จำนวน ๗ เรื่อง รวมทั้งหมด ๑๓๗ เรื่อง นอกจากนี้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินโครงการจัดทำตัวชี้วัดศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเชื่อมโยงหรือใช้ประโยชน์จากตัวชี้วัดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกับงานศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนาและงานทดสอบ สาธิตของศูนย์ศึกษา ฯ เพื่อเป็นการวัดผลสำเร็จและขยายแนวคิดของการพัฒนาให้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้นสู่ระดับภูมิภาคและระดับสากล จึงได้มีการเก็บบันทึกข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของศูนย์ศึกษา ฯ จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดิน ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาป่าไม้ และตัวชี้วัดด้านการพัฒนาการเกษตร โดยดำเนินการตามคู่มือตัวชี้วัดที่จัดทำขึ้น เพื่อใช้แสดงการชี้วัดผลการพัฒนาในแต่ละด้านว่ามีการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร อีกทั้งยังใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้มีทิศทาง และกรอบมาตรฐานเดียวกันอย่างเป็นระบบ

๒. การขยายผลการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้

๒.๑ พัฒนาฐานการเรียนรู้และปรับปรุงจุดสาธิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน ๑๓ ฐานเรียนรู้ เช่น สาธิตการแก้ปัญหาดินเปรี้ยว พื้นที่โครงการพัฒนาส่วนพระองค์บางคล้า พื้นที่ ๑๑๔ ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก ให้บริการสาธิตการทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือน แก่ผู้สนใจทั่วไปไม่ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ คนต่อปี และผลิตปุ๋ยหมักจำนวน ๓๕๐ ตัน เป็นต้น

๒.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า ประกอบด้วย การถ่ายทอดองค์ความรู้ ฯ ในกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งสิ้น ๑,๓๕๐ คนต่อปี และ ๒๗๐,๐๐๐ กล้าต่อปี การถ่ายทอดองค์ความรู้ ฯ กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดินและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งสิ้น ๒๕๕ คนต่อปี และ ๔๕๐ ตัวอย่างต่อปี และการถ่ายทอดองค์ความรู้ ฯ ในกิจกรรมสนับสนุนโรงเรียนและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนรวมทั้งสิ้น ๓๔ โรงเรียนต่อปี และ ๒๕๘ คนต่อปี

๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพให้กับเกษตรกร ซึ่งปัจจุบันมีกลุ่มอาชีพหมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ จำนวนทั้งหมด ๒๐ กลุ่ม รวมทั้งสิ้น ๒๔๖ คน มีการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์ ด้านประมง ปศุสัตว์ และการปลูกผัก โดยในปัจจุบันมีการส่งจำหน่ายผักพื้นบ้านและพืชผักทั่วไป มีปริมาณการจำหน่ายสัปดาห์ละประมาณ ๒,๐๐๐ กิโลกรัม มูลค่าเงินสดที่ชุมชนได้รับ สัปดาห์ละประมาณ ๑๐๒,๐๐๐ บาท และการส่งเสริมสหกรณ์ ฯ โดยประสานแผนกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อจัดหาเงินทุนจัดสร้างห้องบรรจุภัณฑ์ปลอดเชื้อ ห้องแปรรูปสินค้าเกษตร (ส่วนเหลือ) และรถยนต์บรรทุกปรับอุณหภูมิในการขนส่งสินค้า จำนวน ๓ ล้านบาท ปัจจุบันมีแม่บ้านและผู้สูงอายุชุมชนบ้านหินแร่ และพื้นที่ใกล้เคียงเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาบรรจุภัณฑ์ มีรายได้เพิ่มวันละ ๓๐๐ - ๗๕๐ บาท จำนวน ๑๕ คน

๒.๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต โดยส่งเสริมกิจกรรมการขยายผลด้านการพัฒนาที่ดินแนะนำให้ความรู้กับเกษตรกรเรื่องการผลิตปุ๋ยหมัก โดยใช้วัสดุเหลือใช้จากการเกษตรมาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดิน ช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งได้สาธิตกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถดำรงชีวิตได้ดียิ่งขึ้นซึ่งเป็นรากฐานต่อการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนต่อไป

ภาพการส่งเสริมด้านการพัฒนาที่ดินและการใช้สารอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี

๒.๕ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ ได้ขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกร พัฒนาเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ โดยมีศูนย์เรียนรู้ จำนวน ๑๔ แห่ง ประกอบด้วย ด้านเกษตรผสมผสาน จำนวน ๖ แห่ง ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๑ แห่ง ด้านการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ จำนวน ๑ แห่ง ด้านเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๑ แห่ง ด้านการผลิตเชื้อเห็ดครบวงจร จำนวน ๑ แห่ง ด้านเกษตรผสมผสานและการเลี้ยงนมแพะ จำนวน ๑ แห่ง ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน ๒ แห่ง และด้านการเลี้ยงกบ จำนวน ๑ แห่ง ซึ่งมีเกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ เข้าศึกษาดูงาน ในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๖๒๙ คน

๓. การดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19)

๓.๑ การปรับรูปแบบการอบรมเป็นออนไลน์

มีหลักสูตรที่อบรมปี ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้น ๒๑ หลักสูตร ได้แก่ อบรมปกติ จำนวน ๑๔ หลักสูตร อบรมออนไลน์ จำนวน ๖ หลักสูตร และยกเลิกโครงการ จำนวน ๑ โครงการ

๓.๒ โครงการกล้าอิ่มสุข season ๒

ดำเนินการแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ จำนวน ๑๙ ชนิด โดยเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ต้องการ จำนวน ๕ ชนิด พร้อมดินเพาะกล้า จำนวน ๑ กิโลกรัม เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบและความเดือดร้อนจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19)

๓.๓ ขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์

เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าแบบออนไลน์ โดยสามารถสั่งสินค้าผ่านระบบ Line Official และ Page Facebook มียอดขายในปี ๒๕๖๔ ไม่ต่ำกว่า ๓๕๐,๐๐๐ บาท (รวมขายหน้าร้าน)

ภาพ ช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ่านระบบไลน์ Line Offcial และ Page Facebook

ประโยชน์ที่ได้รับ

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรรอบศูนย์ ฯ และผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษา เพื่อให้สามารถนำความรู้กลับไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังนี้

๑. ด้านการขยายผลความรู้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ ได้นำผลสำเร็จจากการวิจัยขยายผลไปสู่เกษตรกรพื้นที่รอบศูนย์ ฯ จำนวน ๔๓ หมู่บ้าน ๑๔,๗๕๔ ครัวเรือน และการนำตัวอย่างแห่งความสำเร็จที่เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติตามจนเกิดผลสำเร็จในอาชีพ โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ สามารถคัดเลือกและนำมาจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ จำนวน ๑๔ แห่ง และจัดตั้งกลุ่มอาชีพ จำนวน ๒๐ กลุ่ม ทำให้เกษตรกรในพื้นที่รอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ มีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรายได้เฉลี่ยประมาณปีละ ๖๐,๐๐๐ บาทต่อคน

๒. การถ่ายทอดส่งเสริมความรู้ไปสู่เด็กและเยาวชนในโรงเรียน และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสระแก้ว รวม ๓๔ แห่ง ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชนตลอดจนการขยายผลสู่ผู้ปกครองของนักเรียนให้ได้ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

๓. การสนับสนุนและอนุรักษ์สัตว์สายพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ไก่เขาหินซ้อน ไก่พื้นเมืองพันธุ์เหลืองหางขาว เป็ดไข่พื้นเมืองพันธุ์ปากน้ำ ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงเพื่อนำไปผลิตทดแทนเป็นพันธุ์ใหม่รุ่นต่อไป

๔. ในแต่ละปีมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมและศึกษาดูงาน การขอรับบริการด้านต่าง ๆ ตลอดจนเป็นสถานที่ถ่ายทำสารคดีเกี่ยวกับผลความสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ โดยระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๔ มีผู้เข้าเยี่ยมชม จำนวนทั้งสิ้น ๘๐,๒๐๐ คน

๕. การขยายผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ฯ ให้แก่ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาอบรม ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๔ มีผู้รับการฝึกอบรมจำนวนทั้งสิ้น ๑,๘๕๓ คน

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลห้วยยาง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้พิจารณาวางโครงการจัดหาน้ำสนับสนุนโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาทดลองและพัฒนาการเกษตรด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับเป็นตัวอย่างให้ราษฎรนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองต่อไป และพระราชทานพระราชดำริ ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นศูนย์ให้บริการในด้านเทคนิคและวิชาการที่ครบวงจร เพื่อให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

๑. พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

จัดทำพื้นที่แห่งการเรียนรู้และการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และการประกอบอาชีพของราษฎรในท้องถิ่น ในลักษณะที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ประชาชนสามารถเข้ามาศึกษาดูงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย ประกอบด้วย

๑.๑ ด้านวิชาการ ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

๑. การจัดการดินและน้ำให้ได้ต้นครามที่มีคุณภาพดีเพื่อปรับปรุงคุณภาพของต้นคราม โดยดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาศึกษาการเจริญเติบโต การใช้น้ำที่เหมาะสมของต้นครามที่ปลูกในพื้นที่ศูนย์ ฯ และวิเคราะห์สมบัติทางฟิสิกส์และเคมีของดินที่เหมาะสม สำหรับการปลูกต้นครามในจังหวัดสกลนคร ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินงานรอผลการวิเคราะห์คุณภาพดินจากห้องทดลอง ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร

๒. การทดสอบคุณภาพของปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดินชนิดต่าง ๆ ที่ผลิตจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อศึกษาชนิดของไส้เดือนดินที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์มูลไส้เดือนดินของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศึกษาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในการผลิตปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดินและน้ำหมักมูลไส้เดือนดินให้มีปริมาณและคุณภาพดีที่สุด โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินงานรอผลการวิเคราะห์คุณภาพดินจากห้องทดลองของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร

๑.๒ ด้านสิ่งแวดล้อม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการจัดทำแปลงศึกษาทดลองการทำการเกษตรธรรมชาติ เพื่อศึกษา ทดลอง ในการนำซากพืช มูลสัตว์ และการปลูกพืชหมุนเวียนผสมสผานกับการป้องกันศัตรูพืช โดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับวิชาการสมัยใหญ่แบบพึ่งพาธรรมชาติ สำหรับเป็นแปลงตัวอย่างให้กับเกษตรกรเข้ามาศึกษาและนำไปปฏิบัติตามได้จริง สามารถแก้ปัญหาการปนเปื้อน การตกค้าง ของสารเคมีเป็นพิษในดินและในผลผลิตทางการเกษตร

๑.๓ ด้านอาชีพ สาธิตตัวอย่างความสำเร็จด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายและครบวงจร ตั้งแต่การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืช การทำปุ๋ยใช้เอง การเลี้ยงสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ในแปลง ไปจนถึงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย

ส่งเสริมการนำผ้าไหมคราม มาขยายผล ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น

เกษตรกร ประชาชนผู้ที่สนใจ ตลอดจนหน่วยงานราชการต่าง ๆ ขอรับกระต่ายดำภูพานไปเลี้ยง และขยายผล ได้รับความนิยมอย่างมาก

๒. ระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จที่จุดเดียว

ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สอดคล้องและต่อเนื่องจากกิจกรรมสาธิตในรูปแบบของการให้คำปรึกษา การจัดฝึกอบรม และการขยายผล เกษตรกรสามารถรับบริการได้อย่างครบวงจรตั้งแต่การปลูก การดูแล การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๖๘ หลักสูตร รวมทั้งสิ้น ๑,๒๗๐ คน โดยจำแนกเป็นรูปแบบ New Normal จำนวน ๑๙ หลักสูตร ๗๑๕ คน อบรมแบบออนไลน์ จำนวน ๑๘ หลักสูตร ๕๕๕ คน และปรับแผนการฝึกอบรมเป็นแจกปัจจัยการผลิต จำนวน ๓๑ หลักสูตร

การอบรมแบบออนไลน์

๓. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชดำริด้านการพัฒนาและการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการเนื่องในโอกาสต่าง ๆ การจัดรถรางสำหรับการศึกษาดูงานในศูนย์ศึกษา ฯ การจัดอบรมเยาวชน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง ๙๐๙ สกลนคร และระบบวิทยุออนไลน์

ประโยชน์ที่ได้รับ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการนำผลสำเร็จมาสาธิตและขยายผลให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๖๘ หลักสูตร รวมทั้งสิ้น ๑,๒๗๐ คน และมีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน รวม ๒๑,๙๒๐ คน คณะผู้เข้ามาเยี่ยมชม จำนวน ๒๒ คณะ โดยช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ระหว่างเดือนมีนาคม – ตุลาคม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน ฯ ไม่ได้รับคณะผู้เข้าศึกษาดูงาน เนื่องจากปฏิบัติตามแนวทางและคำสั่งของจังหวัดสกลนคร ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19)

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าขุนแม่กวง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ขอบเขตพื้นที่โครงการประมาณ ๘,๕๐๐ ไร่ โดยมีพระราชประสงค์ให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษา ทดลอง วิจัย เพื่อหารูปแบบการพัฒนาต่าง ๆ ในบริเวณพื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและเผยแพร่ให้ราษฎรนำไปปฏิบัติต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริจะทำการศึกษาพัฒนาป่าไม้ พื้นที่ต้นน้ำลำธารให้ได้ผลสมบูรณ์เป็นหลัก ต้นทางเป็นการศึกษาด้านป่าไม้ และปลายทางเป็นการศึกษาประมงตามอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎรอย่างแท้จริงผสมกับการศึกษาด้านเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์และโคนมและด้านเกษตรอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์ ฯ ที่สมบูรณ์แบบ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎรที่จะเข้ามาศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์ ฯ แล้วนำไปใช้ปฏิบัติอย่างได้ผลต่อไป ซึ่งทรงมีพระราชดำริว่า ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ฯ ทำหน้าที่เสมือน “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” หรืออีกนัยหนึ่งเป็น “สรุปผลของการพัฒนา” ที่ประชาชนจะเข้าไปเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้

ผลการดำเนินงาน

การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ (ด้านป่าไม้)

การพัฒนาป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ พบว่า ชนิดของป่าเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นจากเดิม ได้แก่ สัดส่วนการปกคลุมของป่าเต็งรัง ลดลงจากร้อยละ ๘๐ คงเหลือ ร้อยละ ๔๑.๖๗ สัดส่วนการปกคลุมของป่าเบญจพรรณ จากเดิมร้อยละ ๒๐ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๑.๖๗ ลักษณะสภาพอากาศ พบว่า อุณหภูมิเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลง ในปี ๒๕๕๕ มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๓๒.๙ องศาเซลเซียส ซึ่งในปี ๒๕๖๔ มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๓๑.๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์มีแนวโน้มลดลง ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๘๕.๕ ลดลงเป็นร้อยละ ๗๔.๙ ความชื้นของดินป่าไม้มีการพัฒนาจากสภาพป่าที่มีความแห้งแล้งไปสู่สภาพป่าที่มีความชื้นของดินป่าไม้มากยิ่งขึ้น ความหนาแน่นของต้นไม้ มีแนวโน้มความหนาแน่นของต้นไม้ลดลง จากปี ๒๕๕๕ จาก ๒๕๖ ต้นต่อไร่ ลดลงเป็น ๑๗๐ ต้นต่อไร่ ในปี ๒๕๖๔

การคืนถิ่นของสัตว์ป่าและความหลากหลายของสัตว์ป่าในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ เมื่อป่าได้รับการพัฒนากลับคืนมา ชนิดป่าเปลี่ยนไปจากสภาพป่าเต็งรังที่แห้งแล้ง พัฒนาสภาพเป็นป่าเบญจพรรณ มีความอุดมสมบูรณ์ของห่วงโซ่อาหารดีขึ้น ความหลากหลายของระบบนิเวศสัตว์ป่าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอธิบายได้ถึงระดับความหลากหลายการกระจายพันธุ์ การดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตที่เกื้อกูลกันในระบบธรรมชาติ พบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ทั้งหมด ๓๘ ชนิด พบนกป่า ทั้งหมด ๑๔๔ ชนิด พบสัตว์เลื้อยคลาน ทั้งหมด ๒๕ ชนิด พบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ทั้งหมด ๑๒ ชนิด

ด้านสถิติการเกิดจุดความร้อน (Hotspots) ปี ๒๕๖๔ พบการเกิดจุดความร้อน ในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน ๒๓๓ จุด ลดลงร้อยละ ๕๑.๗๕ ซึ่งในปี ๒๕๖๓ มีจุดความร้อน จำนวน ๔๘๓ จุด

การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ (ด้านดิน)

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพดิน มีการเปลี่ยนแปลงของหน้าดิน จากหน้าดินหนาพอประมาณมาอยู่ในช่วงหน้าดินบาง เนื่องจากในช่วงก่อนการพัฒนาป่าไม้ ดินถูกรบกวนและถูกชะล้าง แต่ในปัจจุบันหน้าดินมีแนวโน้มหนาขึ้น สำหรับความหนาแน่นรวมของดินเปลี่ยนแปลงจากดินร่วนซุยพอประมาณมาอยู่ในระดับดินร่วนซุยดี และปริมาณตะกอนดินจากแปลงศึกษาการชะล้างพังทลายของดินที่มีตะกอนดินอยู่ในปริมาณต่ำมาก แสดงถึงอัตราการชะล้างพังทลายของดินน้อยลง ด้านการเก็บความชื้นของดิน พบว่า ดินมีจำนวนความชื้นที่พืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้นานขึ้น

การศึกษาพันธุ์หญ้าแฝก ได้ดำเนินการรวบรวมสายพันธุ์หญ้าแฝกอย่างต่อเนื่อง ทั้งสายพันธุ์หญ้าแฝกดอนและสายพันธุ์หญ้าแฝกลุ่ม มีการเพาะพันธุ์หญ้าแฝกแจกจ่ายแก่ราษฎร

งานสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมัก ได้สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมักแก่ผู้ที่สนใจศึกษา โดยการนำวัสดุเหลือทิ้งจากภาคการเกษตร โดยใช้สารเร่งซุปเปอร์ พด.๒ และเศษวัสดุอินทรีย์ที่แห้งร่วมกับการใช้สารเร่งซุปเปอร์ พด.๑ ในการทำปุ๋ยหมักแบบอัดแท่งหรือปุ๋ยหมักแบบกลับกอง ทั้งยังให้การสนับสนุนสารเร่งซุปเปอร์ พด.๑ สารเร่งซุปเปอร์ พด.๒ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดเพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน แจกจ่ายให้แก่ผู้ที่สนใจ

การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ (ด้านเกษตร พืช)

แนวทางการพัฒนาระหว่างทางเป็นเกษตรกรรมนั้น เป็นผลจากการพัฒนาที่ดีทั้งด้านดินและน้ำ ซึ่งแต่เดิมภายในศูนย์ ฯ สภาพพื้นที่เป็นหิน กรวด แห้งแล้ง ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก แต่เมื่อได้รับการพัฒนาจนสามารถทำการเพาะปลูกได้แล้ว การพิจารณาปลูกพืชแต่ละชนิด ศูนย์ ฯ ได้คำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและลักษณะดิน พร้อมกับพัฒนาแนวทางการ

ส่งเสริมด้านการเกษตร พืชผัก ไม้ผล และการเพาะเห็ดชนิดต่าง ๆ ปัจจุบันผลผลิตทางการเกษตรหลายชนิดภายในศูนย์ ฯ ได้รับการรับรอง “ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีหรือ Good Agricultural Practices: GAP” ซึ่งใช้เป็นแนวทางการพิจารณาการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป นอกจากนี้ยังได้มีการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตร และเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเก็บรักษาผลผลิตต่อไปได้ และยังสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ ด้านเกษตร (ปศุสัตว์ กบ ประมง)

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการศึกษาด้านการปศุสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรภาคเหนือตอนบน ใช้ประโยชน์จากการเลี้ยงสัตว์ และการแปรรูป โดยยึดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาการเลี้ยงโคนมสุกร ไก่พื้นเมือง และแพะนม เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งพัฒนาพันธุ์พืช อาหารสัตว์ พันธุ์สัตว์ เพื่อนำไปขยายผล ได้แก่ การผลิตไข่ไก่โอเมกาจากน้ำมันทานตะวัน การปรับปรุงพันธุ์ไก่เหลืองทองฮ่องไคร้ ปรับปรุงพันธุ์แพะสวยงาม และผลิตภัณฑ์จากนมแพะ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาการผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ (Biogas) ในโครงการฟาร์มโคนมสาธิตห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อมุ่งมั่นพัฒนาฟาร์มไปสู่ระบบ Green Farm โดยเปลี่ยนน้ำเสียและมูลสัตว์เป็นพลังงานทดแทน ระบบการจัดการฟาร์มที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ด้วยการนำมูลโคมาผลิตก๊าซชีวภาพ หรือ Biogas สู่ระบบการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยระบบก๊าซชีวภาพของฟาร์มโคนมสาธิตห้วยฮ่องไคร้ ฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ทำการศึกษาและเพาะเลี้ยงกบ ๒ ชนิด คือ กบนาและกบบูลฟร็อก ทำการคัดเลือกพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ ปรับปรุงสายพันธุ์ พร้อมสาธิตวิธีการเพาะเลี้ยง ฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงกบ ให้แก่เกษตรกรในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังได้มีการศึกษาความหลากหลายของชนิดและประชากรของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกในพื้นที่ศูนย์ ฯ ได้แก่ กบภูเขา และทำการศึกษาวิธีการเพาะเลี้ยงอึ่งเผ้า หรืออึ่งโกก โดยวิธีเลียนแบบธรรมชาติ นำผลที่ได้ไปขยายผลให้กับเกษตรกรในพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและการแพร่ขยายพันธุ์เพื่อการเพาะเลี้ยงในเชิงเศรษฐกิจและคืนความสมดุลให้กับธรรมชาติ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่ได้รับองค์ความรู้การเลี้ยงปลาชนิดต่าง ๆ ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การสาธิตการทำประมงในอ่างเก็บน้ำ รวมถึงการวางแผนจัดระเบียบการจับปลาในแหล่งน้ำ เช่น งดจับปลาในฤดูวางไข่ ทำให้ปลาไม่สูญพันธุ์ ดำเนินการบริหารประมงในอ่างเก็บน้ำที่ ๗ โดยการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงาน รวมทั้งใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับอ่างเก็บน้ำอื่น ๆ ต่อไป โดยมีการกำหนดกฎ ระเบียบที่ชัดเจน รวมถึงระยะเวลาการเปิด - ปิดอ่างเก็บน้ำในการจับปลา เพื่อให้ปลาและสัตว์น้ำได้มีโอกาสแพร่ขยายพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านการศึกษา ทดลอง วิจัย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินงานศึกษา ทดลอง วิจัย จนถึงปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น ๒๖๖ เรื่อง โดยดำเนินการสิ้นสุดแล้วทั้งหมด จำนวน ๒๔๑ เรื่อง และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒๕ เรื่อง ในการดำเนินงานที่ผ่านมา ศูนย์ ฯ ห้วยฮ่องไคร้ ได้นำผลสำเร็จของงานวิจัย ขยายผลสู่ราษฎร จำนวน ๗๐ โครงการ/กิจกรรม และนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรเพื่อการสอนและอบรม จำนวน ๓๔ หลักสูตร ให้แก่เกษตรกรและบุคคลที่สนใจ ปี ๒๕๖๔ มีผู้สนใจศึกษาดูงาน จำนวน ๔,๐๓๕ คน และผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๘๑๘ คน

ด้านการขยายผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนา

ผลสำเร็จ การศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนาของศูนย์ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขยายผลสู่ราษฎร โดยเริ่มต้นจากพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ จำนวน ๑๘ หมู่บ้าน สู่ชุมชน หมู่บ้านศูนย์สาขาและ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ภายในพื้นที่ศูนย์ ฯ มีการจัดแสดงในลักษณะการจัดทำแปลงสาธิตหรือการจัดแสดงตัวอย่างความสำเร็จไว้ จำนวน ๕๑ จุดสาธิต ให้ผู้สนใจได้เข้ามาเรียนรู้ การฝึกอบรมโดยนำผลสำเร็จที่โดดเด่น จำนวน ๒๒ เรื่อง และผลสำเร็จของงานทดลองวิจัย จัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน ๓๔ หลักสูตร ถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งในด้านวิชาการและปฏิบัติ รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และวัสดุอุปกรณ์ ให้ราษฎรสามารถเข้ามาศึกษาแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันเกิดเครือข่ายด้านการขยายผล เป็นตัวแทนศูนย์ ฯ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ แนวคิด ประสบการณ์ การทำการเกษตร และตัวอย่างการดำเนินกิจกรรม การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับท้องถิ่นเป็นการเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรสู่เกษตรกร ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี และเป็นตัวอย่างได้ ประกอบด้วย ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๒๒ แห่ง และ เกษตรกรตัวอย่าง จำนวน ๒๐๕ ราย

การปรับตัวและการดำเนินการจัดฝึกอบรมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการอบรมเป็นแบบออนไลน์ ผ่านช่องทาง Youtube จัดถ่ายทอดสด (Live) อบรมออนไลน์ทางระบบแอปพลิเคชัน Zoom และสามารถดาวน์โหลดคู่มืออบรมได้ทางเว็บไซต์ และใช้รถ Mobile Unit นำองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตเข้าสู่ชุมชน เป็นการอบรมเชิงรุก

นอกจากนี้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้สินค้ามีเอกลักษณ์ มีมาตรฐานรับรองการปลอดสารพิษ เพื่อสร้างความเชื่อถือให้กับผลิตภัณฑ์ศูนย์ ฯ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า โดยเปิดช่องทางการจำหน่ายและติดต่อทาง Line Official เชื่อมกับ Website ขายสินค้าศูนย์ ฯ และยังได้ทำการทดลองจำหน่ายสินค้าออนไลน์

ประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป สามารถเข้าไปเรียนรู้ผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริโดยเฉพาะการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น สร้างจิตสำนึกในการใช้และอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลยั่งยืน

แผนการดำเนินงานขยายผล ประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จของโครงการและขยายเครือข่ายและรวมกลุ่มการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของศูนย์ ฯ เกิดศูนย์เรียนรู้เครือข่ายในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ จำนวน ๑๒๒ แห่ง ตลอดจนการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านอื่น ๆ ให้แก่ ผู้ที่สนใจ เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ สามารถสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ จำนวน ๑๘ แห่ง ๓,๖๗๑ ครัวเรือน ๑๐,๐๘๗ คน ให้มีอาชีพที่มั่นคง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เป็นแนวทางบริหารจัดการดำเนินงานโครงการศูนย์ ฯ

แผนงานการจัดการความรู้ ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะสร้างความรู้และส่งเสริมอาชีพของราษฎรในพื้นที่เป้าหมายให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ สู่การสร้างรายได้เสริมโดยการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ให้กลุ่มชุมชน สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

เรื่องเดิม

ตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัย แสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ภูมิสังคมของท้องถิ่น และเป็นสถานที่ที่นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงาน ราษฎร ใช้แลกเปลี่ยน สื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ เป็นแบบจำลองของพื้นที่ที่มีการพัฒนาแบบผสมผสานทุกสาขาในลักษณะสหวิทยา และมีการบริหารที่เป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอน มีการประสานการดำเนินงานที่มีเอกภาพ เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จในลักษณะของ ***"พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต"*** รวมทั้งนำผลสำเร็จของศูนย์ ฯ ขยายผลไปสู่ราษฎรในหมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ และราษฎรผู้สนใจทั่วไป โดยได้กำหนดแผนการศึกษาดำเนินงาน แบ่งออกเป็น ๔ แผนงาน ได้แก่

๑) แผนงานศึกษา ทดลอง วิจัย ตามแนวพระราชดำริ
๒) แผนงานขยายผลการพัฒนา
๓) แผนงานฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔) แผนงานบริหารจัดการ

ผลการดำเนินงาน

๑. แผนงานศึกษา ทดลอง วิจัย ตามแนวพระราชดำริ

ระยะเวลาที่ผ่านมา ๓๙ ปี เน้นการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่พรุและพื้นที่ดินเปรี้ยวให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตรให้ได้ผลดีที่สุด ตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ – ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการศึกษา ทดลอง และวิจัยไปแล้ว จำนวนทั้งสิ้น ๓๑๙ เรื่อง แบ่งเป็น

- ดำเนินการศึกษาแล้วเสร็จ จำนวน ๓๑๑ เรื่อง
- อยู่ระหว่างการศึกษา จำนวน ๘ เรื่อง
  และนำไปขยายผล จำนวน ๑๕๘ เรื่อง

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการศึกษา ทดลอง จำนวน ๑ เรื่อง คือการศึกษาสถานการณ์การปลูกและการให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และงานทดสอบ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ การทดสอบการเลี้ยงไก่เบตงพิกุลทองร่วมกับการทำสวนในพื้นที่พรุของเกษตรกร และการทดสอบการปลูกกระจับในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดที่ผ่านการปรับปรุง

๒. แผนงานขยายผลการพัฒนา

๒.๑ งานสาธิต จำนวนทั้งหมด ๑๑ โครงการ แบ่งเป็น งานสาธิตใหม่ จำนวน ๓ โครงการ และงานสาธิตต่อเนื่อง จำนวน ๘ โครงการ โดยมีตัวอย่าง ได้แก่ การสาธิตการทำเกษตรผสมผสานในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดในพื้นที่บ้านพิกุลทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส (นางเสน ขวัญใจ) เพื่อถ่ายทอดความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต และสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ และการสาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต จำนวน ๓ แปลง ได้แก่ แปลงนายดม ดวงศรี (บ้านโคกอิฐ-โคกใน ตำบลพร่อน) จำนวน ๓ ไร่ ๒ งาน แปลงนายพินิตย์ เกื้อช่วย (บ้านโคกอิฐ-โคกใน ตำบลพร่อน) จำนวน ๒ ไร่ และแปลงนายสนิท พรหมเจียม (บ้านบาวง ตำบลบางขุนทอง) จำนวน ๖ ไร่

๒.๒ งานพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุน ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาทักษะการพัฒนาพื้นที่ตามความต้องการของราษฎรและความเหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตที่ดียิ่งขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินโครงการต่าง ๆ ***สนับสนุนให้ราษฎรในพื้นที่ จำนวน ๔๐๖ ครัวเรือนและโรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน ๒๙ แห่ง รวมทั้ง เด็กแรกเกิด อายุ ๐ - ๗๒ เดือน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๗ แห่ง ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ของจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี จำนวน ๑,๒๑๕ ราย*** ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น โดยมีตัวอย่างโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผักพืชไร่ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินทรายจัดเพื่อปลูกพืชผักพืชไร่ โครงการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผลิตผลในโรงเรียนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการผลิตและส่งเสริมพันธุ์สัตว์พระราชทาน เป็นต้น

๒.๓ งานฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี ดำเนินการนำผลสำเร็จจากการศึกษา ทดลอง และวิจัย มาจัดทำเป็นกิจกรรมในงานขยายผลโครงการ ฯ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ราษฎรในพื้นที่ได้นำองค์ความรู้เหล่านั้นไปต่อยอดในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งจะสามารถสร้างคุณภาพชีวิตและเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎรได้เป็นอย่างดี โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีบุคคลที่สนใจทั้งนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และราษฎรทั่วไป เข้ามาเยี่ยมชมกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ฯ ***จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๙ คณะ ราษฎร ๙,๑๑๖ คน รวมทั้งมีราษฎรที่เข้ารับการอบรมจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๑๓,๙๓๐ คน***

๒.๔ แผนงานฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบรมวงศานุวงศ์ โดยมุ่งเน้นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมและการตระหนักถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่ายิ่ง โดยเฉพาะป่าพรุ ซึ่งเป็นผืนป่าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ***โครงการเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่ายราษฎรทั่วไป จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ กล้า ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ไม้เสม็ดในงานหัตถกรรมและสิ่งก่อสร้าง และการเพาะชำกล้าไม้สนับสนุนโครงการปลูกป่าในใจคนและปลูกไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ กล้า***

๓. แผนงานการบริหารจัดการองค์กร

๓.๑ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต โดยมีตัวอย่างพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตในพื้นที่ศูนย์ ฯ เช่น

๓.๑.๑ โครงการสวนเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา พื้นที่ ๙.๓ ไร่ โดยมีการรวบรวมพันธุ์ไม้พื้นเมืองและไม้ป่าพรุ จำนวน ๒๙ ชนิด ๑๖๔ ต้น เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์และสามารถให้นักเรียน นักศึกษา ราษฎรทั่วไปและหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาศึกษาหาความรู้ปลูกฝังให้เยาวชนและราษฎรทั่วไปเกิดความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้เพิ่มขึ้น

๓.๑.๒ โครงการสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วงเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา พื้นที่ ๑๒ ไร่ โดยมีการรวบรวมพรรณไม้ที่มีลักษณะของดอก ผล ใบ ลำต้น และส่วนต่าง ๆ ที่มีสีม่วง ไม้ป่า และไม้เกษตรที่เป็นพืชประจำถิ่น พืชต่างถิ่น และพืชหายากใกล้จะสูญพันธุ์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และราษฎรทั่วไปที่สนใจ ทั้งนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการปลูกต้นไม้เพิ่มเติม รวมทั้งเพาะกล้าพันธุ์ไม้เพิ่มเติม ตัดแต่งทรงพุ่ม กำจัดวัชพืช และจัดทำบอร์ดป้ายชื่อพันธุ์ไม้

๓.๒ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินกิจกรรมภายในโครงการ ฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่ กิจกรรมปกปักพันธุกรรมพืช กิจกรรมสำรวจพันธุกรรมพืช กิจกรรมรักษาพันธุกรรมพืช กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช

๓.๓ โครงการจัดตั้งการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จัดทำโครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขึ้น เพื่อแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรสู่ระบบตลาด และวางแผนในการจัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าของผลผลิตให้สูงขึ้นแทนการขายผลผลิตในรูปแบบเดิม และพัฒนาเป็นจุดศึกษาดูงานให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรต่อไปในอนาคต โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรตามฤดูกาล ออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

๓.๔ โครงการรวบรวมพันธุ์กล้วยพื้นเมืองภาคใต้ พื้นที่ ๒.๒ ไร่ ภายในพื้นที่ศูนย์ ฯ รวบรวมพันธุ์ได้ทั้งหมด ๓๙ พันธุ์ จำแนกจัดกลุ่มกล้วยพันธุ์ที่มีในแปลงรวบรวมพันธุ์ จำนวน ๓๖ พันธุ์ ตามลักษณะทางพันธุกรรมตามกรรมวิธีของ Simmonds and Sheperd

๓.๕ การบริหารจัดการด้านหม่อนไหม จัดทำแปลงสาธิตเพื่อเป็นต้นแบบสำหรับเกษตรกรและราษฎรทั่วไปได้เข้ามาศึกษาดูงานด้านหม่อนไหมและนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมกับพื้นที่และเพื่อให้สามารถผลิตท่อนพันธุ์หม่อนได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ทั้งนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการสาธิตการปลูกหม่อน ผลสด หม่อนใบ สาธิตการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านและพันธุ์ลูกผสม สาธิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม และผลิตพันธุ์หม่อนเพื่อแจกจ่าย จำนวน ๒๐,๐๐๐ ฝัง

ประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ จำนวน ๔๐๖ ครัวเรือน ๑,๒๑๕ คน ได้รับประโยชน์ มีผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ภายในศูนย์ศึกษา ฯ จำนวน ๑๓,๘๓๐ คน และมีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน รวม ๙,๑๑๖ คน

โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง ตามพระราชดำริ

ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๓ ให้จัดตั้งศูนย์กลางอาชีพการเกษตรและศิลปาชีพพิเศษแก่ราษฎร ในการนี้ ได้พระราชทานแนวทางการพัฒนาไว้ ๔ ข้อ คือ

๑. ให้พัฒนาด้านการเกษตร โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์และประมง เพื่อการบริโภคและสำรองอาหารไว้ในยามวิกฤติ มูลสัตว์ทำเป็นเชื้อเพลิงและปุ๋ยปรับปรุงดิน

๒. ให้มีศูนย์ฝึกปฏิบัติการด้านประกอบอาชีพ โดยมีแปลงสาธิตของราษฎรตัวอย่าง ๔ แปลง แปลงละ ๔ ไร่ สร้างบ้านพักอาศัยให้อยู่ โดยปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไป ให้ดำเนินธุรกิจฟาร์มในรูปสหกรณ์ และให้ราษฎรหมุนเวียนเข้าอยู่

๓. ให้จัดเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ โดยให้ราษฎรยืมพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ที่ดีไปผสม หรือเลี้ยงแล้วส่งลูกคืน หรือขายให้ราษฎรนำไปเลี้ยง

๔. ให้มีศูนย์พัฒนาการเกษตร เพื่อราษฎรจะได้มาศึกษาและเยี่ยมชม เพื่อนำเอารูปแบบไปปรับปรุงไร่นาของตนเอง

ผลการดำเนินงาน

โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง ฯ ดำเนินงานตามกรอบของแผนแม่บทการพัฒนา ฉบับปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด คือ “ศูนย์กลางบริการการฝึกอาชีพแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวด้านการเกษตรในพระราชดำริ จังหวัดระยอง ขยายผลสู่ความยั่งยืน” ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาศูนย์บริการการฝึกอาชีพ แหล่งเรียนรู้ทางด้านการเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการจัดการโครงสร้างพื้นฐานในโครงการ การปรับปรุงภูมิทัศน์ ปรับปรุงฐานการเรียนรู้ การจัดทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

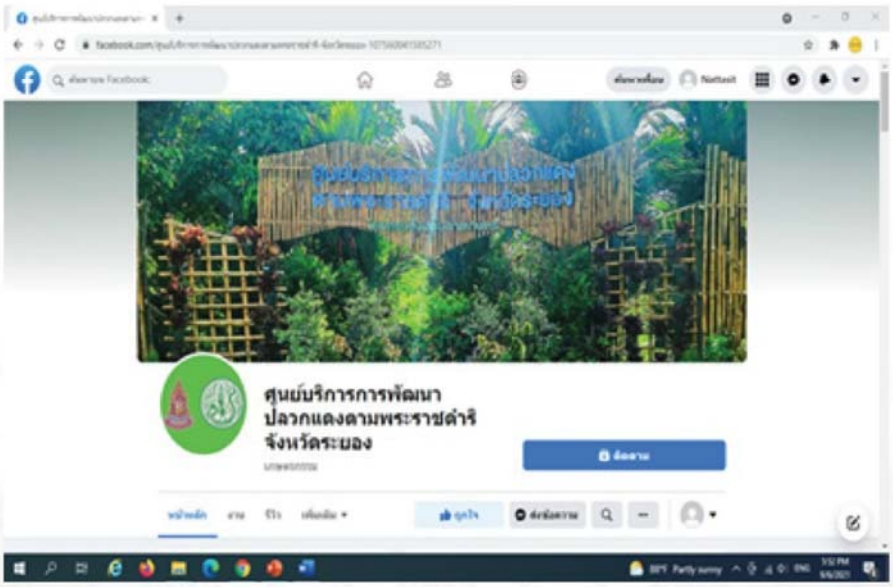
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริการส่งเสริม สนับสนุน และขยายผลการพัฒนาอาชีพการเกษตร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการดำเนินการในกิจกรรมการฝึกอบรมและฝึกอาชีพ ให้การสนับสนุนพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์รวมถึงปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ให้กับเกษตรกร ให้บริการศึกษาดูงานให้กับผู้ที่สนใจ และการขยายผลสู่เกษตรกรต้นแบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ โดยดำเนินกิจกรรมตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการในกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการรายได้ และการพัฒนาบุคลากร

ประโยชน์ที่ได้รับ

โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง ฯ ได้พัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตร ประมง และปศุสัตว์ และในปี ๒๕๖๔ ได้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม อาทิ การปรับปรุงบำรุงดิน การเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนาครัวเรือนตัวอย่างและศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากงานปศุสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้ ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง ฯ ได้ส่งเสริมและมอบปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน อาทิ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ก้อนเชื้อเห็ด อุปกรณ์เลี้ยงจิ้งหรีด เป็นต้น ให้บริการฝึกอบรมและฝึกอาชีพแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป ทั้งหมด ๖ ด้าน จำนวน ๑๗ หลักสูตร โดยมีผู้เข้ารับบริการฝึกอบรมและฝึกอาชีพ จำนวน ๘๙๖ คน และพัฒนาศูนย์เรียนรู้ จำนวน ๙ ศูนย์ อาทิ ศูนย์เรียนรู้บ้านหนองมะปริง หมู่ ๒ ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง ศูนย์เรียนรู้บ้านสัตตบรรณ หมู่ ๔ ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย และศูนย์เรียนรู้บ้านเขาคลองซอง หมู่ ๖ ตำบลหนองไร่ อำเภอปลวกแดง เป็นต้น รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนที่มาเยี่ยมชม การดำเนินงานกว่า ๓,๘๔๖ คน

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๘ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ฯ และมีพระราชดำริกับคณะผู้ดำเนินงาน สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การปรับปรุงพื้นที่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษาธรรมชาติ จะต้องกำหนดให้มีรูปแบบและวิธีการที่ชัดเจน โดยให้เริ่มดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเล็กก่อน แล้วจึงขยายผลไปในพื้นที่อื่น ๆ

๒. ทำการสำรวจทรัพยากรทางชีวภาพและกายภาพในพื้นที่แห่งนี้ให้ละเอียด และเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน

๓. นำผลการสำรวจและข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการศึกษาและวิจัย เพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการ รวมทั้งให้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่น

๔. การดำเนินงานทุกขั้นตอนควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย

เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระตำหนักภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พระราชทานพระราชดำริให้สำนักงาน กปร. พิจารณาดำเนินการนำโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ฯ ตำบลตะนาวศรี และตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มาดำเนินการในรูปแบบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยให้จัดตั้งเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ฯ ทรงพระกรุณา ฯ รับทราบแผนการดำเนินงานโครงการในระยะ ๓ ปี ของหน่วยงานร่วม ได้แก่ กองทัพบก กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และพระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ด้านการแก้ไขปัญหาและการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ ***"ให้ทบทวนในประเด็นเรื่องเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ทับซ้อนกับพื้นที่ที่มีการครอบครองของราษฎร"***

๒. โครงการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ในพื้นที่โครงการ ฯ ***"ให้ศึกษาพันธุ์ไม้ในพื้นที่เพิ่มเติม พร้อมทั้งศึกษา สำรวจทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มเติมในลุ่มน้ำอื่น ๆ ด้วย"***

ผลการดำเนินงาน

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ฯ ตั้งอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุ ซึ่งกองพลพัฒนาที่ ๑ รับผิดชอบการใช้ประโยชน์พื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๓๒,๙๐๕ ไร่ ส่วนงานอำนวยการดำเนินการโดยโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินการในพื้นที่ ๔๙ ไร่ ภายในประกอบด้วย ศาลาข้อมูลธรรมชาติวิทยาและเส้นทางศึกษาธรรมชาติ โดยเปิดให้บริการตามแผนงานการบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางวิชาการของโครงการ ฯ ให้แก่ เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจศึกษาธรรมชาติ พร้อมบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามภารกิจสำคัญ และในปี ๒๕๖๔ โครงการ ฯ ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินงานของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา ฯ มีประชาชนในพื้นที่เป้าหมายได้รับประโยชน์โดยมีหมู่บ้านอยู่ในพื้นที่โครงการ ฯ จำนวน ๔ หมู่บ้าน คือ บ้านผาปก บ้านห้วยผาก บ้านตะโกล่าง ตำบลสวนผึ้ง และบ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี และหมู่บ้านรอบพื้นที่โครงการ ฯ จำนวน ๔ หมู่บ้าน คือ บ้านบ่อ บ้านทุ่งแฝก ตำบลสวนผึ้ง และบ้านท่ามะขาม บ้านห้วยแห้ง ตำบลตะนาวศรี โดยการดำเนินงานจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และขยายผลองค์ความรู้รวมถึงเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกรและประชาชนที่สนใจ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นแหล่งอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ สัตว์ป่า และเป็นสถานที่ฝึกอบรมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงาน ให้แก่เกษตรกร เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการ ฯ จำนวน ๑๐๔ คณะ ๑,๔๓๔ คน และบริการสถานที่ให้กับหน่วยงานสำหรับการทำกิจกรรมและจัดอบรม จำนวน ๖ หน่วยงาน ๔,๒๐๔ คน

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม เขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๘ และเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ความโดยสรุปว่า ให้ดำเนินการศึกษาวิธีการปรับปรุงบำรุงดินที่เสื่อมโทรม ให้สามารถใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกได้ รวมทั้งทดสอบ วางแผน และจัดระบบปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยดำเนินการในลักษณะเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งได้มีพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๗ ครั้ง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๔ พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า ในส่วนที่ดิน นายสี วรรณเทวี ที่ได้น้อมเกล้า ฯ ถวาย ให้ดำเนินการทดลองปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และนำมาเปรียบเทียบกับพื้นที่เดิมของโครงการ ฯ ส่วนที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาที่ซื้อไว้ ให้ปล่อยไว้ตามธรรมชาติเพื่อเก็บข้อมูล และเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ รับที่ดินของ นางสาววรรณา พูนผล ที่น้อมเกล้า ฯ ถวาย และได้พระราชทานที่ดินให้มูลนิธิชัยพัฒนาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม ฯ โดยพิจารณาให้พัฒนาปรับปรุงเป็นสระเก็บกักน้ำเพื่อรักษาความชุ่มชื้น และสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในอนาคต ส่วนพื้นที่ที่เหลือควรปล่อยไว้ตามสภาพธรรมชาติเพื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ของโครงการ ฯ ที่ได้มีการพัฒนาไปแล้ว

ผลการดำเนินงาน

เดิมพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินตื้น เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายและปนกรวดหิน มีชั้นดานแข็งอยู่ด้านล่างลึกประมาณ ๔๐ เซนติเมตร จากผิวดินมีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงจนเกิดการสูญเสียหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่บางแห่งมีการขุดลูกรังไปขาย ทำให้พื้นที่บางส่วนไม่เหมาะสมที่จะใช้ทำการเกษตร เนื่องจากดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำขาดแคลนน้ำและมีแหล่งน้ำน้อย เมื่อโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม ฯ เข้ามาดำเนินการโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมสนองพระราชดำริ มีกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างบูรณาการ ร่วมกันศึกษาวิจัยและสาธิตทดสอบวิธีการฟื้นฟูปรับปรุงดินที่เสื่อมโทรม โดยการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรูปแบบและส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก โดยปล่อยให้พื้นที่ป่าฟื้นคืนสภาพเองตามธรรมชาติ ทำให้เกิดการเรียนรู้การจัดการดิน น้ำ ป่าไม้ อย่างถูกต้องยั่งยืน สามารถเผยแพร่ความสำเร็จไปสู่เกษตรกรได้ และในปี ๒๕๖๔ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม ฯ ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถส่งเสริม อบรม ขยายผลการพัฒนาไปสู่เกษตรกรหมู่บ้านใกล้เคียงส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน

๒. เป็นต้นแบบให้แก่ราษฎรในการฟื้นฟูปรับปรุงดินที่เสื่อมโทรม โดยการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูกปล่อยให้พื้นที่ป่าฟื้นคืน สภาพเองตามธรรมชาติ

๓. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจ เพื่อพัฒนาความรู้ในการพัฒนาสภาพพื้นที่ และอาชีพทางการเกษตร โดยในปี ๒๕๖๔ มีผู้มาศึกษาดูงานภายในโครงการ ฯ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน คณะนักเรียน นักศึกษา คณะครู และเกษตรกร จำนวนประมาณ ๖๖,๔๐๙ คน

โครงการทหารพันธุ์ดี พื้นที่ กองพลทหารราบที่ ๙ “เพื่อนช่วยเพื่อน” พื้นที่ภาคตะวันตก

ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องเดิม

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามการดำเนินงาน โครงการทหารพันธุ์ดี กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๙ และกองพันทหารช่างที่ ๙ กองพลทหารราบที่ ๙ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ โดยได้พระราชทานพระราชดำริ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

กองพันทหารช่างที่ ๙ กองพลทหารราบที่ ๙

ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และกองพันทหารช่างที่ ๙ ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแหล่งน้ำในโครงการทหารพันธุ์ดีของกองพันทหารช่างที่ ๙ และให้ระมัดระวังเรื่องการรั่วซึมของสระเก็บน้ำด้วย

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ ๑๗ ค่ายสุรสีห์ และกรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ ๙ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ โดยได้พระราชทานพระราชดำริ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มณฑลทหารบกที่ ๑๗ ค่ายสุรสีห์

ให้ตรวจความปลอดภัยของผลผลิตเป็นระยะ (เนื่องจากพื้นที่นี้เคยเป็นกองขยะขนาดใหญ่)

กองพลทหารราบที่ ๙

ให้สำนักงาน กปร. พิจารณาสนับสนุนเครื่องบรรจุเมล็ดพันธุ์ และอาคารสำหรับเก็บเมล็ดพันธุ์ เพื่อผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์พระราชทานสำหรับแจกจ่ายให้แก่โครงการทหารพันธุ์ดีและเกษตรกรต่อไป

สำนักงาน กปร. มีโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวทางพื้นที่ภาคใต้อยู่ ขอให้ไปตรวจสอบพันธุ์ และปริมาณที่มีว่าเพียงพอสำหรับบริการในพื้นที่ภาคใต้หรือไม่

ผลการดำเนินงาน

๑. โครงการทหารพันธุ์ดี พื้นที่กองพันทหารช่างที่ ๙ กองพลทหารราบที่ ๙

อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงสระเก็บน้ำ จำนวน ๒ แห่ง และขุดสระแห่งใหม่ จำนวน ๑ แห่ง ในพื้นที่กองพันทหารช่างที่ ๙ กองพลทหารราบที่ ๙ เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำรองสำหรับทำการเกษตรของโครงการทหารพันธุ์ดี

สระเก็บน้ำที่ ๑

สระเก็บน้ำที่ ๒

สระเก็บน้ำที่ ๓

๒. โครงการทหารพันธุ์ดี พื้นที่สวนเกษตรตามวิถีพอเพียง กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ ๙

กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ ๙ ดำเนินการจัดซื้อตู้คอนเทนเนอร์ กว้าง ๒.๕ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สูง ๒.๙ เมตร พร้อมก่อสร้างหลังคาอาคารตู้คอนเทนเนอร์ เพื่อใช้เป็นอาคารควบคุมอุณหภูมิสำหรับจัดเก็บเมล็ดพันธุ์ จัดซื้อเครื่องคัดแยกขนาดเมล็ดพันธุ์แบบตะแกรงโยก เครื่องคัดแยกคุณภาพน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ แบบลมดูด เครื่องลดความชื้น จำนวน ๖ เครื่อง ชั้นวางเมล็ดพันธุ์ในตู้ควบคุมอุณหภูมิ เครื่องบรรจุเมล็ดพันธุ์ และซองบรรจุเมล็ดพันธุ์พร้อมบล็อก จำนวน ๑๐ ชนิด เพื่อใช้บรรจุเมล็ดพันธุ์พืชสำหรับนำไปแจกจ่ายแก่ราษฎรที่ประสบภัยพิบัติ

สวนเกษตรตามวิถีพอเพียง

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินงานโครงการ ฯ แล้วเสร็จ จะมีแหล่งน้ำสำรองสำหรับใช้เพื่ออุปโภคบริโภคและทำการเกษตรภายในโครงการ ฯ และมีอาคารสำหรับเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์สำรองส่งต่อให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา ในการจัดทำเป็นเมล็ดพันธุ์พระราชทานและใช้สำหรับแจกจ่ายให้แก่เกษตรกรและผู้ประสบภัยพิบัติได้ โดยมีพื้นที่รับประโยชน์ทั้งหมด ๒๕๙ ไร่ มีผู้รับประโยชน์จากการเข้าศึกษาดูงานในโครงการ ฯ และได้รับแจกเมล็ดพันธุ์พืชจากโครงการ จำนวน ๖,๗๔๐ ครัวเรือน จำนวน ๓๐,๗๖๒ คน ประกอบด้วย ทหารในค่ายสุรสีห์ และราษฎรตำบลลาดหญ้า ตำบลหนองบัว ตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

โครงการพัฒนาป่าชุมชนบ้านหนองกลางดง วัดเขาถ้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ รับโครงการพัฒนาป่าชุมชนบ้านหนองกลางดง วัดเขาถ้ำ หมู่ที่ ๙ ตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่พระครูศรีธรรมาภินันท์ เจ้าอาวาสวัดเขาถ้ำ และเจ้าคณะตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขอพระราชทานพระมหากรุณา เพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าที่มีความสำคัญต่อวิถีชุมชนและระบบนิเวศโดยรวม รวมทั้งพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงนิเวศ และโครงการต้นแบบในการดูแลรักษาป่าไม้ (หนังสือสำนักราชเลขาธิการ ที่ รล ๐๐๐๘.๒/๑๑๖๑๖ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙)

ผลการดำเนินงาน

กรมป่าไม้ได้จัดทำโครงการในพื้นที่ ๖๕๒ ไร่ บริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาพยอม อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ ป่าชุมชนบ้านหนองกลางดง ตามแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาป่าชุมชน ให้เป็นโครงการต้นแบบในการดูแลรักษาป่าไม้และขยายผลการดำเนินงานไปยังพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป โดยมีคณะทำงานในระดับพื้นที่และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

๑. กิจกรรมอำนวยการ
๒. กิจกรรมฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้
๓. กิจกรรมสร้างจิตสำนึกด้านการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ
๔. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เป็นการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ป้องกัน และพัฒนาพื้นที่ป่าชุมชนบ้านหนองกลางดง รวมทั้งระบบนิเวศโดยรวมตามแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาป่าชุมชน โดยมีพื้นที่รับประโยชน์ ๔๙,๓๖๓ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๗ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๗ บ้านหนองกลางดง หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยขวาง หมู่ที่ ๔ บ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ที่ ๕ บ้านลาดวิถี หมู่ที่ ๖ บ้านเขาโป่ง ตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด หมู่ที่ ๔ บ้านต้นไทร และหมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองมะค่า ตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปราณบุรี เพื่อให้เป็นโครงการต้นแบบในการดูแลรักษาป่าไม้และระบบนิเวศให้แก่พื้นที่อื่น ๆ

๒. ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ราษฎร ๗ หมู่บ้าน ๒ ตำบล ๒ อำเภอ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๒,๒๔๕ ครัวเรือน ๗,๑๒๖ คน จะได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ในการเพิ่มรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน เกิดการจ้างงานในพื้นที่ประโยชน์ทางสังคมทำให้มีบริการสาธารณประโยชน์ ความรู้ในการประกอบอาชีพ และความสามารถในการพัฒนาตนเอง และชุมชนเพิ่มมากขึ้น และประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น การใช้ที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ลดการเกิดไฟป่า ป้องกันอุทกภัย อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า รวมทั้งสร้างเครือข่าย และสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้ชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ

โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยวังเงียง พร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลห้วยสีเสียด อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ รับโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำตำบลห้วยสีเสียด อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ขอพระราชทานโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยวังเงียง เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งประสบความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร

ปี ๒๕๖๓ กรมชลประทานจึงได้ดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยวังเงียง ความจุ ๖๓๘,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร โดยมีทำนบดินกว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๑๐ เมตร และสูง ๑๙ เมตร พร้อมอาคารระบายน้ำล้นและอาคารประกอบ ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ

ผลการดำเนินงาน

ในปี ๒๕๖๔ กรมชลประทานได้ก่อสร้างระบบส่งน้ำโดยใช้ท่อซีเมนต์ใยหิน จำนวน ๓ สาย มีความยาวรวม ๘,๐๐๐ เมตร ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ

ประโยชน์ที่ได้รับ

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยวังเงียงพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริช่วยให้ราษฎรบ้านน้ำพุพัฒนา หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยสีเสียด อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย จำนวน ๘๒๐ ครัวเรือน รวม ๓,๒๐๐ คน รวมถึงราษฎรในหมู่บ้านใกล้เคียง มีน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค และสนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น ซึ่งพื้นที่รับประโยชน์ในช่วงฤดูฝนมีจำนวน ๒,๒๐๐ ไร่ และในช่วงฤดูแล้งมีพื้นที่รวม ๘๒๐ ไร่

โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

เรื่องเดิม

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ ณ โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน และเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ โรงเรียนบ่อเกลือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน สรุปความได้ ดังนี้

๑. ให้กรมชลประทานเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงานโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ทำหน้าที่เหมือนผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ แห่ง

๒. ให้คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ ทบทวนและหาแนวทางให้เกษตรกร จำนวน ๑๒๗ ราย ในพื้นที่ทรงงาน ๑,๒๐๐ ไร่ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีอนามัยดีขึ้น รวมถึงมีการศึกษาที่ดีขึ้น โดยให้เน้นการขยายผลการพัฒนาในพื้นที่อย่างเต็มที่

๓. ในพื้นที่บ้านสบปืนและบ้านห้วยลอย ซึ่งเป็นพื้นที่ขยายผลมีลักษณะพื้นที่น่าเป็นห่วงที่สุดเพราะเป็นพื้นที่สูงและลาดชัน ควรพิจารณาว่าจะต้องทำการพัฒนาเพื่อช่วยเหลือให้ชาวบ้านให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อย่างไร

ผลการดำเนินงาน

๑. แผนงานด้านอำนวยการ

ร่วมกันดำเนินงานด้านอำนวยการ เพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมที่ดำเนินงานครอบคลุมด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย สนับสนุนบุคลากรจำนวน ๙๕ อัตรา พัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในพื้นที่จำนวน ๖ แห่ง การถ่ายทอดองค์ความรู้และประชาสัมพันธ์ จำนวน ๕ รายการ และมีการจัดซื้อครุภัณฑ์ จำนวน ๓๕ รายการ พร้อมปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและอาคารสถานที่ภายในพื้นที่โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ จำนวน ๑๓ รายการ

๒. แผนงานด้านการเกษตร

ประกอบด้วย (๑) กรมพัฒนาที่ดิน ทำการส่งเสริมการเรียนรู้วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ สารกำจัดศัตรูพืชแบบปลอดภัย (๒) กรมการข้าว ทำการถ่ายทอดองค์ความรู้การปลูกข้าวไร่อย่างยั่งยืน จำนวน ๘๒ ราย จัดทำแปลงสาธิตการปลูกข้าวไร่อย่างยั่งยืนจำนวน ๒ แปลง ในพื้นที่บ้านห่างทางหลวงและบ้านห้วยลอย (๓) กรมปศุสัตว์ ทำการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดองค์ความรู้และรวบรวมปัจจัยการผลิต เพื่อแจกจ่ายให้แก่เกษตร (๔) กรมประมง ทำการส่งเสริมการเลี้ยงปลามันซึ่งเป็นพันธุ์ปลาท้องถิ่นเพื่อเป็นอาหารโปรตีนให้แก่ประชาชน

๓. แผนงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่บ้านห้วยลอย ตำบลภูฟ้า ซึ่งเป็นพื้นที่ขยายผล ประกอบด้วย จัดทำฝายชะลอน้ำในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร จำนวน ๕๐ แห่ง ให้ความรู้แก่สมาชิกเครือข่ายกลุ่มอาสาสมัครป้องกันและจัดการไฟป่าแก่ราษฎรในพื้นที่ตำบลภูฟ้า จำนวน ๖๐ ราย เพาะชำพันธุ์กล้าไม้ท้องถิ่นและพืชหายากซึ่งเป็นกล้าไม้ขนาดใหญ่ จำนวน ๒๐,๐๐๐ กล้า

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ช่วยให้ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอบ่อเกลือและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน จำนวน ๖๑ หมู่บ้าน ๕,๓๐๒ ครัวเรือน ประชากร ๑๗,๗๐๐ คน มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข การประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่

๒. ช่วยพัฒนาพื้นที่ป่าต้นน้ำน่านและพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติป่าขุนน่าน อุทยานแห่งชาติดอยภูคา และป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยภูคาและป่าผาแดง คิดเป็นพื้นที่จำนวน ๙๕,๐๐๐ ไร่ ให้ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์

๓. สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม โดยในปี ๒๕๖๔ ได้ทำการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรรวม ๘๓๑ คน

๔. สามารถเป็นตัวอย่างของโครงการที่ใช้รูปแบบการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ซึ่งช่วยสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้แก่ประชาชน ทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการอนุรักษ์ให้แก่จังหวัดน่าน โดยในปี ๒๕๖๔ มีจำนวนผู้เข้ามาเยี่ยมชมโครงการทั้งสิ้น ๒๕,๓๔๗ ราย

โครงการก่อสร้างระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำ ห้วยแม่เลียบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บ้านสันสามัคคี หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่เปา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ รับโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เลียบพร้อมระบบส่งน้ำ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามหนังสือสำนักราชเลขาธิการ ที่ รล ๐๐๐๘.๔/๒๕๒๒๘ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ ตามที่นายอุดม จันทร์ตัววงค์ กำนันตำบลแม่เปา ขอพระราชทานโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เลียบพร้อมระบบส่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำทำการเกษตรของราษฎร

ผลการดำเนินงาน

โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เลียบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมชลประทานได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดเชียงรายในปี ๒๕๖๐ ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดความจุ ๑,๓๙๖,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ กรมชลประทานได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ กปร. เพื่อก่อสร้างระบบส่งน้ำแบบท่อ HDPE ขนาด ๘ นิ้ว และ ๑๒ นิ้ว ความยาวรวม ๖,๑๑๖ เมตร และก่อสร้างถังเก็บน้ำขนาดความจุ ๑๕๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ แห่ง พร้อมอาคารประกอบ ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ

ประโยชน์ที่ได้รับ

สามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตรในฤดูฝน จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่ และในฤดูแล้ง จำนวน ๕๐๐ ไร่ รวมทั้งสามารถส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ราษฎรตำบลแม่เปา จำนวน ๘ หมู่บ้าน และตำบลเม็งราย จำนวน ๔ หมู่บ้าน รวม ๑,๘๗๙ ครัวเรือน ๕,๑๒๙ คน ทั้งยังสามารถป้องกันปัญหาอุทกภัยในช่วงฤดูฝน และแก้ปัญหาภัยแล้งให้แก่ราษฎรในพื้นที่โดยตรงและบริเวณใกล้เคียง ส่งผลให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และการส่งเสริมอาชีพราษฎร

บริเวณศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหลังอ้ายหมี ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาปู่ – เขาย่า ตามแนวพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหลังอ้ายหมี หมู่ที่ ๕ ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า ***"...ต้องให้คนอยู่คู่กับป่าได้ ให้ส่งเสริมนำพืชชั้นล่าง เช่น กระวาน ลิเภา พริก หวาย เข้าไปปลูกเสริม สร้างรายได้ สร้างอาชีพ เพื่อให้พื้นที่ศูนย์การเรียนแห่งนี้เป็นต้นแบบของการจัดการป่าในพื้นที่อนุรักษ์ตามแนวพระราชดำริที่อื่นต่อไป..."***

ผลการดำเนินงาน

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังนี้

๑. กิจกรรมจัดตั้งจุดสกัดในพื้นที่ล่อแหลม

๒. กิจกรรมให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า (ครูอุทยาน)

๓. กิจกรรมดูแลบำรุงรักษาเส้นทางธรรมชาติ พร้อมป้ายสื่อความหมาย ประกอบด้วย การดูแล บำรุงรักษาป้ายสื่อความหมายตลอดเส้นทางเดินธรรมชาติ จำนวน ๑๑ ป้าย

๔. กิจกรรมการพัฒนาอาชีพในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลังอ้ายหมีและสนับสนุนจัดตั้งกลุ่มอาชีพด้านป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (ส่งเสริมการเพาะชำกล้าไม้ลูกชก และไม้ป่าอื่น ๆ)

๕. กิจกรรมบริหารโครงการ ฯ เป็นการติดตามและแนะนำการดำเนินงานอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ตลอดจนการส่งเสริมอาชีพราษฎรบริเวณศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหลังอ้ายหมี ฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ ภาพรวมการดำเนินงานโครงการ ฯ ปัจจุบันดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

ช่วยป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และการเข้าทำประโยชน์ภายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาปู่–เขาย่า รวมไปถึงศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหลังอ้ายหมี ได้รับการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนต้นแบบด้านการบริหารจัดการป่าในพื้นที่อนุรักษ์ให้กับศูนย์การเรียนอื่น ๆ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนของศูนย์การเรียน ฯ และราษฎรในพื้นที่ จำนวนประมาณ ๓๗๓ ครัวเรือน ราษฎร ๑,๐๓๒ คน มีจิตสำนึกที่ดีในการหวงแหนและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ราษฎรสามารถประกอบอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำการเกษตรผ่านการแปรรูปผลผลิตที่ได้จากพื้นที่ การจัดทำบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ขององค์การอาหารและยา (อย.) เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าอันนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้คนสามารถอยู่ร่วมกับผืนป่าได้อย่างยั่งยืน

การติดตามและขับเคลื่อนโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้มีคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเร่งรัด รวมทั้งแก้ไขปัญหา อุปสรรค ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ยังไม่ได้ดำเนินการหรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และให้ดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวควบคู่กันไปให้มีความเหมาะสม โดยให้ลำดับความสำคัญเร่งด่วนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของรัชกาลที่ ๙ ก่อน

๑.๒ ต่อมา พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี ได้ลงนามในคำสั่งสำนักงานองคมนตรีที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒) เพื่อสนองพระราชกระแสดังกล่าวข้างต้นโดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการ ฯ ดังนี้

- **นายพลากร สุวรรณรัฐ** องคมนตรี เป็นประธาน
- **พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข** องคมนตรี เป็นรองประธาน
- **นายจรัลธาดา กรรณสูต** องคมนตรี เป็นรองประธาน
- **พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์** องคมนตรี เป็นรองประธาน
- **นายอำพน กิตติอำพน** องคมนตรี เป็นรองประธาน
- **พลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท** องคมนตรี เป็นรองประธาน
- **พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง** องคมนตรี เป็นรองประธาน
- **ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ๑๓ หน่วยงาน** เป็นกรรมการ
- **เลขาธิการ กปร.** เป็นกรรมการและเลขานุการ

๑.๓ ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในระดับพื้นที่ ๔ ภาค โดยมี

พื้นที่ภาคเหนือ

- **นายพลากร สุวรรณรัฐ** องคมนตรี เป็นประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคเหนือ

พื้นที่ภาคกลาง

- **พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข** องคมนตรี เป็นประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคกลาง
- **พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง** องคมนตรี เป็นรองประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคกลาง

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- **นายจรัลธาดา กรรณสูต** องคมนตรี เป็นประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- **นายอำพน กิตติอำพน** องคมนตรี เป็นรองประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พื้นที่ภาคใต้

- **พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์** องคมนตรี เป็นประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคใต้
- **พลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท** องคมนตรี เป็นรองประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคใต้

โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ และรองเลขาธิการ กปร. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

๒. ผลการดำเนินงาน

๒.๑ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา คณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ จำนวน ๘๘ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งหมด แบ่งเป็น

- โครงการที่พระราชทานพระราชดำริโดยตรง จำนวน ๒๖ โครงการ
- โครงการที่เกิดจากราษฎรขอพระราชทานความช่วยเหลือ (ฎีกา) ซึ่งทรงรับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้ว จำนวน ๖๒ โครงการ

๒.๒ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ คณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีการประชุมและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโดยสรุปดังนี้

๒.๒.๑ การประชุมคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เขตบางพลัด กรุงเทพ ฯ

๒.๒.๒ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ คณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เดินทางไปประชุมติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในระดับพื้นที่ ๔ ภาค ดังนี้

ภาคเหนือ จำนวน ๘ ครั้ง ติดตามงาน จำนวน ๑๗ โครงการ

ภาคกลาง จำนวน ๕ ครั้ง ติดตามงาน จำนวน ๒๑ โครงการ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒ ครั้ง ติดตามงาน จำนวน ๓ โครงการ

ภาคใต้ จำนวน ๒ ครั้ง ติดตามงาน จำนวน ๖ โครงการ

๒.๓ คณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการต่อเนื่องจนกระทั่งปีงบประมาณ ๒๕๖๔ คณะทำงานพิจารณากลั่นกรองโครงการ ฯ ได้นำเสนอโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อบรรจุเพิ่มเติมในภารกิจของคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากเดิม จำนวน ๘๘ โครงการ เป็นจำนวน ๑๑๓ โครงการ โดยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

- โครงการที่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ จำนวน ๕๖ โครงการ
- โครงการที่อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อม สามารถขับเคลื่อนได้ จำนวน ๓๙ โครงการ
- โครงการที่ติดปัญหา จำนวน ๑๘ โครงการ

การต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

จากการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ก่อให้เกิดแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาตามแนวพระราชดำริขึ้นมากมาย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาททั้ง ๒ พระองค์ โดยมีพระบรมราโชบายในการ **“สืบสาน รักษา ต่อยอด”** โดยการ “ต่อยอด” โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น สำนักงาน กปร. ในฐานะหน่วยงานหลักในการประสานการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ได้เล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนควรจะได้รับจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไม่เพียงด้านหนึ่งด้านใดแต่ควรจะต้องครอบคลุมในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ ที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น ๆ สามารถพัฒนาต่อยอดได้

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันอังคารที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ สำนักงาน กปร. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ รองเลขาธิการ กปร. เป็นประธาน ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ๑๕ หน่วยงาน เป็นคณะทำงาน และผู้อำนวยการกองแผนงานและวิเทศสัมพันธ์ เป็นเลขานุการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและครอบคลุมทุกมิติ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร ทั้งในพื้นที่โครงการ ฯ และพื้นที่โดยรอบ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ คณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีการประชุมและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

- การประชุมคณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เขตบางพลัด กรุงเทพ ฯ โดยหารือถึงหลักเกณฑ์ของโครงการที่จะดำเนินการต่อยอด โดยสรุปได้ ดังนี้

๑) เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (จากฐานข้อมูลของสำนักงาน กปร. จำนวน ๔,๘๗๗ โครงการ ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๓)

๒) เป็นข้อเสนอแนะจากองคมนตรี ในคราวตรวจเยี่ยมและติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓) เป็นข้อเสนอจากหน่วยงาน (กระทรวง/กรม) ที่รับสนองพระราชดำริ และได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญในการต่อยอดโครงการ

- การประชุมติดตามความก้าวหน้าการต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔ ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เขตบางพลัด กรุงเทพ ฯ โดยหารือถึงโครงการที่คณะทำงาน ต่อยอด ฯ เห็นควรดำเนินการนำร่อง จำนวน ๔ โครงการ ในพื้นที่ ๔ ภาค ดังนี้

๑) โครงการต่อยอดบริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒) โครงการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่รับประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำทั้ง ๕ แห่ง (ต่อยอดจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำสองฝั่งลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

๓) โครงการพัฒนาพื้นที่แบบมีส่วนร่วมในพื้นที่บริเวณรอบโครงการปรับปรุงคลองผันน้ำร่องสักและโครงการก่อสร้างฝายร่องขุยพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

๔) โครงการเกษตรครบวงจรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการจัดทำฝายเพื่ออนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติป่าละอุ่น-ป่าราชกรูด (ต่อยอดจากโครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

การติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ โดยองคมนตรีในพื้นที่ต่าง ๆ

ภาคกลาง

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ องคมนตรีได้ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคกลาง รวม ๖ ครั้ง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ : ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคกลาง ในเขตพื้นที่จังหวัดลพบุรี และสระบุรี ได้แก่

- ***เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. โครงการขับเคลื่อน ฯ ในเขตพื้นที่ภาคกลางที่ติดปัญหาพื้นที่มรดกโลกจำนวน ๔ โครงการ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนต่าง ๆ คู่ขนานกับการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ตามที่ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้

๒. โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยซับสอง ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการขับเคลื่อน ฯ ขอให้ดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ต่อไป

๓. เนื่องจากบริเวณรอบเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์มีความชื้นใต้ดินสูง จึงส่งผลให้มีบ่อน้ำตื้นบริเวณรอบเขื่อน มีน้ำใช้เพื่อการเกษตร อุปโภค - บริโภค เพิ่มมากขึ้น เกษตรกรหันมาผลิตพืชผลทางการเกษตรแบบใช้น้ำน้อยเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ปลูกพืชตามความต้องการของตลาด ทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๔. จากผลกระทบสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ส่งผลให้แรงงานกลับเข้ามาประกอบอาชีพทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองมากขึ้น ตัวอย่างเช่น จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครนายก เกษตรกรได้น้อมนำการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่มาปรับใช้จึงไม่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเนื่องจากในพื้นที่มีบ่อน้ำตื้นที่ได้รับจากลุ่มน้ำป่าสักเป็นแหล่งน้ำใช้สำหรับทำการเกษตร

- ***โครงการปรับปรุงซ่อมแซมพิพิธภัณฑ์ลุ่มน้ำป่าสัก ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ลุ่มน้ำป่าสัก เมื่อดำเนินการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์แล้วเสร็จ ควรคำนึงถึงแผนอัตราจ้างบุคลากรการซ่อมแซมบำรุงพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากจะมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นสูงมาก อาจหามืออาชีพมาช่วยในการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ต่อไปได้

๒. ข้อมูลความรู้ในพิพิธภัณฑ์ควรปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ เพื่อให้มีความทันสมัยและน่าสนใจสำหรับผู้เข้ามาเยี่ยมชม ตามความเหมาะสม กรมศิลปากรควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่จะให้ข้อมูลและความรู้ในโซนต่าง ๆ ที่ประจำในพิพิธภัณฑ์

๓. หากปริมาณน้ำในเขื่อนป่าสักมีเพียงพอต่อไปอาจหาวิธีการทำ Floating Solar cell จะช่วยลดค่าไฟฟ้าของพิพิธภัณฑ์ได้

๔. ควรเพิ่มการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ด้านการประมง พันธุ์สัตว์น้ำ (เสมือนพิพิธภัณฑ์แบบแห้ง) เพิ่มเติมให้ความรู้ด้านการประมง

๕. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการจัดหากิจกรรม เพื่อเชิญชวนให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจเข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ให้มากขึ้น

- ***โครงการอ่างเก็บน้ำวังตะโกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโคกแสมสาร อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. เมื่ออ่างเก็บน้ำวังตะโกก่อสร้างแล้วเสร็จจะมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี เกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลังจะสามารถเปลี่ยนมาปลูกพืชผสมผสานจึงขอให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อให้เกิดความสามัคคี แบ่งปัน และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ

๒. หากมีการยก Spillway จะสามารถเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำในอ่างเพิ่มขึ้น และส่งผลให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด การทำประมงบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวบ้านได้ อีกด้วย

๓. ขอให้เฝ้าระวังปัญหาการแผ้วถางทำลายป่า และนายทุนบุกรุกเพื่อเข้ามาหาประโยชน์ยึดครองพื้นที่บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำ ฯ ซึ่งอาจส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ จึงขอให้ทุกคนร่วมกันเฝ้าระวังดูแลบำรุงรักษาพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ฯ ให้สมบูรณ์ เพื่อเป็นมรดกไปสู่รุ่นลูกหลานต่อไป

- ***กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานแก่งคอย – บ้านหมอ นายชั้น โสภา ประธานคณะกรรมการจัดการชลประทานแก่งคอย – บ้านหมอ (JMC) ตำบลพระยาทด อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. คณะกรรมการจัดการชลประทานแก่งคอย – บ้านหมอ จะเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่การบริหารจัดการน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ภาคอื่น ๆ ของการใช้น้ำชลประทาน ขอให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความสามัคคี แบ่งปันใช้น้ำ พูดคุยถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้ใช้น้ำอย่างทั่วถึงตลอดทั้งปีและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

๒. ในพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยแล้งหรือน้ำท่วมซึ่งแตกต่างกันไปตามภูมิสังคม ขอให้น้อมนำแนวพระราชดำริการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไป

- ***โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. หากปีใดมีปริมาณน้ำฝนน้อยและน้ำในอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวมีน้ำน้อย ขอให้ใช้ระบบอ่างใหญ่เติมอ่างเล็ก อ่างเล็กเติมสระคือ สูบน้ำจากเขื่อนป่าสักเข้าสู่อ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวตั้งแต่ช่วงต้นฤดูฝน และอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวส่งน้ำให้สระ ซึ่งจะทำให้มีน้ำใช้เพื่อทำการเกษตรตลอดทั้งปี

๓. เกษตรกรสามารถทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยการจัดแบ่งแปลงที่ดินอัตราส่วน ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ จะสามารถช่วยให้เกษตรกรเลี้ยงตนเองโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น และสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนได้มั่นคงขึ้น

- ***โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี***

- ***กลุ่มบริหารการใช้น้ำ น้ำพระทัยจากในหลวง - นางจันทร์หล้า ชัยชาติ ประธานกลุ่ม ฯ ตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ราษฎรผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. องคมนตรีกล่าวชื่นชมกลุ่มบริหารการใช้น้ำ น้ำพระทัยจากในหลวง ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำกลุ่มอื่นต่อไป

๒. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะสืบสาน รักษา ต่อยอด พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงขอให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำโดยการแบ่งปันน้ำ และมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบการใช้น้ำเข้าสู่สระของตนเองให้เหมาะสมด้วย

ครั้งที่ ๒ : ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่ภาคกลาง ในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ได้แก่

- ***หน่วยปฏิบัติการฝนหลวงจันทบุรี ตำบลเขาวัว อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี***

โดยมีความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงสนามบินเนินพลอยแหวน สรุปความว่า ระบบไฟฟ้าของรันเวย์สนามบินมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยของการบิน จึงควรที่จะมีการจัดให้มีระบบไฟฟ้ามาใช้งานเป็นการถาวร ทั้งนี้ อาจพิจารณานำระบบพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้งานด้วย นอกจากนี้ การที่ผู้บัญชาการทหารอากาศได้นำงบประมาณเหลือจ่ายปี ๒๕๖๓ มาจัดซื้อวัสดุและดำเนินการปรับปรุงสนามบินโดยกองช่างทหารอากาศ เป็นเรื่องที่น่าชื่นชม เพราะเกิดความประหยัด และทำให้ดำเนินการได้ด้วยความรวดเร็ว

- ***โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองจันทบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (คลองภักดีรำไพ) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี***
- ***โครงการอ่างเก็บน้ำคลองศาลทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองจันทบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (คลองภักดีรำไพ) เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ มีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาน้ำหลาก น้ำท่วมที่สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินของราษฎรในพื้นที่ชุมชนเมืองจันทบุรีเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุที่จังหวัดจันทบุรีมีปริมาณฝนตกมากในแต่ละปี แต่มีที่กักเก็บน้ำน้อย คลองภักดีรำไพได้ทำหน้าที่ในการช่วยระบายน้ำจากแม่น้ำสายหลักของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้อย่างครบถ้วน จนไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น และที่สำคัญยังมีน้ำสำหรับใช้เพื่อการเกษตรด้วย จึงเห็นควรให้โครงการบรรเทาอุทกภัยในจังหวัดต่าง ๆ ที่อาจพบปัญหาความขัดแย้งกับราษฎรที่เสียประโยชน์ กรณีสูญเสียที่ดินหรือที่อยู่อาศัย เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มาเรียนรู้ถึงประโยชน์ของโครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองจันทบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มีคลองภักดีรำไพเป็นส่วนสำคัญ ให้เห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวม จะได้ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งลงได้

๒. ต้นไม้ที่ปลูกอยู่ในบริเวณคลองภักดีรำไพขอให้ช่วยกันดูแล นำปุ๋ยคอกจากมูลวัวมาใส่บำรุงดิน

๓. โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแห้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอขลุง ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการจ่ายค่าชดเชยให้แก่เจ้าของที่ดิน ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ราษฎรเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และร่วมกันดำเนินการให้แล้วเสร็จต่อไป

๔. การพัฒนาแหล่งน้ำหากมีการพัฒนาเป็นระบบที่มีความเชื่อมโยงในลักษณะอ่างพวง ก็จะช่วยบรรเทาปัญหาภัยแล้งได้ดีขึ้น

๕. โครงการอ่างเก็บน้ำคลองตาพลายซึ่งราษฎรในพื้นที่มีความต้องการมากในการเป็นแหล่งน้ำสำหรับการผลิตน้ำประปาของราษฎรในพื้นที่ตำบลประตงและตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว ควรมีการวางแผนให้การประปาสูบน้ำไปผลิตน้ำประปาด้วย

๖. ฝากให้ราษฎรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ดำรงชีวิตอยู่โดยเหมาะสมกับฐานะของตน เน้นความพอเพียงพอประมาณในการดำเนินชีวิต เมื่อมีน้ำมากก็ต้องใช้อย่างเหมาะสม และให้อยู่ในความพอประมาณ

ครั้งที่ ๓ : วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคกลาง ในเขตพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี และนครนายก ได้แก่

- ***โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี***
- ***โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้กรมชลประทานเร่งรัดติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง ที่ติดปัญหาตามมติคณะกรรมการขับเคลื่อน ฯ จำนวน ๔ โครงการ โดยขอให้ทุกหน่วยงานร่วมกันแก้ไขปัญหา ขอให้ติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยกันผลักดันโครงการให้ดำเนินการต่อไปได้

๒. ขอให้จังหวัดปราจีนบุรี ดูแลช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการ ฯ ตรวจสอบว่าได้รับสิทธิครบถ้วนหรือไม่ เนื่องจากผู้อพยพเป็นผู้เสียสละที่ดินในการดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ หากสามารถให้การช่วยเหลือและทดแทนสิ่งที่เสียไปได้ ขอให้ช่วยกันสนับสนุนต่อไป

๓. ขอให้วางแผนการปลูกพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้น้ำได้อย่างคุ้มค่า

๔. ขอให้หน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกันปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และติดตามอย่างต่อเนื่อง

ครั้งที่ ๔ : วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่ภาคกลาง ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่

- ***โครงการระบายน้ำบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปความว่า การติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคกลางที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และช่วยเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

- ***โครงการประตูระบายน้ำคลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. โครงการระบายน้ำบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งจากเดิมได้ใช้เกณฑ์ระดับน้ำในคลองโคกสำโรงเป็นเกณฑ์การพิจารณาถึงการบริหารจัดการในการนำน้ำลงสู่ทะเล ดังนั้นจึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลปริมาณน้ำท้ายเขื่อนเจ้าพระยามาร่วมพิจารณาในการนำน้ำลงสู่ทะเลด้วย เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. โครงการประตูระบายน้ำคลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งถือเป็นโครงการที่สามารถเป็นเครื่องมือในการช่วยควบคุมค่าความเค็มในลุ่มน้ำเจ้าพระยาได้เป็นการใช้หลักการบริหารจัดการที่มีความสอดคล้องกับจังหวะลงของน้ำทะเล โดยการเปิดประตูระบายน้ำคลองลัดโพธิ์ในช่วงน้ำทะเลลง และปิดประตูระบายน้ำในช่วงน้ำทะเลหนุนสูง ดังนั้น จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาความเป็นไปได้ในการนำหลักการดำเนินงานของโครงการประตูระบายน้ำคลองลัดโพธิ์ ฯ ที่เกี่ยวกับการช่วยควบคุมค่าความเค็มไปต่อยอดกับโครงการอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน ซึ่งถือเป็นการต่อยอดแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร อีกทั้งควรร่วมกันประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ถึงแนวทางพระราชดำริดังกล่าวให้ประชาชนได้รับทราบ

๓. ขอให้หน่วยงานในพื้นที่ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมทางหลวงชนบท และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ร่วมกันหาแนวทางส่งเสริมอาชีพเกษตรกรในพื้นที่บริเวณคุ้งบางกระเจ้า และขอให้ประชาชนในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยกันรักษาดูแลพื้นที่คุ้งบางกระเจ้าให้มีสภาพที่สมบูรณ์ รวมถึงพันธุ์ไม้ผลในท้องถิ่น โดยเฉพาะพันธุ์ส้มเทพรสและมะม่วงน้ำดอกไม้ ไม่ให้สูญพันธุ์ไปจากพื้นที่ อีกทั้งควรร่วมกันอนุรักษ์สืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีในพื้นที่โดยเฉพาะการแต่งกายซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนให้คงอยู่ต่อไป

๔. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่อยู่ระหว่างการติดตามและขับเคลื่อนของคณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคกลางนั้น ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ครั้งที่ ๕ : ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่ภาคกลาง ในเขตพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบุรี ได้แก่

- ***สหกรณ์การเกษตรโรงสีข้าวพระราชทานอ่าวน้อย จำกัด ตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการปรับปรุงพร้อมทั้งจัดทำตาข่ายกันนกบริเวณหลังคารอบโรงสีข้าว ตามความเหมาะสมต่อไป

๒. ขอให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาสหกรณ์การเกษตรโรงสีข้าวอ่าวน้อย ซึ่งเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และมีประวัติความเป็นมาควรปรับปรุง รักษา และพัฒนาให้เป็นที่ท่องเที่ยวของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่อไป

- ***วัดอุดมพลาราม (วัดไร่บน) ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์***
- ***โครงการอ่างเก็บน้ำยางชุมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการสนับสนุนกรมชลประทาน ในการชี้แจง ทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือราษฎรในเรื่องการใช้น้ำสำหรับทำการเกษตร เนื่องจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยมีความใกล้ชิดกับราษฎร จะช่วยให้การบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทานสามารถทำได้ดียิ่งขึ้น

๒. ขอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับกรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาจัดสร้างแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เพื่อสร้างความชุ่มชื้นเป็นแหล่งอาหารและแหล่งน้ำให้แก่สัตว์ป่า ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาสัตว์ป่าบุกรุกพื้นที่ของราษฎรได้

๓. ขอให้กรมชลประทานดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ พิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินการขยายพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำยางชุมอันเนื่องมาจากพระราชดำริในบริเวณด้านเหนือของอ่างเก็บน้ำ ฯ เพื่อจัดหาน้ำช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตรในพื้นที่ใกล้เคียง โดยขอให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรมชลประทาน กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการจัดทำเป็นโครงการบูรณาการร่วมกัน ต่อไป

๓.๒ ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีโดยดำเนินการในพื้นที่ของกรมชลประทาน เช่น คลองส่งน้ำเดิม เพื่อลดการเวนคืนที่ดินของประชาชนพร้อมทั้งนำแนวทางดังกล่าวไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาอุทกภัยในพื้นที่อื่นต่อไป

๓.๓ พิจารณาใช้รูปแบบประตูระบายน้ำของคลองส่งน้ำโครงการชลประทานในจังหวัดเพชรบุรีเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อื่น

๔. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยกันขยายผล ประชาสัมพันธ์ พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้สาธารณชนและราษฎรในพื้นที่ได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

- *โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดทำฝายชะลอความชุ่มชื้นในบริเวณพื้นที่ป่ากุยบุรีเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความชุ่มชื้นสำหรับเป็นแหล่งน้ำและแหล่งอาหารให้แก่สัตว์ป่าในพื้นที่อย่างเพียงพอ ต่อไป

๒. ขอให้กรมชลประทาน ร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมป่าไม้ พิจารณาดำเนินการสนองพระราชดำริให้ครบถ้วนในเรื่องการจัดหาน้ำสนับสนุนพื้นที่โครงการ ฯ

- *โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี*
- *ศูนย์ฝึกอาชีพเยาวชนเกษตร มูลนิธิเจริญโภคภัณฑ์พัฒนาชีวิตชนบท ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี*

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปความว่า

ขอให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกรมชลประทาน พิจารณาสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านแหล่งน้ำ และการบริหารจัดการน้ำในศูนย์ฝึกอาชีพเยาวชนเกษตร มูลนิธิเจริญโภคภัณฑ์พัฒนาชีวิตชนบท ทั้งนี้การดำเนินการในพื้นที่ของศูนย์ฝึกอาชีพเยาวชนเกษตร ขอให้แจ้งให้สำนักงาน กปร. ทราบด้วย

- *โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี*

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้จังหวัดเพชรบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการปรับปรุงฝายคุ้งตะเคียน เพื่อประโยชน์ของราษฎรในพื้นที่ต่อไป

๒. โครงการแก้ไขปัญหาอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะบริเวณคลองระบายน้ำ D1 ขอให้กรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ ฯ อย่างรอบคอบ และดูแลให้การช่วยเหลือตามความเหมาะสม

๓. ขอให้จังหวัดเพชรบุรีดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย เช่น อัยการจังหวัดเพชรบุรี เพื่อร่วมกันพิจารณาดำเนินการ กรณีการใช้คลองโรงปูนเป็นส่วนหนึ่งของโครงการแก้ไขปัญหาอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

ครั้งที่ ๖ : ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่ภาคกลาง ในเขตพื้นที่จังหวัดตราด ได้แก่

- ***ศูนย์ราชการุณย์ สภากาชาดไทย เขาล้าน ตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. การขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจถึง ประโยชน์ ผลสัมฤทธิ์ ที่ประชาชนจะได้รับจากอ่างเก็บน้ำที่ตั้งอยู่ในพื้นที่มรดกโลก รวมทั้งแผนการฟื้นฟู สภาพพื้นที่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการวางแผนไว้ให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้เข้าใจอย่างแท้จริง รวมทั้งควรพิจารณาจัดตั้งศูนย์เพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่อาจจะสูญพันธุ์ โดยเฉพาะวัวแดง ต่อไป

๒. การพิจารณาแหล่งน้ำให้กับศูนย์ราชการุณย์ ฯ ขอให้กรมชลประทานพิจารณาตรวจสอบคุณภาพน้ำภายในศูนย์ราชการุณย์ ฯ หากพบว่าคุณภาพน้ำไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน สามารถใช้ได้จริง ขอให้เร่งหาแนวทางแก้ไขต่อไป

๓. การต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดตราด ขอให้จังหวัดตราด กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาหาแนวทางการต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดตราด เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อราษฎรต่อไป

๔. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในโครงการวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชลบุรี ขอให้สำนักงาน กปร. และกองทัพเรือ ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรร้องเรียนว่า มีกลุ่มเอกชนสร้างสนามกอล์ฟ (บริเวณพระพุทธรูปแกะสลักเขาชีจรรย์ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี) ขวางทางไหลของน้ำที่จะไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำเขาชีจรรย์ ทำให้น้ำในอ่างเก็บน้ำไม่เพียงพอ ราษฎรไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ว่าเป็นความจริงหรือไม่ และมีแนวทางใดในการช่วยเหลือราษฎรต่อไป

- ***โครงการอ่างเก็บน้ำคลองเขาล้านอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด***
- ***โครงการอ่างเก็บน้ำคลองมะนาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. การพัฒนาปรับปรุงโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่จังหวัดตราด ขอให้กรมชลประทาน พิจารณาหาแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำภายในพื้นที่จังหวัดตราด เพิ่มเติม เช่น การขุดลอก การเสริมสันฝาย เป็นต้น เพื่อรองรับต่อปริมาณการใช้น้ำในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้น และเป็นการรองรับต่อสถานการณ์ภัยแล้งที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไป ทั้งนี้ หากอ่างเก็บน้ำคลองเขาล้าน ฯ และอ่างเก็บน้ำคลองมะนาว ฯ สามารถขุดลอกได้ ขอให้ดำเนินการโดยเร็ว เพื่อเป็นการรองรับน้ำที่จะผันมาจากอ่างเก็บน้ำคลองสะพานหิน

๒. การส่งเสริมการเกษตรให้กับราษฎรในพื้นที่ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้ราษฎรทำการเกษตรแบบผสมผสานมากยิ่งขึ้น

๓. การสำรวจความต้องการใช้น้ำประปา ขอให้จังหวัดตราด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจพื้นที่ภายในจังหวัดตราดว่าพื้นที่ใดยังไม่มีน้ำประปาใช้ ขอให้ดำเนินการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนต่อไป

๔. กรณีราษฎรขอให้หน่วยงานราชการพิจารณาออกโฉนดที่ดิน ขอให้สำนักงาน กปร. ประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีที่ราษฎรได้ร้องขอให้หน่วยงานราชการพิจารณาออกโฉนดที่ดินบริเวณใกล้อ่างเก็บน้ำคลองมะนาว ฯ ให้กับตนเอง และให้สำนักงาน กปร. พิจารณาข้อเท็จจริงและชี้แจงให้ทราบต่อไปด้วย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ องคมนตรีได้ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม ๔ ครั้ง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ : วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี และ **นายอำพน กิตติอำพน** องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่

- *โครงการอ่างเก็บน้ำลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลชีบน อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ* โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้ทุกหน่วยงาน ที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ พิจารณาให้ความสำคัญในทุกมิติดูภาพรวมของลุ่มน้ำเป็นสำคัญ สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และป้องกันน้ำท่วม เวลาน้ำหลากสามารถชะลอน้ำได้ รวมทั้งดูแลเรื่องการอุปโภคบริโภคของราษฎรภายหลังจากได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำแล้ว

๒. ให้กรมชลประทาน เสนอและคัดเลือกโครงการที่อยู่ในแผนการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำสองฝั่งลำน้ำชี เข้าคณะทำงานพิจารณากลั่นกรองโครงการ ฯ เพิ่มเติมในภารกิจของคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย

- *โครงการอ่างเก็บน้ำลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลชีบน อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ* โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้กลุ่มบริหารจัดการน้ำแก้มลิงบึงนกโง่ มีส่วนร่วมช่วยกันดูแลรักษาและใช้น้ำจากแก้มลิงให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่น้ำมีน้อย ให้ทำการจัดสรรการใช้น้ำอย่างเป็นระบบ

๒. ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ส่งเสริมการปลูกข้าวอินทรีย์ซึ่งเป็นจุดเด่นของจังหวัดชัยภูมิ และหามาตรการในการระมัดระวังไม่ให้สารเคมีที่ใช้ในการปลูกพืชชนิดอื่นไหลลงมาปะปนกับแปลงปลูกข้าวอินทรีย์ได้

ครั้งที่ ๒ : วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานครบรอบวันก่อตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ “๓๘ ปี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน ฯ สืบสาน รักษา ต่อยอด ศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

ครั้งที่ ๓ : วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔

นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี และ **นายอำพน กิตติอำพน** องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร ได้แก่

- ***โครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ ๒๒ แห่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร***
- ***โครงการปรับปรุงทำนบดินพร้อมอาคารประกอบอ่างเก็บน้ำภูเพ็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร*** โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. เห็นควรให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้ามาดำเนินการขยายผลด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้แก่สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำทั้ง ๒๒ แห่ง

๒. ขอให้สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำทั้ง ๒๒ แห่ง ร่วมกันดูแลรักษาอ่างเก็บน้ำ ให้มีสภาพการใช้งานที่ดี และนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานความช่วยเหลือในการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำให้มีสภาพแข็งแรง มั่นคง สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

- ***โครงการประตูระบายน้ำลำน้ำพุง - น้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลตองโขบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร*** โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. โครงการประตูระบายน้ำลำน้ำพุง-น้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อกรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ เห็นสมควรกราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดโครงการและจัดเตรียมพื้นที่ให้เหมาะสมต่อไป

๒. ให้กรมชลประทาน พิจารณาก่อสร้างคลองชลประทาน เชื่อมระหว่างคลองผันน้ำร่องช้างเผือก - ห้วยยาง และคลองผันน้ำหนองแซง-ห้วยชัน-ห้วยยาง จำนวน ๒ เส้น โดยสามารถวางแผนดำเนินการคู่ขนานไปกับกิจกรรมคลองผันน้ำหนองแซง-ห้วยชัน - ห้วยยาง (ซึ่งจะดำเนินการในปี ๒๕๖๖) เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการนำน้ำไปใช้ได้อย่างทั่วถึง สามารถวางแผนการเพาะปลูกและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำควบคู่ไปกับการช่วยผันน้ำเข้าและออกจากระบบตามฤดูกาล ซึ่งถือเป็นการต่อยอดความสำเร็จของโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

ครั้งที่ ๔ : วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔

นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี และ **นายอำพน กิตติอำพน** องคมนตรี เป็นประธาน/รองประธานการประชุมคณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ ห้องประชุม ๒๐๑ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรุงเทพมหานคร และประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์)

ภาคเหนือ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ องคมนตรีได้ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคเหนือ รวม ๑๐ ครั้ง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ : วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่

- *อ่างเก็บน้ำแม่สะกืด (ม่อนตะแลง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน*
- *โครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สัก และพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบริเวณป่าลุ่มน้ำของ - ลุ่มน้ำปายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่บ้านห้วยซลอบ จังหวัดแม่ฮ่องสอน*

ครั้งที่ ๒ : วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย ได้แก่

- *โครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยต้นยางพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านป่าบง ตำบลเจริญเมือง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย*
- *โครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านห้วยเครือบ้าพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย*

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปความว่า ก่อนจะดำเนินโครงการต่าง ๆ ต้องพิจารณาปัจจัยสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การปรับปรุงโครงการเดิมเพื่อยกระดับศักยภาพของโครงการ พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติหรือไม่ และความไม่พร้อมของประชาชน ทั้งผู้ที่อยู่นอกพื้นที่ แต่ได้รับประโยชน์ และผู้ที่จะต้องสละที่ดิน ซึ่งหากประชาชนยินยอมพร้อมใจ จึงจะสามารถดำเนินโครงการได้

ครั้งที่ ๓ : ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

- *กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๕ บ้านแม่จา ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่*
- *สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยม่อนล้าน ตำบลป่าไหน่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่*
- *โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านแม่ตุงติง ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่*

โดยมีข้อสั่งการสรุปได้ ดังนี้ ขอให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ประสานการทำงานร่วมกับนายนิพนธ์ บุญหลวง อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย (ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน) เพื่อดำเนินการเร่งรัดเรื่องสัญชาติไทยให้กับราษฎรบ้านอาบอลาซา

ครั้งที่ ๔ : ระหว่างวันที่ ๖ - ๗ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย และพะเยา ได้แก่

- *กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒๖ บ้านแพทย์บุญเรือง ตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา*

- *โรงเรียนบ้านสันติสุข อำเภอปง จังหวัดพะเยา*
- *โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ดอยบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย*

ครั้งที่ ๕ : ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดน่าน ได้แก่

- *กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒๔ บ้านผาสิงห์ ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน*
- *โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านสบขุ่น ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน*
- *กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒๕ บ้านสบกอน ๒ ตำบลเชียงกลาง อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน*
- *โครงการพัฒนาบ้านกอก – บ้านจูน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน*

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. การเพิ่มพื้นที่เป้าหมายในการทำเกษตรให้ครบ ๒,๐๐๐ ไร่ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมชลประทาน โดยให้กรมชลประทานเป็นหัวหน้าคณะในการร่วมกันพิจารณาว่าจะต้องมีแผนการดำเนินงานอย่างไร จึงจะสามารถเพิ่มพื้นที่ทำการได้ครบตามเป้าหมาย โดยอยากทราบคำตอบก่อนปีหน้า ซึ่งหากดำเนินการได้จะช่วยลดการปลูกพืชเชิงเดี่ยว และลดการตัดไม้ทำลายป่า

๒. การจัดการแหล่งน้ำเพื่อรองรับการทำเกษตรในพื้นที่ ต้องระมัดระวังการวางแผนปรับพื้นที่ทำการเกษตรให้มีความเหมาะสม จึงจะสามารถทำการส่งน้ำไปช่วยพื้นที่ทำการเกษตรได้

๓. การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ควรรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อร่วมกันบริหารจัดการน้ำ เนื่องจากปัจจุบันมีรูปแบบการใช้น้ำที่หลากหลายทั้งประโยชน์เพื่อการเกษตร และใช้เพื่อสถานประกอบการที่พัก จึงต้องมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไม่เพียงพอ

๔. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ขอให้พิจารณาจำนวนการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรกับปริมาณผลผลิตที่ได้ เพราะจะเป็นตัวชี้วัดศักยภาพในการผลิตของเกษตรกร

๕. จัดทำข้อมูลกลุ่มอาชีพการเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อศึกษาว่าประชาชนในพื้นที่มีรายได้จากช่องทางไหน ใช้ต้นทุนและมีรายได้สุทธิเท่าใด ซึ่งจะช่วยกำหนดแนวทางการส่งเสริมอาชีพที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น มะแขว่นที่ผ่านมาเก็บผลผลิตจากป่า ตอนนี้มีการส่งเสริมให้ปลูกจึงควรเริ่มเก็บข้อมูลในเรื่องจำนวนพื้นที่เพาะปลูก ระยะเวลาที่สามารถเก็บผลิตได้ จำนวนต้นทุน เพื่อพิจารณาว่าควรส่งเสริมหรือไม่

ครั้งที่ ๖ : ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

- *ฐานปฏิบัติการบ้านหัวนา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่*
- *โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริดอยฟ้าห่มปก ตำบลแม่สาว อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่*
- *โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบ้านขุนวินอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่*

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ให้จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่อาย ประสานการทำงานกับหัวหน้าโครงการ ฯ เพื่อรับทราบปัญหาในพื้นที่ แยกหมวดหมู่ของปัญหา ประกอบด้วย ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาด้านการพัฒนาอาชีพ (การท่องเที่ยว การเกษตร) ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต เป็นต้น เมื่อรับทราบปัญหาขอให้พิจารณาให้ความช่วยเหลือราษฎรโดยใช้งบประมาณพัฒนาจังหวัดเป็นลำดับแรก หากเกินศักยภาพของจังหวัดให้เสนอโครงการมายังส่วนกลาง

๒. ให้หัวหน้าโครงการ ฯ เก็บข้อมูล ๓ ด้าน ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม นำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล เก็บสถิติการเกิดไฟป่าในพื้นที่ เป็นข้อมูลด้านระบบนิเวศเปรียบเทียบทุกปีและเรื่องมูลค่าป่าควรศึกษาให้ครบถ้วน (เพิ่มเติมข้อมูลสัตว์ป่าในพื้นที่ ประโยชน์ที่ชุมชนโดยรอบได้รับจากพื้นที่ป่า) เพื่อเป็นข้อมูลตัวอย่างแก่โครงการอื่น ๆ

๓. ให้กรมป่าไม้ประสานกรมทรัพยากรน้ำ จัดทำฝายชะลอน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ เพื่อเป็นแหล่งน้ำช่วยเหลือราษฎรบ้านขุนวิน

ครั้งที่ ๗ : ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และอุตรดิตถ์ ได้แก่

- *กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๑๖ ตำบลบ้านฝาย อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์*
- *โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์*
- *ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก*
- *โครงการประตูระบายน้ำบ้านป่าซ่าน พร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก*

ครั้งที่ ๘ : ระหว่างวันที่ ๓ - ๔ มีนาคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และลำปาง ได้แก่

- *โครงการอ่างเก็บน้ำแม่อางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง*
- *โครงการฝายแม่อางบ้านดงพร้อมระบบส่งน้ำ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง*
- *เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่*

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ให้กรมชลประทานและเทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมกันพิจารณาแนวทางบริหารจัดการน้ำคลองแม่ข่า ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านชลประทานแก่เยาวชน โรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง

๒. การออกแบบโครงการก่อสร้างขนาดกลาง ควรวางแผนออกแบบระบบส่งน้ำไปด้วย เพื่อให้การเพื่อบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ให้กรมชลประทานพิจารณาจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่ออธิบาย สร้างความเข้าใจความสำคัญของการก่อสร้างโครงการอุโมงค์ส่งน้ำ ในลักษณะเดียวกับโครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล

ครั้งที่ ๙ : วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ณ ห้องประชุม ๒๐๑ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรุงเทพมหานคร และประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์)

ครั้งที่ ๑๐ : วันจันทร์ที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ ที่โครงการเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ภาคใต้

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ องคมนตรีได้ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคใต้ รวม ๔ ครั้ง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ : ระหว่างวันที่ ๕ – ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ และ **พลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท** องคมนตรีเดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคใต้ ในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพร และสุราษฎร์ธานี ได้แก่

- ***โครงการอาคารอัดน้ำคลองดินแดงพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านเขาหลักหมู่ที่ ๕ ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร***
- ***โครงการปรับปรุงสถานีสูบน้ำและระบบส่งน้ำบ้านหัวเขาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านหัวเขา หมู่ที่ ๑ ตำบลศรีวิชัย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี***
- ***โครงการฝายคลองท่ากระจายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านชายท่า หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองพา อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการ ในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกว่าจะสืบสานรักษา และต่อยอด งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้มีคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อติดตามขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ให้แล้วเสร็จเสียก่อน จึงจะพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระองค์ อย่างไรก็ตาม ช่วงปลายปี ๒๕๖๒ คณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อน ฯ ได้มีความเห็นร่วมกันว่าปัจจุบันมีราษฎรประสบความเดือดร้อนและทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา เป็นจำนวนมาก จึงได้กราบบังคมทูลให้ทรงพิจารณาพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นับแต่นั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้เริ่มพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระองค์เอง

๒. จุดประสงค์ของการเดินทางมาในครั้งนี้ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้พระราชทานไว้ ว่ามีสภาพที่สมบูรณ์ และใช้การได้ดีอยู่หรือไม่ หากพบว่าเกิดการชำรุดเสียหายประการใด จะต้องดำเนินการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

๓. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงให้ความสำคัญกับงานด้านการพัฒนา ซึ่งจะต้องก่อให้เกิดความสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ จะต้องให้ความสำคัญกับน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นลำดับแรก และน้ำเพื่อทำการเกษตรเป็นลำดับรอง โดยต้องไม่ลืมที่จะปกป้องรักษาระบบนิเวศและผืนป่า ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำด้วย

๔. ขอให้กลุ่มผู้ใช้น้ำช่วยกันบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้โครงการนี้สามารถใช้งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์กับราษฎรในพื้นที่ตลอดไป

๕. ขอให้ราษฎรทุกคนสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ด้วยการคิดดี ทำดี เป็นพลเมืองที่ดีของบ้านเมือง

ครั้งที่ ๒ : วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ และ **พลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท** องคมนตรี เดินทางไปติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคใต้ ในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา และปัตตานี ได้แก่

- ***โครงการอ่างเก็บน้ำลำพะยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอชื่นชมภาครัฐและภาคประชาชนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการอ่างเก็บน้ำลำพะยา ฯ ให้สามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดี และมีความเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น โครงการนี้เกิดขึ้นด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงห่วงใยราษฎรในพื้นที่ตำบลลำพะยา จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยา ฯ เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนและบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่

๒. นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขึ้นครองราชย์ทรงมีพระราชปณิธานในการสืบสาน รักษา ต่อยอด โดยเฉพาะการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ดังจะเห็นได้จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการอ่างเก็บน้ำลำพะยา ฯ ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ซึ่งนับเป็นระยะเวลากว่า ๔๐ ปี จนถึง ณ ปัจจุบันจึงสามารถเริ่มการดำเนินงานได้ และจะต้องใช้เวลาในการก่อสร้างอีก ๓ ปี จึงจะแล้วเสร็จ ตลอดจนทรงมีพระบรมราโชบายให้องคมนตรีติดตามและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้สำเร็จ และตรวจสอบโครงการ ฯ ที่ชำรุดเสียหายให้สามารถกลับมาใช้งานได้คงเดิม เพื่อให้ราษฎรได้รับประโยชน์จากโครงการ รวมทั้งทรงมีพระราชกระแสให้หน่วยงานราชการช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ให้อยู่ร่วมกันด้วยความรักสามัคคี ซึ่งจะทำให้ประเทศมีความสงบ ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อปวงชนชาวไทย ทั้งนี้ ขอให้จังหวัดยะลาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันต่อยอดจากการดำเนินงานโครงการ ฯ เพื่อราษฎรจะได้รับประโยชน์มากยิ่งขึ้น

- ***การติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคใต้ และโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง***

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้กรมชลประทานพิจารณาความคุ้มค่าและคำนึงถึงประโยชน์ในทุก ๆ ด้านที่ราษฎรจะได้รับจากการดำเนินงานโครงการ ฯ และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการตามแผนงานต่อไป

๒. ขอให้กระทรวงมหาดไทย ประสานความร่วมมือกับการยางแห่งประเทศไทย ในการเร่งรัดดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ เพื่อให้โครงการ ฯ สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งขอให้สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป

๓. จากการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ผ่านมามีกลุ่มราษฎรที่เห็นต่างในการดำเนินงานโครงการ ฯ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวนแนวทางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ฯ โดยนำมาเป็นบทเรียนในการพิจารณาขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมทั้งจะต้องมีองค์ความรู้ที่นำไปชี้แจงทำความเข้าใจให้แก่กลุ่มราษฎร เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์

๔. การจัดตั้งคณะกรรมการ ๓ ฝ่าย ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับราษฎรที่ยังคงเห็นต่างกับการดำเนินงาน ทั้งนี้ หากกลุ่มราษฎรไม่ยินยอมเข้าร่วมในคณะกรรมการดังกล่าว จึงเห็นควรให้ยื่นเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอยกเลิกคณะกรรมการดังกล่าว ดังนั้น ขอให้สำนักงาน กปร. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๕. ขอให้กรมชลประทานจัดทำข้อมูลชี้แจงประเด็นข้อสงสัยว่า หากเกิดโครงการวังหีบ ฯ จะช่วยแก้ปัญหาการเกิดอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดพัทลุงและจังหวัดตรังได้หรือไม่ อย่างไร

๖. การอนุญาตใช้พื้นที่ควรจะแยกการอนุญาตแต่ละหน่วยงาน อีกทั้งขอให้กรมชลประทานเร่งรัดการดำเนินงานของคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อมูลข้อเท็จจริง ฯ ให้แล้วเสร็จ เพื่อจะได้ดำเนินงานโครงการต่อไปได้

๗. พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงวางแนวทางการบริหารจัดการน้ำเป็นลุ่มน้ำ เพื่อให้โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ขอให้แต่ละหน่วยงานปฏิบัติงานตามหน้าที่และร่วมมือกันผลักดันเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการลุ่มน้ำในพื้นที่ให้มีความสมบูรณ์

- ***โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เขตพื้นที่ตำบลทรายขาว และตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี***

ครั้งที่ ๓ : ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ เมษายน ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคใต้ ในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา และนราธิวาส ได้แก่

- *ฐานปฏิบัติการชุดเฝ้าตรวจชายแดนที่ ๔๔๐๗ บ้านภูเขาทอง หมู่ที่ ๒ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส*
- *วัดโต๊ะโม๊ะ บ้านโต๊ะโม๊ะ หมู่ที่ ๓ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส*
- *วัดพุทธาธิวาส ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา*
- *กลุ่มบ้านปิยะมิตร ๑ ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา*

ครั้งที่ ๔ : ระหว่างวันที่ ๗ - ๘ เมษายน ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคใต้ ในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา และปัตตานี ได้แก่

- *วัดราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้) อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี*
- *ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา*
- *มัสยิดกลางประจำจังหวัดยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา*
- *หมู่บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี*
- *เมืองโบราณบ้านยะรัง ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี*

โดยมีข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑. ขอให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ดำเนินการสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีของชาวบ้านพิเทน ที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม รวมทั้งขอให้พิจารณานำราษฎรบ้านพิเทนไปพบปะเยี่ยมญาติพี่น้อง ซึ่งมีถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในช่วงเวลาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแนวทางการรวบรวมและจัดเก็บวัตถุโบราณของชาวบ้านพิเทนที่ได้รับสืบทอดต่อกันมา ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้เกิดการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบและปลอดภัย

๓. ขอให้ ศอ.บต. รวบรวมข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความเชื่องโยงทางวัฒนธรรมของชาวบ้านพิเทน ที่มีการตั้งถิ่นฐานอยู่ในหลายพื้นที่ ทั้งในส่วนอำเภอกะพ้อ อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

๔. ปัจจุบันมีลูกหลานบ้านพิเทนที่ได้เรียนจบแล้วแต่ยังว่างงาน ไม่สามารถหางานทำได้ ดังนั้น ขอให้ ศอ.บต. เข้ามาช่วยเหลือในการจัดหางานที่เหมาะสมให้ รวมทั้งช่วยพัฒนาหมู่บ้านพิเทน โดยการส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎร เพื่อที่จะไม่ต้องเดินทางไปทำงานต่างพื้นที่

๕. การดำเนินงานต่างๆ ขอให้เกิดจากความต้องการของราษฎร โดยควรมีการจัดทำประชาคมสอบถามความคิดเห็นของราษฎรเป็นเบื้องต้นก่อน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และบริหารจัดการหมู่บ้านที่เหมาะสม

๖. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานนำสมาชิกไปศึกษาดูงานหรือจัดหาอาจารย์มาสอนการทอผ้าลายขอให้แก่สมาชิกกลุ่มทอผ้า เนื่องจากสมาชิกยังไม่มีความรู้ในการทอผ้าลายดังกล่าว

การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้มีข้อมูลในการดำเนินการสนองพระราชดำริให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

๑. การประเมินผล

การประเมินผลแผนแม่บทศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริตั้งขึ้นเพื่อสนองพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จำนวน ๖ แห่ง ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศเพื่อเป็นตัวแทนตามภูมิสังคมที่ทำหน้าที่เหมือน **"พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต"** ที่รวบรวมความรู้ในการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย วิธีการแก้ปัญหาด้านเกษตรกรรมที่ครอบคลุมปัญหาเรื่องน้ำ ดิน ป่าไม้ และการพัฒนาด้านอาชีพ การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้ใช้แผนแม่บทศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงาน ดังนั้น สำนักงาน กปร. ได้ทำการประเมินผลแผนแม่บทศูนย์ศึกษา ฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงวิเคราะห์ผลสำเร็จ ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนา ฯ ในห้วงเวลาของแผนแม่บท ฯ โดยผลการประเมินผลจะนำไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงาน และใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนแม่บทของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในระยะต่อไป

๒. การติดตาม

๒.๑ ติดตามผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจาก กปร. จำนวน ๔ โครงการ ประกอบด้วย

(๑) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบริเวณบ้านภูไทรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชลบุรี การดำเนินงานก่อสร้างโครงการเป็นไปตามแผน สามารถกักเก็บน้ำได้ตามแผนที่ปริมาณความจุ ๑๘๙.๕๕๐ ลูกบาศก์เมตร มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวนสมาชิก ๕๐ คน พื้นที่ส่งน้ำรวม ๕๐๐ ไร่ ผลประโยชน์ของโครงการ คือ ใช้เป็นน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และมีน้ำเพื่อช่วยในการเกษตรในช่วงฤดูฝน

(๒) โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนลานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ (แพสูบน้ำ) ท่อส่งน้ำเหล็กเหนียว ความยาว ๔,๑๐๖ เมตร พร้อมจุดจ่ายน้ำ ๒๙ แห่ง และท่อส่งน้ำเหล็กเหนียว ความยาว ๑,๑๐๐ เมตร พร้อมจุดจ่ายน้ำ ๑๐ แห่ง รวมความยาวท่อส่งน้ำทั้งสิ้น ๕,๒๖๐ เมตร มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยจำนวนสมาชิก ๑๑๐ คน พื้นที่ส่งน้ำรวม ๒,๕๐๐ ไร่ ผลประโยชน์ของโครงการ คือ ราษฎรใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง) ปลูกหม่อน หอมแดง ปาล์ม หญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

(๓) โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง ขนาดความจุ ๕๐๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร การส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำ ฯ โดยใช้ระบบคลองส่งน้ำแล้วระบายน้ำลงสู่ระบบส่งน้ำเดิม (คลองส่งน้ำดาดคอนกรีต) มีความยาวประมาณ ๘๐๐ เมตร และปล่อยลงลำน้ำห้วยลอยซึ่งเป็นลำน้ำธรรมชาติเดิม มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวนสมาชิก ๗๖๓ คน พื้นที่ส่งน้ำรวม ๑,๒๖๘ ไร่ ผลประโยชน์ของโครงการ คือ ใช้เป็นน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค จำนวน ๒๔๐ ครัวเรือน และส่งน้ำเพื่อช่วยในการเกษตรในช่วงฤดูฝน รวมพื้นที่ในช่วงฤดูฝน จำนวน ๑,๒๖๘ ไร่ จำนวน ๒๔๐ ครัวเรือน และช่วงฤดูแล้ง จำนวน ๒๘๐ ไร่ จำนวน ๕๖ ครัวเรือน

(๔) โครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดระนอง มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวนสมาชิก ๓๘ คน พื้นที่ส่งน้ำรวม ๑,๒๐๐ ไร่ ผลประโยชน์ของโครงการ คือ น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคจำนวน ๓๘๗ ครัวเรือน ๑,๐๓๐ คน และเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสนับสนุนพื้นที่การเกษตร โครงการ ฯ ได้มีการต่อยอด เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำรองและสนับสนุนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี มีการจัดทำระบบกระจายน้ำภายในโรงเรียนบ้านในวง (โรงเรียน ตชด. เก่า) และมีแผนการก่อสร้างบ่อพักน้ำเป็นช่วง ๆ ให้แก่ราษฎรเพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำสำรอง

๒.๒ รายงานการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พิพิธภัณฑ์ในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี มีจำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วย (๑) พิพิธภัณฑ์ลุ่มน้ำป่าสัก จังหวัดลพบุรี (๒) พิพิธภัณฑ์เขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก (๓) พิพิธภัณฑ์เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน จังหวัดพิษณุโลก และ (๔) พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยปัจจุบันได้ดำเนินการปรับปรุงอาคารและการจัดแสดงนิทรรศการเพื่อเปิดให้บริการกับประชาชนและผู้ที่สนใจได้เข้าเยี่ยมชมต่อไป

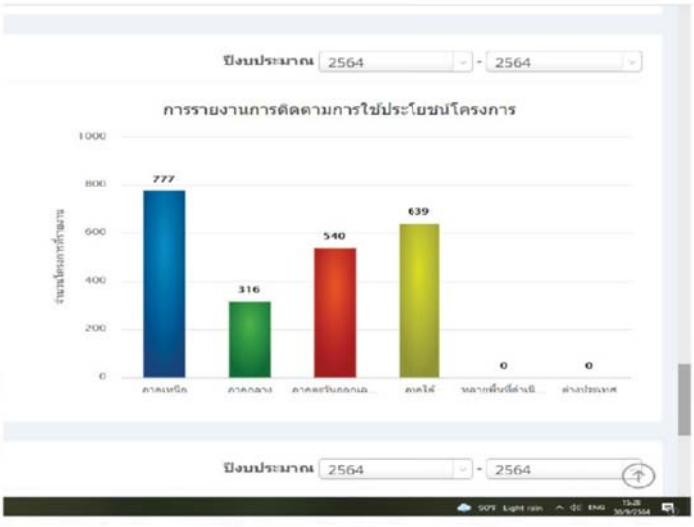
๒.๓ โครงการจัดทำตัวชี้วัดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่ ๙ แห่ง

โครงการจัดทำตัวชี้วัดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีตัวชี้วัดการพัฒนาที่มีมาตรฐาน และมีความน่าเชื่อถืออย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนา ๕ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาดิน ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านการพัฒนาป่าไม้ ด้านการพัฒนาการเกษตร และด้านการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่ง มีการกำหนดพื้นที่จัดทำแปลงตัวชี้วัด ฯ และวิธีการเก็บข้อมูลตัวชี้วัด ฯ ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ แห่ง กับอีก ๓ พื้นที่ คือ ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี และโครงการพัฒนาพื้นที่ห้วยลานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจัดทำเป็นรายงานผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

๓. ฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริประจำปี ๒๕๖๔

ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในระบบฐานข้อมูลของ สำนักงาน กปร. ให้เป็นปัจจุบัน มีโครงการรวม ๔,๘๗๗ โครงการ และประสานข้อมูลการใช้ประโยชน์ประจำปี ๒๕๖๔ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จำนวน ๒,๒๘๕ โครงการ พร้อมนำข้อมูลการใช้ประโยชน์ประจำปี ๒๕๖๔ เข้าระบบ ฯ โดยผู้บริหารสำนักงาน กปร. และบุคลากร สำนักงาน กปร. ที่รับผิดชอบโครงการ ฯ สามารถเข้าใช้ระบบ ฯ เพื่อติดตามการใช้ประโยชน์โครงการที่เป็นปัจจุบัน

ผลการดำเนินงาน
ด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

สำนักงาน กปร.ดำเนินงานด้านบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพื่อให้บุคลากรทั้งของสำนักงาน กปร.และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานสนองพระราชดำริ ได้มีการพัฒนาศักยภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้อย่างครอบคลุม ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

๑. บริหารทรัพยากรบุคคลตามกรอบอัตรากำลังปัจจุบัน ประกอบด้วยข้าราชการ จำนวน ๑๓๒ คน ลูกจ้างประจำ ๒๑ คน พนักงานราชการ จำนวน ๕๙ คน และเจ้าหน้าที่จ้างเหมาบริการ ๑๖ คน โดยมีการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการประเภทต่าง ๆ และมีการประเมินเงินประจำตำแหน่งที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะเพื่อความก้าวหน้าของข้าราชการได้ตรงตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.พ. และมีการสรรหาบุคลากรเพื่อทดแทน ได้แก่ การเรียกบรรจุข้าราชการเข้ารับราชการในตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ ๓ อัตรา การสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการทั่วไป ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ๑ อัตรา การจัดจ้างพนักงานราชการทั่วไป ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑ อัตรา

๒. จัดทำระบบสารสนเทศการบริหารงานบุคคล โดยการเชื่อมโยงข้อมูลการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน กปร. กับโปรแกรม DPIS 6 กับสำนักงาน ก.พ. ขณะนี้อยู่ระหว่างกำหนดมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๓. ดำเนินการด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ โดยจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี ๒๕๖๔ ให้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ข้าราชการบำนาญ และพนักงานราชการ จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๒ ราย โดยใช้บริการจากหน่วยบริการเคลื่อนที่โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) จังหวัดสมุทรสาคร

๔. เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยิ่งมงกุฎไทย ประจำปี ๒๕๖๔ ให้แก่ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ จำนวนทั้งสิ้น ๔๘ ราย แบ่งเป็นชั้นสายสะพายจำนวน ๓ ราย ชั้นต่ำกว่าสายสะพายจำนวน ๒๕ ราย และเหรียญจักรพรรดิมาลาจำนวน ๒๐ ราย

๕. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความสามัคคีในหมู่บุคลากรของสำนักงาน กปร. โดยการจัดโครงการสัมมนาประจำปี มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างกันเกี่ยวกับนโยบาย และทิศทางการดำเนินงานของสำนักงาน กปร. และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการทำงาน ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และลูกจ้างโครงการทุกระดับ โดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมรีเจ้นท์ ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ ฯ จำนวน ๒๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘๒ ซึ่งจากการประเมินผลความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการ ฯ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๘๘

๖. พัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักงาน กปร. โดยการส่งข้าราชการ และพนักงานราชการเข้ารับการฝึกอบรมตามสถาบันต่าง ๆ ในหลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นโดยส่วนหนึ่งเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๕ หลักสูตร ๖๗ คน และอีกส่วนหนึ่งเป็นหลักสูตรหลักสำหรับการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารหรือข้าราชการ โดยมีหลักสูตรที่สำคัญ เช่น นักบริหารการเงินการคลังภาครัฐระดับสูง (บงส.) รุ่นที่ ๘ นักบริหารการงบประมาณระดับกลาง (นงก.) รุ่นที่ ๓ และหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง รุ่นที่ ๑๒๑ ซึ่งจากสรุปแบบประเมินผลการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรม เห็นว่าหลักสูตรที่เข้ารับการอบรมช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะ พฤติกรรมและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด จึงสรุปว่าการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ในปี ๒๕๖๔ เป็นไปตามแผนการพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นประโยชน์และคุ้มค่าอย่างยิ่ง

๗. ขยายผลองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริไปสู่บุคคลภายนอกโดยการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กปร.กับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ ในหัวข้อความร่วมมือด้านการศึกษาวิจัยและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการศึกษาวิจัย พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และสังเคราะห์องค์ความรู้ร่วมกันระหว่างนักวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ของทั้งสองฝ่าย ในการน้อมนำการพัฒนาตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้กับการบริหาร การพัฒนาพื้นที่ พัฒนาท้องถิ่นและระดับประเทศให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และสามารถแก้ไขปัญหาและความท้าทายในประเด็นต่างๆ ได้อย่างมีบูรณาการ

๘. แสดงมุทิตาจิตต่อผู้เกษียณอายุราชการในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยจัดพิธีประกาศเกียรติคุณและแสดงมุทิตาจิตให้แก่ผู้เกษียณอายุราชการ ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ณ อาคารอเนกประสงค์ สำนักงาน กปร ซึ่งมีผู้เกษียณอายุราชการจำนวน ๗ ราย

ผลการดำเนินงาน
ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

การดำเนินงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ (ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔) มีดังนี้

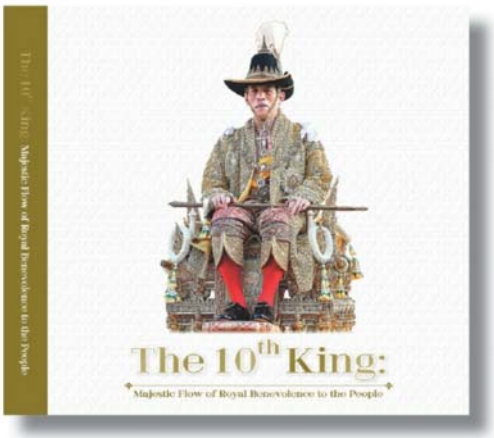
๑. การผลิตหนังสือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ ประกอบด้วย

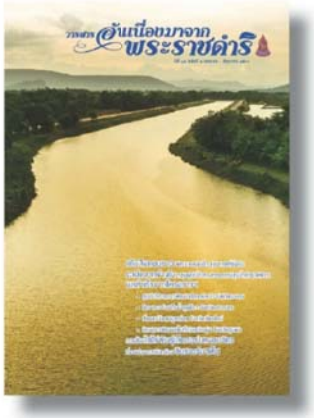
๑.๑ จัดพิมพ์หนังสือเฉลิมพระเกียรติ "๑๐ ทศมราชา พระเมตตาสู่ประชาราษฎร์" เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ฉบับภาษาอังกฤษ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม ร่วมกับบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) เพื่อเผยแพร่ให้ชาวต่างประเทศผ่านกระทรวงการต่างประเทศและสถานทูต

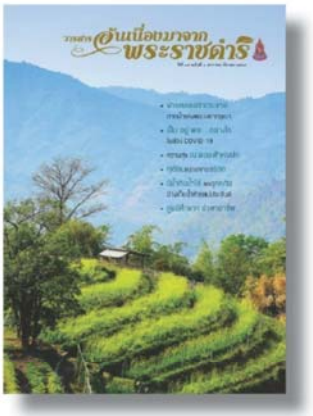
๑.๒ จัดทำหนังสือเผยแพร่องค์ความรู้โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

๑.๓ จัดทำวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๔ ฉบับ/ปี ฉบับละ ๘,๕๐๐ เล่ม พร้อมเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ และจัดส่งไปรษณีย์ ๗,๐๐๐ เล่ม/ฉบับ

๑.๔ จัดทำบันทึกโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๖,๐๐๐ เล่ม

๒. สื่อโทรทัศน์ จำนวน ๒ รายการ ดังนี้

๒.๑ สารคดีโทรทัศน์เฉลิมพระเกียรติ ชุด "ร้อยไทยด้วยดวงใจ" เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย และสถานีโทรทัศน์ NBT และสื่อออนไลน์ PPTV, CH5, Nation, 9MCOT และ Facebook Fanpage เป็นต้น ประกอบด้วย

- สารคดีสั้นเฉลิมพระเกียรติ ความยาว ๒ นาที จำนวน ๘ ตอน
- สารคดีผลสำเร็จของโครงการ ฯ ความยาว ๕ นาที จำนวน ๕ ตอน

๒.๒ สารคดีเชิงข่าวทางสถานีโทรทัศน์ ชุด "สืบสาน สร้างสุขปวงประชา" เพื่อเผยแพร่ผลสำเร็จตามแนวพระราชดำริ และเป็นแบบอย่างของการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ความยาว ๓ นาที จำนวน ๔๐ ตอน ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา ๑๗.๐๐-๑๘.๐๐ น. ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ และสื่อออนไลน์ Facebook ช่อง ๕

๓. สื่อวิทยุกระจายเสียง ผลิต / จัดทำและเผยแพร่ในรายการชุด “สืบสายธาร ด้วยใจภักดิ์ พระจักรี” ทางสถานีวิทยุ จส.๑๐๐ ดังนี้

๓.๑ รายการวิทยุ ความยาว ๒๐ นาที จำนวน ๔๐ ตอน นำเสนอแนวพระราชดำริ เป็นการสนทนาระหว่างผู้จัดรายการและผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและผู้ปฏิบัติงาน ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น.

๓.๒ ข่าวประชาสัมพันธ์ ความยาว ๒ นาที จำนวน ๑๕ ข่าว ออกอากาศทุกวัน วันละครั้ง เวลา ๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.

๓.๓ สปอตประชาสัมพันธ์ ความยาว ๓๐ วินาที จำนวน ๑๐ ตอน ออกอากาศทุกวัน อย่างน้อยวันละ ๓ ครั้ง เวลา ๑๕.๐๐-๑๖.๐๐ น.

๓.๔ สารคดีสั้น ความยาว ๑ นาที จำนวน ๑๐ ตอน นำเสนอเรื่องราวของประชาชนที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติใช้จนประสบผลสำเร็จในชื่อชุด “ชีวิตที่เรียนรู้จากศูนย์...” เผยแพร่ทางเว็บไซต์สำนักงาน กปร., เว็บไซต์ JS100, เฟสบุ๊ค JS100, ทวิตเตอร์ JS100

๔. สื่อหนังสือพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลิต/จัดทำและเผยแพร่ทางสื่อหนังสือพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

๔.๑ ข่าว จำนวน ๓๐ ข่าว

๔.๒ บทความ จำนวน ๑๐ เรื่อง

๔.๓ สกู๊ปพิเศษ หรือ บทความเฉลิมพระเกียรติ จำนวน ๑ เรื่อง

๕. การส่งเสริมและขยายผลให้แก่สถาบันการศึกษา เยาวชน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

โดยการจัดทำโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) รุ่นที่ ๑๑ ประกอบไปด้วย ๒ กิจกรรม คือ

๑) กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริผ่านสื่อออนไลน์ เป็นการขยายผลการเรียนรู้งานพัฒนาตามแนวพระราชดำริด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาอาชีพของประชาชน ผ่านโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้ชื่อธีม “จัดการน้ำ รักษาป่า พัฒนาอาชีพสู่ความพอเพียง” โดยเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน ๘๐ คน มาจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ ร่วมเรียนรู้ตามชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ซึ่งให้ทีมเยาวชนได้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริไปถอดบทเรียนเป็นผลงานสื่อวิดิทัศน์ ในระหว่างวันที่ ๙ ตุลาคม ถึง ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ เพื่อชิงทุนการศึกษาพร้อมเกียรติบัตร

โดยในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ สำนักงาน กปร. จัดพิธีเปิดโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) รุ่นที่ ๑๑ ผ่านระบบ ZOOM และถ่ายทอดสดผ่าน Facebook ค่ายเยาวชน RDPB Camp ซึ่งมี นายลลิต ถนอมสิงห์ ประธานในพิธีเปิด และคณะกรรมการตัดสินการประกวดผลงานของเยาวชน จำนวน ๖ คน เข้าร่วมพิธี พร้อมนี้ได้ให้ข้อคิดแก่เยาวชนในเรื่องของการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยได้ยกข้อความตามพระบรมราโชวาท เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕ ความตอนหนึ่งว่า

“... ความรู้ที่จะศึกษามีอยู่สามส่วน คือ ความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความรู้คิดอ่านตามเหตุผลความเป็นจริง ซึ่งแต่ละคนควรเรียนรู้ให้ครบ เพื่อสามารถนำไปใช้ประกอบกิจการงาน และแก้ปัญหาทั้งปวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ...”

และในวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ได้จัดพิธีมอบรางวัลการประกวดผลงานของเยาวชนและพิธีปิดโครงการ ฯ ผ่านระบบ ZOOM และถ่ายทอดสดผ่าน Facebook ค่ายเยาวชน RDPB Camp โดยมี นายปวัตร์ นวะมะรัตน รองเลขาธิการ กปร. ประธานในพิธี ได้ให้โอวาทและมอบรางวัลให้แก่ทีมเยาวชนทั้ง ๒๐ ทีม ซึ่งจะได้รับทุนการศึกษา ดังนี้ รางวัลชนะเลิศ จำนวน ๑ รางวัล ๑๒,๐๐๐ บาท รางวัลรองชนะเลิศ จำนวน ๓ รางวัล รางวัลละ ๙,๐๐๐ บาท รางวัลชมเชย จำนวน ๖ รางวัล รางวัลละ ๕,๐๐๐ บาท และรางวัลการมีส่วนร่วม จำนวน ๑๐ รางวัล รางวัลละ ๔,๐๐๐ บาท พร้อมรับเกียรติบัตรทั้งแบบรายบุคคลและแบบทีม รวมมูลค่ากว่าหนึ่งแสนบาท

๒) กิจกรรมสืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน เป็นการติดตามผลสัมฤทธิ์ของเยาวชนที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ หรือ RDPB Camp ของสำนักงาน กปร. ตั้งแต่รุ่นที่ ๑-๑๐ ที่ผ่านมา พร้อมจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยมีหลักเกณฑ์พิจารณาคือ การน้อมนำแนวพระราชดำริ หรือองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริจากการเรียนรู้ในโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ มาเป็นแนวคิดหรือนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตหรือการประกอบอาชีพก่อเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว สถาบันการศึกษา ชุมชน สิ่งแวดล้อม และสังคม เพื่อเป็นตัวอย่างความสำเร็จที่สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน

๖. สื่อนิทรรศการ ได้ร่วมจัดแสดงนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานภายนอก และจัดแสดงภายในสำนักงาน ฯ รวมถึง เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ดังนี้

๖.๑ จัดแสดง gallery ชุด "พระราชปณิธานพระมหากษัตริย์ไทยแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน" ณ ห้องรับรองชั้น ๓ อาคารสำนักงาน กปร.

๖.๒ ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ร่วมกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จัดแสดงนิทรรศการชุด "๒๙ หลักการทรงงาน" เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ๑๓ ตุลาคม ณ อาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพ ฯ

๖.๓ ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๓ ร่วมกับสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จัดแสดงนิทรรศการ ชุด "เศรษฐกิจพอเพียง" เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสวรรคต

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ๑๓ ตุลาคม ณ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดปทุมธานี

๖.๔ ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน - ๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ สนับสนุนนิทรรศการ ชุด "หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่" เพื่อจัดแสดงในงานนิทรรศการประชาคมเศรษฐกิจพอเพียง - ครุศาสตร์ยั่งยืน ครั้งที่ ๑ ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖.๕ ระหว่างวันที่ ๑-๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ จัดแสดงนิทรรศการ ชุด "สืบสาน ต่อยอด พัฒนา เพราะชีวิตเริ่มต้นที่ศูนย์" ณ บริเวณภายในหอรัชมงคล สวนหลวง ร.๙ กรุงเทพมหานคร

๖.๖ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ร่วมกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน จัดนิทรรศการในงานมหกรรมส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ในสถานประกอบกิจการและรัฐวิสาหกิจ ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพมหานคร

๖.๗ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ ร่วมจัดนิทรรศการในงานกิจกรรมวันวิชาการ ให้ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ โรงเรียนจินดาพงศ์ แขวงสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

๖.๘ ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์

- เผยแพร่พระราชกรณียกิจเพื่อเฉลิมพระเกียรติและเทิดพระเกียรติเนื่องในวาระสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ อาทิ วันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร, วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นต้น
- เผยแพร่การสังเคราะห์ข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- เผยแพร่การวิเคราะห์องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ

๖.๙ ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อจัดแสดงภายในสำนักงาน กปร.

- เผยแพร่พระราชกรณียกิจเนื่องในวาระสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์
- เผยแพร่ผลสำเร็จโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- เผยแพร่โครงการและกิจกรรมของสำนักงาน กปร. อาทิ โครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ, สำนักงาน กปร. ครบรอบ ๔๐ ปี, แนวทางการปฏิบัติงานในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) เป็นต้น

ผลการดำเนินงานด้านการศึกษา และขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

๑. การประชุมขับเคลื่อนโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑) เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ ได้จัดการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรุงเทพ ฯ ซึ่งมีนายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษา ฯ เป็นประธานการประชุม ฯ โดยที่ประชุม ฯ ได้เห็นชอบในหลักการสืบสาน รักษา ต่อยอด โดยกำหนดเป็นนโยบายให้ศูนย์ศึกษา ฯ ถือปฏิบัติต่อไป อีกทั้งยังเห็นชอบแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ศึกษา ฯ เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่ปกติ และสอดรับกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) อีกด้วย

๒) เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้จัดการประชุมหารือคณะอนุกรรมการดำเนินงานด้านวิชาการโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรุงเทพ ฯ และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบบออนไลน์ โดยมีนางสาวอุศนีย์ ฐปทอง รองเลขาธิการ กปร. เป็นประธานการประชุม ฯ ทั้งนี้ที่ประชุม ฯ ได้พิจารณาให้การสนับสนุนแผนงานงบประมาณโครงการด้านวิชาการของศูนย์ศึกษา ฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้น ๑๐ โครงการ กรอบวงเงิน ๒,๔๐๐,๐๖๖ บาท และเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี ในฐานะประธานอนุกรรมการดำเนินงานด้านวิชาการ ฯ ได้เห็นชอบการสนับสนุนแผนงานงบประมาณด้านวิชาการตามที่อนุกรรมการดำเนินงานด้านวิชาการ ฯ พิจารณาด้วยแล้ว

๓) เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ ได้จัดการประชุมหารือร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรุงเทพ ฯ โดยมีนายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการ กปร. เป็นประธานการประชุม ฯ ทั้งนี้ ที่ประชุม ฯ เห็นควรดำเนินงานร่วมกับ กฟผ. ในการวางแผนติดตามและประเมินผลโครงการเปลี่ยนอุปกรณ์แสงสว่าง LED เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารีในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๑๑ แห่ง และเห็นควรปรับปรุงป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ

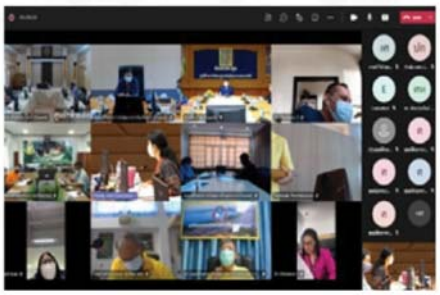

๔) ระหว่างวันที่ ๑ กันยายน – ๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ ได้จัดการประชุมหารือติดตามการดำเนินงานของศูนย์ศึกษา ฯ ครั้งที่ ๑ – ๖ ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรุงเทพ ฯ และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบบออนไลน์ โดยมีนายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานการประชุม ฯ โดยเป็นการประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ แห่ง และศูนย์สาขาในความรับผิดชอบ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษา ฯ และศูนย์สาขาในความรับผิดชอบในช่วงที่ไม่สามารถลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานได้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19)

๕) เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ได้จัดประชุมคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙ ณ อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรุงเทพ ฯ และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบบออนไลน์ ทั้งนี้ ที่ประชุม ฯ เห็นชอบใน (ร่าง) แผนแม่บทศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ให้ขยายระยะเวลา ดำเนินงาน ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒. การขับเคลื่อนขยายผลการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๑ การติดตามสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงาน กปร. ประสานจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสำนักงาน กปร. จำนวน ๔๙ แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศ และในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ กำหนดแผนติดตามสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร. จำนวน ๘ แห่ง ซึ่งสามารถเดินทางลงพื้นที่ จำนวน ๑ แห่ง และปรับเปลี่ยนรูปแบบการติดตามเป็นการเก็บข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ ได้แก่ แบบสอบถามออนไลน์ ประชุมออนไลน์ จำนวน ๗ แห่ง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) สรุปผลตามประเภทศูนย์เรียนรู้ ดังนี้

๑) ประเภทประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและกันดาร ได้แก่ ๑) นายทวี ประหา จังหวัดมุกดาหาร และประเภทเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ได้แก่ นายบุญเป็ง จันต๊ะภา จังหวัดเชียงราย นางเปรียวจันทร์ ต๊ะต้นยาง จังหวัดเชียงราย และนายสมชาย นิลอนันต์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ศูนย์เรียนรู้ ฯ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) เล็กน้อย เนื่องจากใช้ชีวิตอย่างพอเพียงจนเป็นวิถีชีวิต มีการกินอยู่และใช้จ่ายอย่างเรียบง่าย ประหยัด รอบคอบ มีเหตุมีผล และไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย สามารถผลิตอาหารได้เอง เช่น พืชผัก ผลไม้ และเลี้ยงปลา

๒) ประเภทชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชุมชนบ้านบางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี และชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม พบว่า ศูนย์เรียนรู้ ฯ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ด้านผู้ศึกษาดูงาน / นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนลดลง และงดการจัดอบรมและรับผู้เข้าศึกษาดูงาน แต่ด้านการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนได้รับผลกระทบเล็กน้อย เนื่องจากมีวิถีความพอเพียง เช่น ประหยัดอดออม ปลูกพืชผักสวนครัว และมีความช่วยเหลือแบ่งปันกันในครัวเรือน ชุมชน และสังคม

๓) ประเภทหน่วยงานองค์กรภาครัฐในส่วนภูมิภาค ได้แก่ เรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ศูนย์เรียนรู้ ฯ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ด้านผู้เข้าศึกษาดูงาน / นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนลดลง แต่ยังคงดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างอาชีพของผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง และได้สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน มีการลงพื้นที่ช่วยเหลือชาวบ้านบริเวณใกล้เคียง

๔) ประเภทธุรกิจขนาดกลาง ได้แก่ บริษัท แปลน ครีเอชั่นส์ จำกัด จังหวัดตรัง พบว่า ศูนย์เรียนรู้ ฯ ยังคงเป็นวิทยากรบรรยายการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ด้านการตลาดได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) เล็กน้อย เพราะปรับตัวสู่ตลาดออนไลน์มาก่อนหน้านี้ และให้ความสำคัญพนักงาน จึงได้จัดทำโครงการปลูกผักเพื่อช่วยลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับพนักงาน โครงการปลูกข้าวเพื่อยังชีพ และการรับซื้อข้าวจากชุมชนเพื่อเป็นสวัสดิการ ด้านอาหารให้กับพนักงาน รวมทั้งขยายผลโครงการด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และคิดสิ่งประดิษฐ์จากชิ้นส่วนที่เหลือมาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เพื่อลดการสร้างขยะ

ผลสรุปการติดตามสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ ฯ ในภาพรวมพบว่าศูนย์เรียนรู้ ฯ ทั้ง ๘ แห่ง สามารถรับมือดำรงอยู่ และมีความต้านทานต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) เนื่องจากมีภูมิคุ้มกันทางความคิด จิตใจ และทางกาย มาอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ มีศีล มีความรอบรู้ และมีอาหาร ดังนั้น ศูนย์เรียนรู้ ฯ จึงสามารถแบ่งปันช่วยเหลือสังคมได้ด้วย

๒.๒ การประเมินความสำเร็จในการถ่ายทอดองค์ความรู้ของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร.

สำนักงาน กปร. จัดเก็บข้อมูลผู้เข้าศึกษาดูงานในศูนย์เรียนรู้ ฯ เป็นประจำทุกปี เพื่อประเมินผลความสำเร็จของการถ่ายทอดองค์ความรู้ของศูนย์เรียนรู้ ฯ และนำมาประมวล คืนข้อมูลให้ศูนย์เรียนรู้ ฯ ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาศูนย์เรียนรู้ ฯ ต่อไป ซึ่งผลการเก็บข้อมูลเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔ พบว่า ๑) แบบสรุปจำนวนผู้เข้าศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้ ฯ (ศรร.๐๑) ไม่มีการเก็บข้อมูล เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ทำให้มีผู้ศึกษาดูงานน้อย ๒) แบบประเมินผลความสำเร็จของการถ่ายทอดองค์ความรู้ของศูนย์เรียนรู้ ฯ (ศรร.๐๒) ผ่านระบบออนไลน์ มีผู้เข้าอบรมตอบแบบประเมิน จำนวน ๑๑๐ คน จากศูนย์เรียนรู้ ฯ ๔ แห่ง ได้แก่ ๑) บริษัท บาธรูม ดีไซน์ ไอ-สปา จำกัด ๒) ห้างหุ้นส่วน สมศักดิ์แกลงเซอวิส จำกัด ๓) บริษัท โสมภาสเอ็นจิเนียริ่ง (๒๐๐๕) จำกัด และ ๔) นายพินัย แก้วจันทร์ ซึ่งทั้ง ๔ แห่ง มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

๒.๓ การถอดองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ขยายผล ในประเด็น “เป็น อยู่ พอ...อย่างไร ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19)”

ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) สำนักงาน กปร. ได้เชิญชวนศูนย์เรียนรู้ ฯ บอกเล่าข้อคิด / เกร็ดความรู้ และประสบการณ์การใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรับมือและอยู่กับสถานการณ์การแพร่ระบาด ฯ เพื่อจัดทำเป็นสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมและเผยแพร่ตามช่องทางสื่อของสำนักงาน กปร. ซึ่งได้คัดเลือกจัดทำสื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ สำนักงาน กปร. แล้ว ๓ แห่ง ได้แก่ บจก.บาธรูมดีไซน์ ฯ, บจก.ซองเดอร์ ไทยออการ์นิคฟูดส์ และกลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืนอำเภอกันทรวิชัย

บริษัท ซองเดอร์ไทยออร์กานิคฟูด จำกัด
"เป็น อยู่ พอ...อย่างไร ในช่วงโควิด-19"

ผลกระทบจากโควิด-19 ระลอกแรก

- ไม่สามารถผลิตสินค้าได้ เนื่องจากการขนส่งวัตถุดิบบางชนิดหยุดชะงัก จากมาตรการควบคุม-ลดการเดินทางข้ามพื้นที่
- ยอดจำหน่ายสินค้าลดลง เนื่องจากร้านค้าต่างๆ ปิด และประชาชนลดการเดินทางไปจับจ่ายซื้อสินค้า

วิธีคิดและการปรับตัวอยู่กับโควิด-19

- ตั้งหลักทบทวนปัญหาไม่ตระหนกและปรับตัว
- ดูแลและพัฒนาพนักงาน
- ใช้เวลาไปกับการคิดค้นสินค้าใหม่ๆ ด้วยการระดมสมองฟังความคิดเห็นของพนักงาน
- เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์และจัดโปรโมชั่น ลดราคา กำไรน้อยลง แต่ให้ขออยู่ได้

"พอ"อยู่ได้ในช่วงโควิด-19

- คิดอย่างมีเหตุมีผล มีสติ พร้อมรับมือกับปัญหาอุปสรรค
- "ซองเดอร์" อยู่ได้ "พนักงาน" ก็อยู่ได้ พึ่งพาเกื้อกูลกัน
- มีผลิตภัณฑ์ใหม่ "Cerel Ball" จากการร่วมกันออกแบบคิดค้น
- มียอดจำหน่ายสินค้าจากการจำหน่ายออนไลน์ ที่ประคับประคองให้"พออยู่ได้"

ข้อมูลจาก บริษัท ซองเดอร์ไทยออร์กานิคฟูด จำกัด
จัดทำโดย กองศึกษาและฐานองค์การพัฒนาสหกรณ์และเกษตรกรที่ดี
7 ก.ค. 64

E-book บริษัทซองเดอร์ฯ

๓. โครงการจัดการน้ำดื่มสะอาดในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

สำนักงาน กปร. ดำเนินโครงการจัดการน้ำดื่มสะอาดในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๓ ปี นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อสนองพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงห่วงใยสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งรวมถึงโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยทรงมีพระราชดำรีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือในเรื่องดังกล่าว ทั้งในด้านความเพียงพอของแหล่งน้ำและด้านคุณภาพน้ำให้สามารถนำไปใช้อุปโภคบริโภคได้อย่างปลอดภัยตามมาตรฐาน สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการดังกล่าวในรูปแบบคณะทำงานเพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงาน กปร. โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมชลประทานกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอนามัย และการประปาส่วนภูมิภาค โดยโครงการ ฯ ได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินงาน มีเป้าหมายสูงสุดในการพึ่งพาตนเอง การสร้างองค์ความรู้ และการมีส่วนร่วมทั้งจากในโรงเรียน (นักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง) และจากชุมชนในพื้นที่ โดยในอนาคตโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะสามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้หรือเป็นต้นแบบในเรื่องการจัดการน้ำสะอาดให้แก่ชุมชนได้อย่างครบวงจร โดยมีเยาวชนเป็นกลไกเชื่อมโยงระหว่างบ้านกับโรงเรียน อันจะส่งผลให้การจัดการเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคมีความยั่งยืน

สำหรับกิจกรรมสำคัญในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่ ๑) การจัดทำชุดข้อมูลผลตรวจสอบคุณภาพน้ำในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยผนวกข้อมูลที่รับจากการประปาส่วนภูมิภาคที่เข้าดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ๒) การจัดทำแบบบันทึกการจัดการน้ำดื่มประจำโรงเรียน/ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (คู่มือประจำโรงเรียน) ๓) การเข้าร่วมสัมมนาครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนประจำปี ๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๔๐) ๔) การเข้าร่วมประชุมคืนข้อมูลผลการศึกษาการจัดการน้ำ สุขาภิบาล และสุขอนามัยของโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ (กพด.) และ ๕) การสรุปประเด็นและเตรียมจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔

๔. โครงการความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่าย

สำนักงาน กปร. ได้ร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และต่อยอดการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต โดยสนับสนุนองค์ความรู้และขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริด้านเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดช มหาราช บรมนาถบพิตร ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ

๑) ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง (ศปร.) กองบัญชาการกองทัพไทย สำนักงาน กปร. ได้สนับสนุนบุคลากรร่วมเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโครงการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กองทัพไทย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ และโครงการประกวดสุนทรพจน์และหนังสั้น กองทัพไทย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๒) มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักงาน กปร. สนับสนุนบุคลากรร่วมเป็นคณะกรรมการตัดสิน “โครงการพี่นำน้องรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ ปีที่ ๙” เพื่อคัดเลือกกลุ่มเยาวชนที่ดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ และให้คำแนะนำแก่กลุ่มเยาวชนที่น้อมนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้ในการดำเนินโครงการได้อย่างถูกต้อง

๓) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนบุคลากรร่วมเป็นคณะกรรมการตัดสินรางวัลการประกวดชุมชนอุดมสุขยอดเยี่ยม ระดับประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ เพื่อคัดเลือกชุมชนอุดมสุข ธ.ก.ส. ทั่วประเทศ จำนวน ๕,๒๑๖ ชุมชน ที่มีศักยภาพและเป็นต้นแบบที่ดีเยี่ยมของการพัฒนาชุมชน และสร้างขวัญกำลังใจให้กับชุมชน รวมทั้งการสร้างแรงบันดาลใจให้กับชุมชนอื่น ๆ ในการปรับเปลี่ยนสู่ความยั่งยืน

ผลการดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ การดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์ของสำนักงาน กปร. เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานในการเผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน ฯ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญๆ ดังนี้

๑. โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ

- **การเตรียมการจัดประชุมหญ้าแฝกนานาชาติ ครั้งที่ ๗**

สำนักงาน กปร. ได้ประกาศเลื่อนการประชุมหญ้าแฝกนานาชาติ ครั้งที่ ๗ ซึ่งเดิมมีกำหนดจัดขึ้น ณ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ออกไปก่อน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) โดยได้รับความเห็นชอบจากมูลนิธิชัยพัฒนาและเครือข่ายหญ้าแฝกนานาชาติ (The Vetiver Network International: TVNI) ทั้งนี้ สำนักงาน ฯ กำลังอยู่ระหว่างการหารือเพื่อพิจารณาห้วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดงาน กำหนดการรับสมัครผลงานเพื่อนำเสนอและชิงรางวัล รวมทั้งรูปแบบการจัดประชุม ฯ ที่เหมาะสมและจะแจ้งความก้าวหน้า ทางเว็บไซต์ www.icv-7.com ต่อไป

ในการนี้ สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการจัดทำวีดิทัศน์สำหรับฉายในการประชุม ฯ ร่วมกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒ เรื่อง

๑. Training Project to Enhance the Efficiency of the Practioners under the Development Promotion of the Utilization of Vetiver Grass Project According to the Royal Initiative

๒. Vetiver: The Miracle Grass Under the Royal Aegis

- **โครงการพัฒนาเกษตรอย่างยั่งยืน ณ ราชอาณาจักรเลโซโท**

สำนักงาน กปร. เข้าร่วม**ประชุมคณะกรรมการบริหารภายใต้โครงการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน** ณ ราชอาณาจักรเลโซโท (Thailand – Lesotho Project Steering Committee: PSC) **ระยะที่ ๒** จำนวน ๒ ครั้ง ซึ่งจัดโดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ผ่านทาง Zoom Cloud Meeting และ**เข้าร่วมเป็นกรรมการสอบสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกอาสาสมัครภายใต้โครงการอาสาสมัครเพื่อนไทย (Friends from Thailand – FFT)** เพื่อไปปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ระยะที่ ๒ ณ ราชอาณาจักรเลโซโท จำนวน ๒ คน

- **การประชุมคู่มือการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในต่างประเทศ ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ**

สำนักงาน กปร. นำโดย นายสมศักดิ์ เพิ่มเกษร ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผู้อำนวยการกองกิจกรรมพิเศษและวิเทศสัมพันธ์ พร้อมด้วยผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์ เข้าร่วมการประชุมการจัดทำคู่มือการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในต่างประเทศ ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง ผ่านระบบออนไลน์ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ และวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยพิจารณาร่างหนังสือคู่มือขับเคลื่อนโครงการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในต่างประเทศ ทั้งภาษาไทย และการแปลเป็นภาษาอังกฤษ

๒. การศึกษาดูงานและการบรรยายสรุปแก่ชาวต่างชาติ

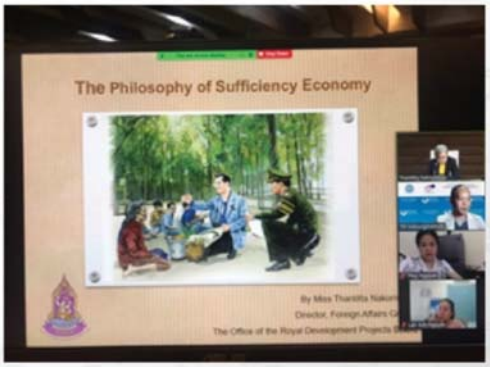
สำนักงาน กปร. ได้ประสานจัดการบรรยายสรุป รวม ๓ ครั้ง ดังนี้

๒.๑ คณะผู้เข้าอบรมหลักสูตรอบรมนานาชาติ “Sufficiency Economy in Microfinance for SMEs Development” จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๔๑ คน จาก ๒๔ ประเทศ เข้าร่วมบรรยายสรุปให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร “Sufficiency Economy in Microfinance for SMEs Development” ของสถาบันความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง ร่วมกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ผ่านระบบ ZOOM Cloud Meeting เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๒.๒ คณะผู้เข้าอบรมหลักสูตรอบรมนานาชาติ “The New Normal with Sufficiency Economy Philosophy towards a Sustainable Development” เข้ารับฟังบรรยายในหัวข้อเรื่อง เรื่อง “Introduction to the Philosophy of Sufficiency Economy” สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยบูรพา ร่วมกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศผ่านระบบ ZOOM Cloud Meeting จำนวน ๖๑ คน จาก ๑๗ ประเทศ ณ สำนักงาน กปร. เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔

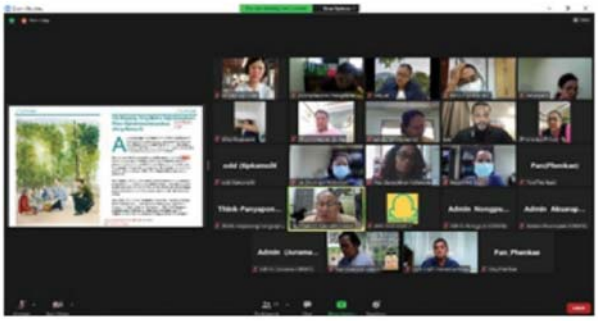

๒.๓ คณะผู้เข้าอบรมหลักสูตรอบรมนานาชาติ “Sufficiency Economy in Microfinance for SMEs Development” ๘๑ คน จาก ๒๑ ประเทศ เข้ารับการฟังบรรยายเรื่อง “The Philosophy of Sufficiency Economy” จัดโดยสถาบันความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง ร่วมกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

๓. การพัฒนาคุณภาพบุคลากร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สำนักงาน กปร. ได้จัดโครงการนำร่องการฝึกอบรมการนำเสนอและการบรรยายเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหารระดับต้นและกลางของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี ๒๕๖๔ ณ สำนักงาน กปร. ผ่านระบบออนไลน์ (Zoom Cloud Meeting) ระหว่างวันที่ ๒๓ – ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยมีเข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๒๐ คน หลักสูตรนี้อำนวยการเรียนการสอนโดยอาจารย์ต่างชาติจากสถาบัน Andrew Biggs Academy โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในลักษณะการต้อนรับชาวต่างชาติและเป็นผู้บรรยายให้แก่คณะชาวต่างชาติ หรือกิจกรรมวิชาการต่าง ๆ ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนา ฯ อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการต้อนรับ ให้ข้อมูลและฝึกอบรมชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ได้มีการจัดทำหนังสือเรียนขึ้นมาสำหรับหลักสูตรนี้โดยเฉพาะ เพื่อให้มีเนื้อหาเหมาะกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุดและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง ผลประเมินจากการจัดหลักสูตรอยู่ในระดับดี และผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น

๔. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ในปี ๒๕๖๔ สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการแปล ปรับปรุงและตรวจสอบเนื้อหาหนังสือและสื่อวีดิทัศน์ฉบับภาษาอังกฤษร่วมกับกองประชาสัมพันธ์ สำหรับเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสิ้น ๒ เรื่อง ได้แก่

๑. หนังสือ ๑๐ ทศมราชาพระเมตตาสู่ประชาราษฎร์ จำนวน ๒๓๕ หน้า

๒. **สารคดีโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** ความยาว ๕.๒๒ นาที

ผลการดำเนินงานด้านสารสนเทศ

ในปี ๒๕๖๔ สำนักงาน กปร. ได้เห็นถึงความสำคัญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและได้ดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายในสำนักงาน กปร. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ทางสำนักงาน กปร. ได้ดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

๑. การจัดทำคำสั่ง ฯ ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล สำนักงาน กปร. ได้จัดทำคำสั่ง ฯ ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.๒๕๖๒ และประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ได้แก่

๑.๑ คำสั่งสำนักงาน กปร.ที่ ๖/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาและส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศของสำนักงาน กปร. ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔

๑.๒ คำสั่งสำนักงาน กปร. ที่ ๒๒/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (Chief Information Officer :CIO) และผู้บริหารข้อมูลระดับสูง (Chief Data Officer : CDO) ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔

๒.การจัดประชุม

๒.๑ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ จัดประชุมคณะทำงานพัฒนาและส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศของสำนักงาน กปร. โดยพิจารณาเรื่องหลัก ๆ ได้แก่ การจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเพื่อวางแนวทางจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล โดยจัดทีมบริการข้อมูล ๒ ชุด ได้แก่ ชุดข้อมูลหลัก (ข้อมูลพระราชดำริ ข้อมูลโครงการ ฯ ข้อมูลฎีกา) และชุดข้อมูลสนับสนุน (ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลเศรษฐกิจพอเพียง ข้อมูลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)

๒.๒ จัดประชุมทำแผนแม่บทเทคโนโลยีดิจิทัล ฉบับที่ ๕ (๒๕๖๕-๒๕๖๗) ทั้งนี้ ในการระดมความคิดเห็นและการสำรวจความต้องการ การประเมินการใช้งานระบบสารสนเทศ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ศูนย์สารสนเทศ สำนักงาน กปร. ได้ปรับแผนจากการประชุม เป็นการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์และไม่ให้เกิดการติดขัดของขั้นตอนการจัดทำแผนแม่บท โดยจัดทำแบบสำรวจ และแบบระดมความคิดเห็น (SWOT Analysis) ผ่านทาง Google Form แทนการจัดประชุม ปัจจุบัน ศสท. ได้จัดทำแผนแม่บท ฯ ฉบับที่ ๕ เสร็จเรียบร้อย และแจ้งคณะทำงานเพื่อให้ความเห็นชอบเมื่อ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

๓.พัฒนาระบบสารสนเทศ สำนักงาน กปร. ดำเนินการพัฒนาระบบตามแผนให้สามารถพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

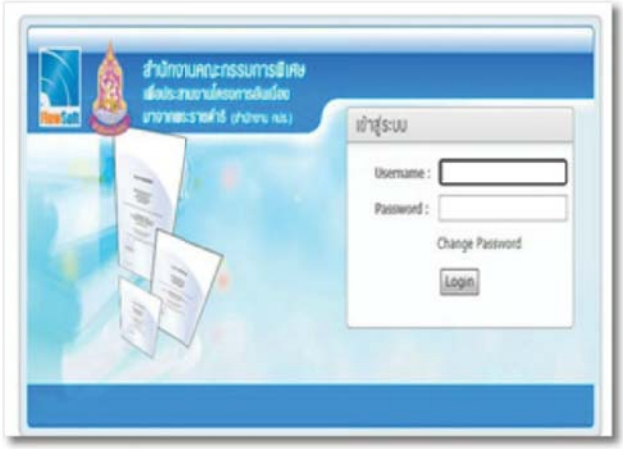
๓.๑ จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางให้แล้วเสร็จ โดยระบบดังกล่าวประกอบด้วย ข้อมูลพระราชดำริ ข้อมูลพระราชกรณียกิจ ข้อมูลฎีกา ข้อมูลโครงการที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ข้อมูลการติดตามผล ทั้งนี้เพื่อให้ระบบดังกล่าวมีความต่อเนื่องและข้อมูลเป็นปัจจุบัน ซึ่งได้ขอความร่วมมือ กลุ่ม/กอง ที่เกี่ยวข้องกรอกข้อมูลเข้าสู่ระบบดังกล่าว ต่อไป

ประชุมระบบฐานข้อมูลกลาง เพื่อรองรับการใช้งานระบบ

๓.๒ สำนักงาน กปร. จัดเตรียมระบบการใช้งาน e-Saraban อย่างครบวงจร โดยจัดให้มีการลงระบบฟีดเจอร์ลงนามผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ มีการอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อทบทวนความเข้าใจในการใช้งานสารบรรณโดยแบ่งรอบ จัดฝึกอบรม จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่ ผู้บริหาร/ผอ.กอง/ผอ.กลุ่มและผอ.สำนัก รวมถึงเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. เพื่อทบทวน ทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ในการใช้งานระบบสารบรรณ ฯ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทราบแนวทางการปฏิบัติงาน สามารถนำไปใช้ให้ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน

พัฒนาระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ให้ลงนามผ่านในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

๔. พัฒนาบุคลากรด้านการใช้งานเทคโนโลยี สำนักงาน กปร. ได้สนับสนุนจัดฝึกอบรมบุคลากรภายในและภายนอกสำนักงาน เพื่อให้บุคลากรได้มีการพัฒนาทักษะและความเข้าใจในการใช้งานระบบ ดังนี้

๔.๑ จัดอบรมระบบบริหารงานวิชาการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษา ฯ และเจ้าหน้าที่ กปร. ระบบ ฯ ให้สามารถใช้งานและลงข้อมูลได้ โดยกำหนดให้ลงข้อมูลงานศึกษา ทดลอง วิจัย ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ซึ่งระบบนี้เป็นตัวชี้วัดการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของปี ๒๕๖๔ ตามตัวชี้วัดของสำนักงาน มีค่าเป้าหมายขั้นสูง คือสามารถออกเอกสารเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งระบบสามารถตอบโจทย์ตามตัวชี้วัดได้

๔.๒ จัดฝึกอบรมระบบเมล็ดพันธุ์พระราชทานและปัจจัยการผลิต ให้แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษา ฯ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดย ๔ ศูนย์ที่ลงข้อมูลพื้นฐานแล้ว คือ ศูนย์ ฯ พิกุลทอง ฯ ศูนย์ ฯ ห้วยฮ่องไคร้ ฯ ศูนย์ห้วยทราย ฯ และศูนย์ ฯ อ่าวคุ้งกระเบน ฯ

จัดอบรมสารบรรณลงนามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่บุคลากรในสำนักงาน

๕. จัดซื้อครุภัณฑ์และซ่อมบำรุง

๕.๑ เครื่อง Server แม่ข่าย สำหรับการจัดเก็บข้อมูลและการบริหารข้อมูลระบบสารสนเทศของสำนักงานดำเนินการจัดซื้อและติดตั้งเรียบร้อย

๕.๒ จัดซื้ออุปกรณ์สื่อสาร เพื่อสนับสนุนสำหรับให้ผู้อำนวยการกองได้ใช้งาน ชุดแรกได้จ่ายแจกใช้งานแล้ว ชุดที่สองได้จัดซื้อแล้ว ได้แก่ Ipad, Notebook, Magic pen

๕.๓ เครื่องสำรองไฟ ๔๐ เครื่อง แจกจ่ายให้เจ้าหน้าที่ แล้วเสร็จเรียบร้อย

จัดซื้อครุภัณฑ์และซ่อมแซมบำรุงอุปกรณ์ไอทีภายในสำนักงาน

๖. การปฏิบัติงานช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) เนื่องในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ทาง สำนักงาน กปร. ได้มีมาตรการป้องกันให้กับเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้

๖.๑ สนับสนุนอุปกรณ์และการจัดประชุมออนไลน์ ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำหรับการทำงานที่บ้าน ได้แก่ Ipad , Notebook

๖.๒ การจัดช่องทางการใช้งานข้อมูลจากภายนอกสำนักงาน ได้แก่ ระบบ VPN เชื่อมต่อไดร์ฟกลางของสำนักงาน กปร. และโปรแกรม Anydesk

มาตรการทำงาน Work from home โดยใช้โปรแกรม Anydesk และ VPN

๗. การเปิดใช้งานห้องสมุด ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ สำนักงาน กปร. ได้มีการเปิดใช้งานห้องสมุด ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ซึ่งเป็นผู้มีคุณูปการอันใหญ่หลวงแก่สำนักงาน กปร. โดยนำหนังสือที่ได้รวบรวม สะสมไว้มาเผยแพร่ให้แก่ผู้ต้องการค้นคว้าข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และอื่น ๆ มาไว้ ณ ห้องสมุดแห่งนี้

ห้องสมุด ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

คณะผู้จัดทำ

เลขาธิการ กปร.

รองเลขาธิการ กปร. ๓ ท่าน

ที่ปรึกษา ฯ ๓ ท่าน

กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๑

กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓

กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๔

สำนักงานเลขาธิการ

กองกิจกรรมพิเศษ

กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

กองศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

กองประชาสัมพันธ์

กองติดตามและประเมินผล

ศูนย์สารสนเทศ

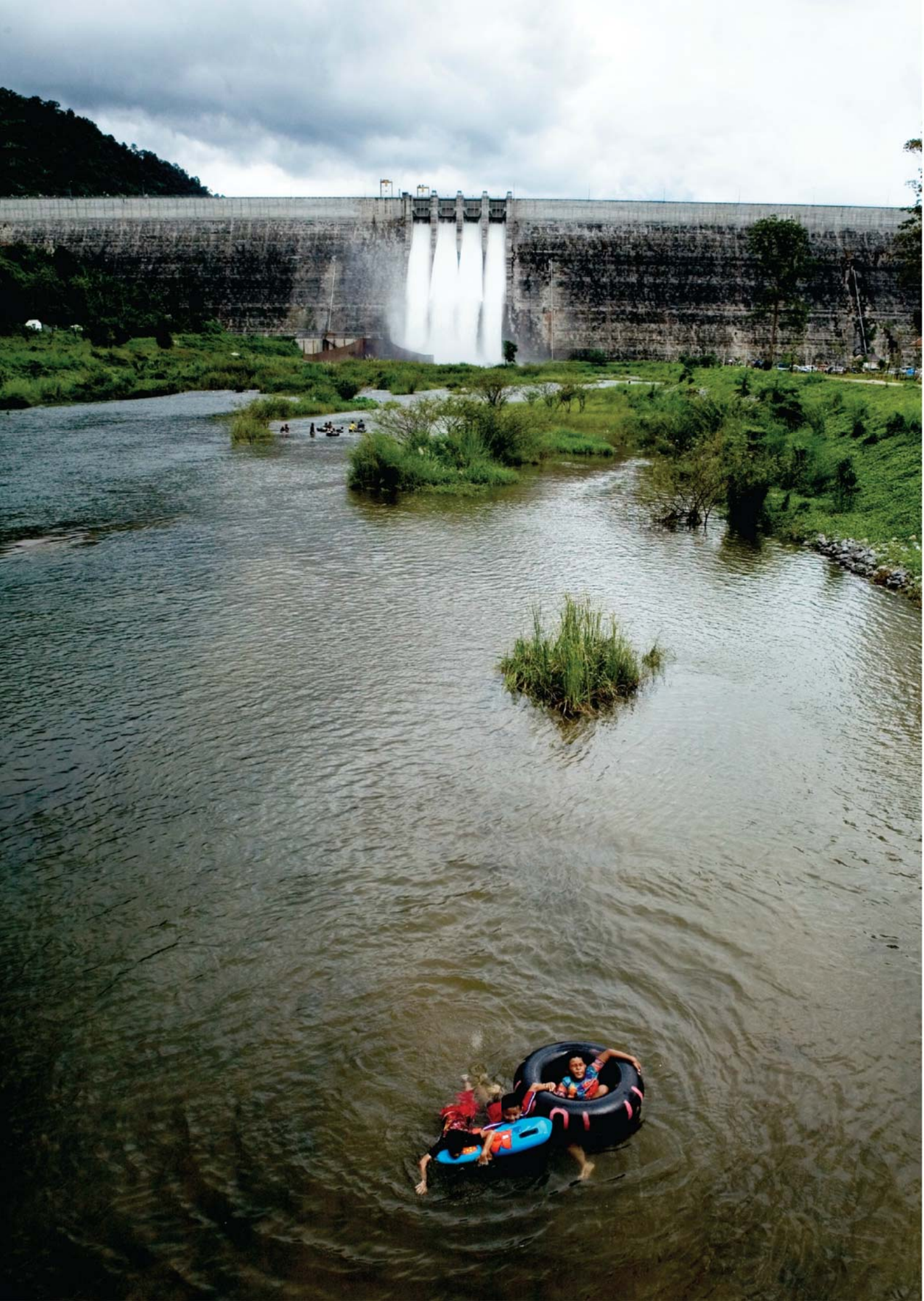
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านทุจริต

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

กลุ่มตรวจสอบภายใน

กลุ่มนโยบายพิเศษ

กองแผนงานและวิเทศสัมพันธ์ (ฝ่ายเลขานุการ)

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน
เขตบางพลัด กรุงเทพ ฯ ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒
www.rdpb.go.th